

RAFAKO S.A.

GRUPA PBG

**SPRAWOZDANIE FINANSOWE
ZA ROK ZAKOŃCZONY
DNIA 31 GRUDNIA 2013 ROKU**

wraz z opinią biegłego rewidenta

Spis treści

Sprawozdanie z całkowitych dochodów	1
Sprawozdanie z sytuacji finansowej	2
Sprawozdanie z przepływów pieniężnych.....	4
Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	5
DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE.....	6
1. Informacje ogólne.....	6
2. Identyfikacja skonsolidowanego sprawozdania finansowego	7
3. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki.....	8
4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	8
5. Inwestycje Spółki	9
6. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego	10
7. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	11
7.1. Profesjonalny osąd	11
7.2. Niepewność szacunków	11
7.3. Oświadczenie o zgodności.....	13
7.4. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdań finansowych	13
8. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości (istotne zasady (polityka) rachunkowości)	13
9. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie	15
10. Zmiana szacunków	16
11. Istotne zasady rachunkowości	16
11.1. Wycena do wartości godziwej	16
11.2. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej	17
11.3. Rzeczowe aktywa trwałe	17
11.4. Wartości niematerialne	18
11.5. Wartość firmy.....	20
11.6. Udziały i akcje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach	20
11.7. Leasing.....	20
11.8. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych	20
11.9. Koszty finansowania zewnętrznego	21
11.10. Odzyskiwalna wartość aktywów długoterminowych	21
11.11. Aktywa finansowe	21
11.12. Utrata wartości aktywów finansowych	22
11.12.1. Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu.....	23
11.12.2. Aktywa finansowe wykazywane według kosztu	23
11.12.3. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	23
11.13. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	23
11.14. Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczenia	23
11.15. Zapasy.....	24
11.16. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	24
11.17. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	24
11.18. Kapitał podstawowy	24
11.19. Rezerwy.....	24
11.20. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne	25
11.21. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	25
11.22. Odprawy emerytalne i nagrody jubileuszowe.....	25
11.23. Podatki.....	26
11.23.1. Podatek dochodowy	26
11.23.2. Podatek od towarów i usług.....	27
11.24. Przychody	27
11.24.1. Sprzedaż towarów i produktów	27
11.24.2. Świadczenie usług	27
11.24.3. Odsetki.....	27
11.24.4. Dywidendy	27
11.24.5. Przychody z tytułu wynajmu	27
11.24.6. Umowy o usługi budowlane	28
11.24.7. Dotacje rządowe.....	28
11.25. Zysk netto na jedną akcję.....	28
12. Segmenty operacyjne	28
13. Sezonowość lub cykliczność działalności Spółki	28
14. Informacje dotyczące umów o usługę budowlaną.....	29
14.1. Rezerwa na straty wynikające z umów o usługę budowlaną.....	30

14.2.	Rezerwa na koszty z tytułu nieterminowej realizacji umów	30
15.	Przychody i koszty	31
15.1.	Przychody ze sprzedaży produktów i usług	31
15.2.	Przychody ze sprzedaży materiałów	31
15.3.	Geograficzne obszary działalności	32
15.4.	Koszty sprzedanych produktów i usług oraz materiałów	32
15.5.	Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych, odpisy aktualizujące ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	33
15.6.	Koszty świadczeń pracowniczych	33
15.7.	Pozostałe przychody operacyjne	34
15.8.	Pozostałe koszty operacyjne	34
15.9.	Przychody finansowe	34
15.10.	Koszty finansowe	35
15.11.	Składniki innych całkowitych dochodów	35
16.	Podatek dochodowy	35
16.1.	Obciążenie podatkowe	35
16.2.	Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej	36
16.3.	Odroczony podatek dochodowy wyliczony na dzień 31 grudnia 2013 roku	37
17.	Działalność zaniechana	37
18.	Propozycja pokrycia straty za 2013 rok	37
19.	Zysk/(strata) przypadający na jedną akcję	38
20.	Istotne pozycje wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	39
21.	Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS	40
22.	Rzeczowe aktywa trwale	41
23.	Środki trwale w leasingu	43
24.	Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży	43
25.	Nieruchomości inwestycyjne	43
26.	Wartości niematerialne	44
27.	Udział we wspólnym przedsięwzięciu	45
28.	Akcje/udziały w jednostkach zależnych oraz pozostałych jednostkach	46
29.	Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności i rozliczenia międzyokresowe kosztów - długoterminowe	46
30.	Inne aktywa finansowe długoterminowe	47
31.	Zapasy	47
32.	Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności i rozliczenia międzyokresowe kosztów krótkoterminowe	48
32.1.	Odpisy aktualizujące wartość należności handlowych oraz pozostałych należności	49
33.	Aktywa finansowe krótkoterminowe	50
33.1.	Instrumenty pochodne	50
33.2.	Inwestycje krótkoterminowe	50
33.3.	Lokaty krótkoterminowe	50
33.4.	Udzielone pożyczki	51
34.	Pozostałe aktywa niefinansowe krótkoterminowe	53
35.	Kapitał własny	53
35.1.	Kapitał podstawowy	53
35.2.	Wartość nominalna akcji	53
35.3.	Prawa akcjonariuszy	53
35.4.	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	53
35.5.	Kapitał zapasowy	53
35.6.	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	53
35.7.	Zyski zatrzymane i wypłacone dywidendy	54
35.8.	Zarządzanie kapitałem	54
36.	Akcjonariusze posiadający co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na WZ RAFAKO S.A. na koniec okresu sprawozdawczego	54
37.	Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki	55
38.	Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	56
38.1.	Świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia oraz inne świadczenia	56
39.	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	57
39.1.	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania – długoterminowe	57
39.2.	Rezerwy, zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania – krótkoterminowe	57
39.3.	Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	58
39.4.	Zobowiązania inwestycyjne	58
39.5.	Rezerwa na koszty z tytułu niewykorzystanych urlopów	59
39.6.	Naliczone zobowiązania z tytułu niewypłaconej premii	59
39.7.	Rezerwa na koszty napraw gwarancyjnych	60

39.8.	Zobowiązania z tytułu udzielonych gwarancji bankowych i poręczeń	60
39.9.	Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	61
40.	Dotacje	61
41.	Emisja, wykup i spłata dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych	62
42.	Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	62
43.	Zmiany pozycji pozabilansowych, informacje o udzieleniu przez jednostkę poręczeń kredytu, pożyczki lub udzieleniu gwarancji	62
44.	Gwarancje	63
45.	Sprawy sporne, postępowania sądowe	64
46.	Należności od jednostek powiązanych znajdujących się w procesie upadłości układowej	65
47.	Informacje o podmiotach powiązanych	68
47.1.	Jednostka dominująca Spółki	69
47.2.	Wspólne przedsięwzięcia, w których Spółka jest współnikiem	69
47.3.	Warunki transakcji z podmiotami powiązаныmi	69
47.4.	Transakcje z udziałem innych członków Zarządu i Rady Nadzorczej	69
47.5.	Akcje w posiadaniu członków organów zarządzających i nadzorujących	69
47.6.	Udziały wyższej kadry kierowniczej w programie akcji pracowniczych	69
47.7.	Wynagrodzenia wyższej kadry kierowniczej Spółki	70
48.	Stanowisko Zarządu odnośnie możliwości zrealizowania wcześniej publikowanych prognoz	71
49.	Informacja o umowie z biegłym rewidentem lub podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych za wyżej wymienione okresy	71
50.	Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	72
50.1.	Ryzyko stopy procentowej	72
50.2.	Ryzyko walutowe	73
50.3.	Ryzyko cen towarów	74
50.4.	Ryzyko kredytowe	74
50.5.	Ryzyko związane z płynnością	74
51.	Instrumenty pochodne	75
52.	Instrumenty finansowe	76
52.1.	Wartość bilansowa klas i kategorii instrumentów finansowych	76
52.2.	Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat w podziale na kategorie instrumentów finansowych	78
52.3.	Ryzyko stopy procentowej	82
53.	Zatrudnienie	84
54.	Zdarzenia następujące po zakończeniu okresu sprawozdawczego	84

Sprawozdanie z całkowitych dochodów

za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013 roku

	Nota	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2012
Działalność kontynuowana			
Przychody ze sprzedaży		739 588	1 078 589
Przychody ze sprzedaży produktów i usług	15.1	736 570	1 074 811
Przychody ze sprzedaży materiałów	15.2	3 018	3 778
Koszty sprzedanych produktów i materiałów	15.4	(700 564)	(925 938)
Zysk/(strata) brutto ze sprzedaży		39 024	152 651
Pozostałe przychody operacyjne	15.7	3 642	11 738
Koszty sprzedaży	15.4	(38 202)	(21 062)
Koszty ogólnego zarządu	15.4	(32 404)	(33 809)
Pozostałe koszty operacyjne	15.8	(3 331)	(3 208)
Zysk/(strata) z działalności kontynuowanej		(31 271)	106 310
Przychody finansowe	15.9	15 283	14 724
Koszty finansowe	15.10	(31 838)	(29 910)
Wynik na utracie kontroli nad jednostką zależną	46	-	(67 756)
Wpływ zmiany szacunków na wycenę należności od jednostek powiązanych w postępowaniu układowym	46	(94 205)	-
Zysk/(strata) brutto		(142 031)	23 368
Podatek dochodowy	16	2 250	(16 231)
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej		(139 781)	7 137
Inne całkowite dochody za okres			
<i>Pozycje podlegające przekwalifikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych</i>			
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	15.11	(328)	(98)
Inne całkowite dochody netto podlegające przekwalifikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych		(328)	(98)
<i>Pozycje niepodlegające przekwalifikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych</i>			
Inne całkowite dochody wynikające z zysków/(strat) aktuarialnych	15.11	(537)	-
Podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów	15.11	102	-
Inne całkowite dochody netto niepodlegające przekwalifikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych		(435)	-
Całkowity dochód za rok		(140 544)	7 039
Średnia ważona liczba akcji	19	69 600 000	69 600 000
Podstawowy zysk/(strata) na jedną akcję w złotych	19	(2,01)	0,10

Racibórz, dnia 21 marca 2014 roku

Paweł Mortas Krzysztof Burek Jarosław Dusilo Edward Kasprzak Maciej Modrowski Jolanta Markowicz

Prezes Zarządu Wiceprezes Zarządu Wiceprezes Zarządu Członek Zarządu Członek Zarządu Główny Księgowy

Sprawozdanie z sytuacji finansowej

na dzień 31 grudnia 2013 roku

	<i>Nota</i>	<i>31 grudnia 2013</i>	<i>31 grudnia 2012</i>
AKTYWA			
Aktywa trwałe (długoterminowe)			
Rzeczowe aktywa trwałe	22	143 270	148 007
Nieruchomości inwestycyjne		–	–
Wartości niematerialne	26	7 356	8 883
Należności z tytułu dostaw i usług, pozostałe należności i rozliczenia międzyokresowe kosztów długoterminowe	29	3 786	31
Należności z tytułu dostaw i usług		2 877	31
Pozostałe należności i rozliczenia międzyokresowe kosztów		909	–
Aktywa finansowe długoterminowe		91 952	178 816
Akcje/udziały w jednostkach zależnych	28	60 216	59 705
Akcje/udziały w pozostałych jednostkach	28	338	366
Udzielone pożyczki długoterminowe	30, 33.4	–	471
Inne aktywa finansowe długoterminowe	30	31 398	118 274
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	16.3	44 376	32 587
		290 740	368 324
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)			
Zapasy	31	19 874	22 587
Należności z tytułu dostaw i usług, pozostałe należności i rozliczenia międzyokresowe kosztów krótkoterminowe		510 890	649 708
Należności z tytułu dostaw i usług	32	138 671	283 129
Należności z tytułu podatku dochodowego		12 636	21 326
Pozostałe należności i rozliczenia międzyokresowe kosztów	32	359 583	345 253
Należności z tytułu wyceny umów o usługę budowlaną i związane z wyceną kontraktów rozliczenia międzyokresowe	14	160 758	151 416
Aktywa finansowe krótkoterminowe		26 045	49 954
Instrumenty pochodne	33.1	–	53
Lokaty krótkoterminowe	33.3	–	–
Inne aktywa finansowe krótkoterminowe	33.5	1 863	14 500
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	33.6	24 182	35 401
Pozostałe aktywa niefinansowe krótkoterminowe	34	–	5 676
		717 567	879 341
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	24	44	34
SUMA AKTYWÓW		1 008 351	1 247 699

Racibórz, dnia 21 marca 2014 roku

Paweł Mortas	Krzysztof Burek	Jarosław Dusilo	Edward Kasprzak	Maciej Modrowski	Jolanta Markowicz
Prezes Zarządu	Wiceprezes Zarządu	Wiceprezes Zarządu	Członek Zarządu	Członek Zarządu	Główny Księgowy

Sprawozdanie z sytuacji finansowej

na dzień 31 grudnia 2013 roku

	<i>Nota</i>	<i>31 grudnia 2013</i>	<i>31 grudnia 2012</i>
PASYWA			
Kapitał własny			
Kapitał podstawowy	35.1	139 200	139 200
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	35.4	36 778	36 778
Kapitał zapasowy	35.5	220 982	213 845
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	35.6	204	532
Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty	35.7	(140 216)	7 137
		256 948	397 492
Zobowiązania długoterminowe			
Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki	37	–	–
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	42	222	64
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	16.3	–	–
Rezerwa z tytułu świadczeń pracowniczych	38	21 266	21 472
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania długoterminowe		16 848	29 465
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	39.1	13 676	17 443
Zobowiązania z tytułu inwestycji	39.1	128	128
Pozostałe zobowiązania	39.1	3 044	11 894
		38 336	51 001
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania krótkoterminowe		256 733	273 122
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	39.2	202 754	236 235
Zobowiązania z tytułu inwestycji	39.2	302	3 729
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	39.9	–	–
Pozostałe zobowiązania	39.2	53 677	33 158
Bieżąca część oprocentowanych kredytów bankowych i pożyczek	37	258 869	291 987
Pozostałe zobowiązania finansowe oraz z tytułu leasingu finansowego	39.2, 42	143	111
Rezerwa z tytułu świadczeń pracowniczych	38	1 542	1 895
Zobowiązania, rezerwy z tytułu wyceny umów o usługę budowlaną i przychody przyszłych okresów		195 780	232 091
Zobowiązania z tytułu wyceny umów o usługę budowlaną	14	109 337	135 274
Rezerwy z tytułu wyceny umów o usługę budowlaną	14	85 896	96 333
Dotacje	40	547	484
		713 067	799 206
Zobowiązania razem		751 403	850 207
SUMA PASYWÓW		1 008 351	1 247 699

Racibórz, dnia 21 marca 2014 roku

Paweł Mortas	Krzysztof Burek	Jarosław Dusilo	Edward Kasprzak	Maciej Modrowski	Jolanta Markowicz
Prezes Zarządu	Wiceprezes Zarządu	Wiceprezes Zarządu	Członek Zarządu	Członek Zarządu	Główny Księgowy

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013 roku

	<i>Nota</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2012</i>
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk/(strata) brutto		(142 031)	23 368
Korekty o pozycje:		181 607	(370 326)
Amortyzacja	15.5	10 243	10 517
(Zyski)/straty z tytułu różnic kursowych		(35)	(1)
Odsetki i dywidendy, netto		5 579	4 311
(Zysk)/strata na działalności inwestycyjnej	20	16 131	14 447
Zwiększenie/ (zmniejszenie) stanu zobowiązań/aktywów finansowych z tytułu wyceny instrumentów pochodnych		53	(5 696)
Utrata kontroli nad jednostką zależną	46	-	67 756
Wpływ zmiany szacunków na wycenę należności od jednostek powiązanych w postępowaniu układowym	46, 30, 33.5	94 205	-
(Zwiększenie)/ zmniejszenie stanu należności	20	124 367	(325 516)
(Zwiększenie)/ zmniejszenie stanu zapasów		2 713	4 295
Zwiększenie/ (zmniejszenie) stanu zobowiązań i rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych z wyjątkiem kredytów i pożyczek	20	(24 701)	64 549
Zmiana stanu rozliczeń z tytułu umów o usługę budowlaną	20	(45 716)	(161 662)
Podatek dochodowy zapłacony		(716)	(42 892)
Pozostałe		(516)	(434)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		39 576	(346 958)
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		130	364
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	20	(7 024)	(25 534)
Sprzedaż aktywów finansowych		-	22 773
Nabycie aktywów finansowych		-	(602)
Podwyższenie kapitału w jednostce zależnej		-	(17 201)
Nabycie udziałów w jednostce zależnej		(11)	-
Dywidendy i odsetki otrzymane		23	507
Udzielenie pożyczek		-	(32 000)
Splata udzielonych pożyczek		-	135
Pozostałe		-	(20 176)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(6 882)	(71 734)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Splata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego		(259)	(94)
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek/kredytów	20	16 064	291 063
Splata kredytów/pożyczek	20	(44 879)	-
Odsetki zapłacone	20	(13 374)	(10 851)
Prowizje bankowe		(1 723)	-
Pozostałe		586	672
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(43 585)	280 790
Zwiększenie/(zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		(10 891)	(137 902)
Różnice kursowe netto		(328)	(98)
Środki pieniężne na początek okresu	33.6	35 401	173 401
Środki pieniężne na koniec okresu, w tym:	33.6	24 182	35 401
- o ograniczonej możliwości dysponowania	33.6	1 018	872

Racibórz, dnia 21 marca 2014 roku

Paweł Mortas	Krzysztof Burek	Jarosław Dusilo	Edward Kasprzak	Maciej Modrowski	Jolanta Markowicz
Prezes Zarządu	Wiceprezes Zarządu	Wiceprezes Zarządu	Członek Zarządu	Członek Zarządu	Główny Księgowy

Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013 roku

	<i>Kapitał akcyjny</i>	<i>Nadwyżka ze sprzedaży akcji poniżej ich wartości nominalnej</i>	<i>Kapitał zapasowy</i>	<i>Różnice kursowe z przeliczenia jednostki z zagranicznej</i>	<i>Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty</i>	<i>Razem</i>
Na 1 stycznia 2013 roku	139 200	36 778	213 845	532	7 137	397 492
Dochody całkowite za okres sprawozdawczy	–	–	–	(328)	(140 216)	(140 544)
Podział wyniku z lat ubiegłych	–	–	7 137	–	(7 137)	–
Dywidenda	–	–	–	–	–	–
Na 31 grudnia 2013 roku	139 200	36 778	220 982	204	(140 216)	256 948
Na 1 stycznia 2012 roku	139 200	36 778	158 654	630	55 191	390 453
Dochody całkowite za okres sprawozdawczy	–	–	–	(98)	7 137	7 039
Podział wyniku z lat ubiegłych	–	–	55 191	–	(55 191)	–
Dywidenda	–	–	–	–	–	–
Na 31 grudnia 2012 roku	139 200	36 778	213 845	532	7 137	397 492

Racibórz, dnia 21 marca 2014 roku

Paweł Mortas	Krzysztof Burek	Jarosław Dusilo	Edward Kasprzak	Maciej Modrowski	Jolanta Markowicz
Prezes Zarządu	Wiceprezes Zarządu	Wiceprezes Zarządu	Członek Zarządu	Członek Zarządu	Główny Księgowy

DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

1. Informacje ogólne

RAFAKO S.A. ("Spółka") jest spółką akcyjną z siedzibą w Raciborzu, ul. Łąkowa 33, której akcje znajdują się w publicznym obrocie. Spółka została utworzona aktem notarialnym dnia 12 stycznia 1993 roku. W dniu 24 sierpnia 2001 roku została wpisana do rejestru przedsiębiorców pod numerem KRS 34143 prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Spółce nadano numer statystyczny REGON 270217865.

Czas trwania działalności Spółki jest nieoznaczony.

Sprawozdanie finansowe Spółki obejmuje rok zakończony dnia 31 grudnia 2013 roku oraz zawiera dane porównawcze za rok zakończony dnia 31 grudnia 2012 roku.

Podstawowym przedmiotem działania Spółki jest:

- Produkcja wytwornic pary, z wyłączeniem kotłów do centralnego ogrzewania gorącą wodą,
- Naprawa i konserwacja metalowych wyrobów gotowych,
- Instalowanie maszyn przemysłowych, sprzętu i wyposażenia,
- Produkcja konstrukcji metalowych i ich części,
- Pozostałe specjalistyczne roboty budowlane, gdzie indziej niesklasyfikowane,
- Produkcja przemysłowych urządzeń chłodniczych i wentylacyjnych,
- Produkcja pozostałych zbiorników, cystern i pojemników metalowych,
- Obróbka mechaniczna elementów metalowych,
- Obróbka metali i nakładanie powłok na metale,
- Produkcja maszyn do obróbki metalu,
- Naprawa i konserwacja maszyn,
- Działalność w zakresie architektury,
- Działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne,
- Produkcja pieców, palenisk i palników piecowych,
- Sprzedaż hurtowa pozostałych maszyn i urządzeń,
- Sprzedaż hurtowa metali i rud metali,
- Produkcja pozostałych maszyn ogólnego przeznaczenia, gdzie indziej niesklasyfikowana,
- Produkcja narzędzi,
- Wytwarzanie energii elektrycznej,
- Przesyłanie energii elektrycznej,
- Dystrybucja energii elektrycznej,
- Handel energią elektryczną,
- Wytwarzanie i zaopatrywanie w parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych,
- Sprzedaż hurtowa wyrobów metalowych oraz sprzętu i dodatkowego wyposażenia hydraulicznego i grzejnego,
- Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi,
- Pozostałe badania i analizy techniczne,
- Pozostałe pozaszkolne formy edukacji, gdzie indziej niesklasyfikowane,
- Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków,
- Hotele i podobne obiekty zakwaterowania,
- Obiekty noclegowe turystyczne i miejsca krótkotrwałego zakwaterowania,
- Restauracje i inne stałe placówki gastronomiczne,
- Pozostała usługowa działalność gastronomiczna,
- Działalność obiektów kulturalnych,
- Pozostała działalność rozrywkowa i rekreacyjna,
- Działalność związana z organizacją targów, wystaw i kongresów,
- Badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie pozostałych nauk przyrodniczych i technicznych,
- Kucie, prasowanie, wyluczanie i walcowanie metali; metalurgia proszków,

- Produkcja instrumentów i przyrządów pomiarowych, kontrolnych i nawigacyjnych,
- Produkcja elektrycznych silników, prądnic i transformatorów,
- Produkcja aparatury rozdzielczej i sterowniczej energii elektrycznej,
- Produkcja silników i turbin, z wyłączeniem silników lotniczych, samochodowych i motocyklowych,
- Produkcja sprzętu i wyposażenia do napędu hydraulicznego i pneumatycznego,
- Produkcja pozostałych pomp i sprężarek,
- Produkcja urządzeń dźwigowych i chwytaków,
- Naprawa i konserwacja urządzeń elektrycznych,
- Obróbka i usuwanie odpadów innych niż niebezpieczne,
- Demontaż wyrobów zużytych,
- Działalność związana z rekultywacją i pozostała działalność usługowa związana z gospodarką odpadami,
- Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych,
- Roboty związane z budową dróg i autostrad,
- Roboty związane z budową dróg szynowych i kolei podziemnej,
- Roboty związane z budową rurociągów przesyłowych i sieci rozdzielczych,
- Roboty związane z budową linii telekomunikacyjnych i elektroenergetycznych,
- Roboty związane z budową pozostałych obiektów inżynierii lądowej i wodnej, gdzie indziej niesklasyfikowane,
- Rozbiórka i burzenie obiektów budowlanych,
- Przygotowanie terenu pod budowę,
- Wykonywanie wykopów i wierceń geologiczno-inżynierskich,
- Wykonywanie instalacji elektrycznych,
- Wykonywanie instalacji wodno-kanalizacyjnych, ciepłych, gazowych i klimatyzacyjnych,
- Wykonywanie pozostałych instalacji budowlanych,
- Wykonywanie konstrukcji i pokryć dachowych,
- Sprzedaż hurtowa odpadów i złomu,
- Magazynowanie i przechowywanie pozostałych towarów,
- Działalność związana z oprogramowaniem,
- Działalność związana z doradztwem w zakresie informatyki,
- Działalność związana z zarządzaniem urządzeniami informatycznymi,
- Pozostała działalność usługowa w zakresie technologii informatycznych i komputerowych,
- Przetwarzanie danych; zarządzanie stronami internetowymi (hosting) i podobna działalność,
- Działalność w zakresie specjalistycznego projektowania,
- Wynajem i dzierżawa samochodów osobowych i furgonetek,
- Wynajem i dzierżawa pozostałych pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli,
- Wynajem i dzierżawa maszyn i urządzeń budowlanych,
- Wynajem i dzierżawa maszyn i urządzeń biurowych, włączając komputery,
- Wynajem i dzierżawa pozostałych maszyn, urządzeń oraz dóbr materialnych, gdzie indziej niesklasyfikowane,
- Naprawa i konserwacja komputerów i urządzeń peryferyjnych,
- Działalność obiektów sportowych,
- Pozostała działalność związana ze sportem,
- Pozostałe doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania.

Spółka posiada Oddział w Turcji sporządzający samodzielne sprawozdanie finansowe, zgodne z prawem tureckim. Walutą funkcjonalną oddziału jest EUR.

2. Identyfikacja skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Spółka prezentująca niniejsze sprawozdanie sporządza również skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej RAFAKO za rok zakończony 31 grudnia 2013 roku, które zostało zatwierdzone do publikacji w dniu 21 marca 2014 roku.

3. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2013 roku miały miejsce zmiany w składzie Zarządu Spółki.

W dniu 19 marca 2013 roku Rada Nadzorcza RAFAKO S.A. określiła liczbę członków Zarządu na 5 osób i powołała w skład Zarządu Spółki Edwarda Kasprzak i Macieja Modrowskiego.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego skład Zarządu przedstawia się następująco:

Paweł Mortas	- Prezes Zarządu
Krzysztof Burek	- Wiceprezes Zarządu
Jarosław Dusilo	- Wiceprezes Zarządu
Edward Kasprzak	- Członek Zarządu
Maciej Modrowski	- Członek Zarządu

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2013 roku miały miejsce zmiany w składzie Rady Nadzorczej Spółki.

W dniu 21 czerwca 2013 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie RAFAKO S.A. podjęło uchwałę, ustalając liczbę członków Rady Nadzorczej na 7 osób, powołując Radę Nadzorczą VII kadencji w składzie:

Agenor Gawrzyal
Dariusz Sarnowski
Przemysław Schmidt
Edyta Senger – Kalat
Piotr Wawrzynowicz
Małgorzata Wiśniewska
Jerzy Wiśniewski

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego skład Rady Nadzorczej przedstawia się następująco:

Agenor Gawrzyal	- Przewodniczący Rady Nadzorczej
Jerzy Wiśniewski	- Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Piotr Wawrzynowicz	- Sekretarz Rady Nadzorczej
Dariusz Sarnowski	- Członek Rady Nadzorczej
Przemysław Schmidt	- Członek Rady Nadzorczej
Edyta Senger - Kalat	- Członek Rady Nadzorczej
Małgorzata Wiśniewska	- Członek Rady Nadzorczej

4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2013 roku zostało zatwierdzone przez Zarząd Spółki w dniu 21 marca 2014 roku.

5. Inwestycje Spółki

Spółka posiada inwestycje w następujących jednostkach zależnych, współzależnych i stowarzyszonych:

Nazwa i siedziba jednostki	Podstawowy przedmiot działalności	Procentowy udział Spółki w kapitale	
		31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
FPM S.A. Mikolów	Produkcja pieców, palenisk i palników piecowych	82,19%	82,19%
PALSERWIS Sp. z o.o.* Mikolów	Produkcja pieców, palenisk i palników piecowych	82,19%	82,19%
PGL – DOM Sp. z o.o. Racibórz	Obsługa nieruchomości na własny rachunek	100%	100%
RAFAKO ENGINEERING Sp. z o.o. Racibórz	Działalność w zakresie projektowania budowlanego, urbanistycznego, technologicznego	100%	100%
ENERGOTECHNIKA ENGINEERING Sp. z o.o.** Gliwice	Działalność w zakresie projektowania budowlanego, urbanistycznego, technologicznego i doradztwo inżynierskie	100%	100%
RAFAKO ENGINEERING SOLUTION doo Belgrad	Działalność w zakresie projektowania technologicznego łącznie z doradztwem i sprawowaniem nadzoru dla budownictwa, przemysłu i ochrony środowiska	77%	77%
RAFAKO Hungary Kft. Budapeszt	Montaż urządzeń w przemyśle energetycznym i chemicznym	100%	100%
E001RK Sp. z o.o. Racibórz	Realizacja projektów budowlanych oraz związanych z budową dróg i autostrad, dróg szynowych i kolei podziemnej, mostów i tuneli, działalność w zakresie inżynierii i doradztwa technicznego i naukowego, produkcja, naprawa i konserwacja maszyn i urządzeń, wytwarzanie, przesyłanie i handel energią elektryczną.	100%	–
E003B7 Sp. z o.o. Racibórz	Realizacja projektów budowlanych, działalność w zakresie doradztwa i projektowania budowlanego, inżynierskiego i technologicznego	100%	–

* jednostka zależna w 100% od spółki FPM S.A., zależna pośrednio od RAFAKO S.A.

** jednostka zależna w 34% od RAFAKO ENGINEERING Sp. z o. o. oraz w 66% od PGL – DOM Sp. z o.o., zależna pośrednio od RAFAKO S.A.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku udział w ogólnej liczbie głosów posiadany przez Grupę w podmiotach zależnych był równy udziałowi Grupy w kapitałach tych jednostek, za wyjątkiem jednostki zależnej ENERGOTECHNIKA ENGINEERING Sp. z o.o., w której RAFAKO Engineering Sp. z o.o. posiada 34% udziałów uprzywilejowanych w kapitale spółki (stanowią 50,5% głosów), natomiast PGL – DOM Sp. z o.o. posiada 66% udziałów w kapitale spółki, które stanowią 49,5% liczby głosów.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku udział w ogólnej liczbie głosów posiadany przez Grupę w podmiotach zależnych był równy udziałowi Grupy w kapitałach tych jednostek.

6. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, zmodyfikowaną dla instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej.

Sprawozdanie finansowe Spółki zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Spółkę w okresie co najmniej 12 miesięcy po dniu bilansowym, czyli dniu 31 grudnia 2013 roku.

Kluczową kwestią z perspektywy możliwości kontynuowania działalności Spółki jest płynność finansowa tj. zapewnienie wystarczających źródeł finansowania realizowanych kontraktów. W związku z powyższym Zarząd Spółki przygotował prognozy finansowe obejmujące 2014 rok oraz lata kolejne, w oparciu o szereg założeń, spośród których najbardziej kluczowe odnoszą się do zapewnienia długoterminowych źródeł finansowania działalności Spółki w formie kredytu bankowego (zgodnie z zawartym aneksem z dnia 20 grudnia 2013 roku termin spłaty posiadanego przez Spółkę kredytu został wydłużony do dnia 31 marca 2014 roku), dostępu do gwarancji bankowych/ubezpieczeniowych umożliwiających realizację nowych kontraktów oraz pozwalających na uwolnienie środków pieniężnych zablokowanych jako kaucje gwarancyjne wykonania już realizowanych kontraktów.

Z powyższymi przyjętymi założeniami wiążą się kluczowe ryzyka przygotowanych projekcji finansowych. Realizacja tych ryzyk/niepewności wraz z przeterminowanymi zobowiązaniami handlowymi oraz koniecznością zaangażowania przez Spółkę znaczących środków pieniężnych stanowiących zabezpieczenie gwarancji kontraktowych (na dzień bilansowy wartość kaucji wniesionych jako zabezpieczenie gwarancji wyniosła 110 mln złotych bez uwzględnienia kaucji dotyczącej projektu Opole zwróconej przez zamawiającego po dniu bilansowym) wpływa na istotną niepewność, co do możliwości kontynuowania działalności przez Spółkę.

W związku z powyższym, Zarząd Spółki od ponad roku prowadzi rozmowy z bankiem finansującym działalność Spółki mające na celu przedłużenie limitu kredytowego na poziomie zbliżonym do obecnego zadłużenia na lata kolejne oraz uzyskanie odpowiednich limitów pozwalających na gwarantowanie realizacji kontraktów bez wymaganego zaangażowania środków pieniężnych. W przeciągu ostatniego roku Spółka zmniejszyła swoje zadłużenie wobec banku, z poziomu ok. 300 mln złotych do poziomu ok. 180 mln złotych na dzień przygotowania niniejszego sprawozdania finansowego, zredukowała znacząco poziom przeterminowanych zobowiązań handlowych, zabezpieczyła znaczną część budżetowanych przychodów oraz udzieliła bankowi finansującemu odpowiednich zabezpieczeń posiadanego kredytu, zgodnie z oczekiwaniami banku. Wszystkie te działania jednoznacznie wskazują na poprawę sytuacji finansowej Spółki, co powinno mieć wpływ na ocenę ryzyka sytuacji finansowej Spółki z perspektywy instytucji finansujących jej działalność. Dodatkowo wspomniany bank ściśle uczestniczy również w procesie związanym z uruchomieniem projektu budowy bloku w Jaworznie, w związku z tym jest świadomy bieżącej, lepszej sytuacji finansowej Spółki oraz kluczowych parametrów mających wpływ na prognozowaną pozycję finansową Spółki. W związku z powyższym Zarząd jest przekonany, że negocjacje z bankiem doprowadzą do zmiany struktury i terminu wymagalności posiadanego kredytu bankowego w sposób umożliwiający prowadzenie działalności zgodnie z przyjętymi założeniami w przygotowanych projekcjach finansowych. Dodatkowo, zdaniem Zarządu, negocjacje dotyczące realizacji projektu Jaworzno zakończą się sukcesem, w wyniku czego uwolnione zostaną środki pieniężne pozwalające na uruchomienie linii gwarancyjnych umożliwiających uwolnienie pozostałych zablokowanych środków oraz zabezpieczenie realizacji nowych kontraktów.

Podsumowując, kluczowymi parametrami mającymi wpływ na powodzenie działań Zarządu są wydłużenie terminu spłaty posiadanego kredytu oraz zagwarantowanie dostępu do gwarancji bankowych/ubezpieczeniowych umożliwiających zdobywanie nowych oraz realizację już wygranych kontraktów.

Biorąc pod uwagę opisane powyżej ryzyka, w tym obecną, lepszą niż w poprzednich okresach sprawozdawczych, sytuację finansową Spółki oraz status rozmów z bankiem finansującym działalność Spółki Zarząd jest przekonany o powodzeniu prowadzonych działań, w szczególności prowadzonych rozmów z bankiem i w związku z tym przygotował załączone sprawozdanie finansowe w oparciu o zasadę kontynuacji działalności.

7. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

7.1. Profesjonalny osąd

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa, który wpływa na wielkości wykazywane w sprawozdaniu finansowym. Założenia tych szacunków opierają się na najlepszej wiedzy Zarządu odnośnie bieżących i przyszłych działań oraz zdarzeń w poszczególnych obszarach.

Klasyfikacja umów leasingu, w których Spółka występuje jako leasingobiorca

Spółka występuje jako strona umów leasingu. Spółka dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i pożytki z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji.

Identyfikacja wbudowanych instrumentów pochodnych

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego kierownictwo Spółki dokonuje oceny, czy w ramach podpisanych umów występują cechy ekonomiczne i ryzyko właściwe dla wbudowanego instrumentu pochodnego w walucie obcej, które byłyby ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykiem właściwym dla umowy zasadniczej (głównego kontraktu).

Umowy konsorcyjne

Każdorazowo, po podpisaniu umowy o usługę budowlaną realizowanej w ramach konsorcjum, Zarząd dokonuje oceny charakteru umowy w celu określenia sposobu ujmowania przychodów i kosztów kontraktowych.

7.2. Niepewność szacunków

Decydujący wpływ na poziom prezentowanego wyniku netto za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013 roku oraz wartości aktywów i zobowiązań na dzień 31 grudnia 2013 roku miały szacunki dotyczące:

- poziomu budżetowanych przychodów i kosztów z tytułu realizacji umów o usługę budowlaną, stanowiący podstawę wyceny realizowanych kontraktów zgodnie z MSR 11,
- wysokości kar umownych z tytułu nieterminowej realizacji umów,
- poziomowi rezerw na świadczenia pracownicze (Spółka ponosi koszty świadczeń z tytułu nagród jubileuszowych oraz świadczeń po okresie zatrudnienia),
- utraty wartości aktywów, w tym aktywów finansowych (m.in. należności znajdujących się w postępowaniach arbitrażowych i układowych),
- zastosowanych stawek amortyzacyjnych,
- realizacji aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego (w tym aktywa z tytułu straty podatkowej).

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na koniec okresu sprawozdawczego, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym okresie sprawozdawczym.

Utrata wartości aktywów

Na koniec okresu sprawozdawczego Spółka przeprowadza test na utratę wartości firmy oraz analizę utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania, w przypadku których zidentyfikowano przesłanki utraty wartości. Wymaga to oszacowania wartości użytkowej ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego należą te aktywa. Oszacowanie wartości użytkowej polega na ustaleniu przyszłych przepływów pieniężnych generowanych przez ośrodek wypracowujący środki pieniężne i ustalenia stopy dyskontowej do zastosowania w celu obliczenia bieżącej wartości tych przepływów. Spółka dokonała oceny, czy występują przesłanki mogące wskazywać na utratę wartości aktywów. Przeprowadzona analiza wykazała, że w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2013 roku przesłanki takie nie wystąpiły.

Wartości odpisów aktualizujących wartość aktywów na koniec okresu sprawozdawczego zostały przedstawione w notach 22, 32.1, 33.5, 46 niniejszego sprawozdania finansowego.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek oraz odpisów amortyzacyjnych jest ustalana na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznego użytkowania danego składnika rzeczowych aktywów trwałych oraz szacunków dotyczących wartości rezydualnej środków trwałych. Spółka corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

Składnik aktywów z tytułu podatku dochodowego

Spółka rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie stałoby się nieuzasadnione. Aktywa z tytułu podatku odroczonego są wyceniane przy zastosowaniu stawek podatkowych, które będą stosowane na moment przewidywanego zrealizowania składnika aktywów, przyjmując za podstawę przepisy podatkowe, które obowiązywały na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego.

Rezerwa na przewidywane straty na kontrakcie

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Spółka dokonuje aktualizacji szacunków całkowitych przychodów oraz kosztów z tytułu umów o usługę budowlaną rozliczanych metodą stopnia zaawansowania kontraktu. Przewidywaną stratę na kontrakcie Spółka ujmuje jako koszt zgodnie z MSSF. Szczegóły dotyczące rozliczenia przychodów i kosztów z umów o usługę budowlaną za rok obrotowy zostały przedstawione w notach 11.24.6 i 14 niniejszego sprawozdania finansowego.

Rezerwa na koszty z tytułu nieterminowej realizacji umów

Spółka tworzy rezerwę na karę umowną z tytułu nieterminowej realizacji umowy, jeżeli występuje istotne prawdopodobieństwo naliczenia kary za opóźnienie w realizacji przedmiotu umowy i opóźnienie to powstało z winy Spółki, jako wykonawcy umowy. Wysokość rezerwy wynika z zapisanej w danej umowie wartości kary za dany okres opóźnienia. Szczegóły dotyczące wartości oszacowanych w ten sposób rezerw zostały zaprezentowane w notcie 14 dodatkowych informacji i objaśnień.

Odpisy aktualizujące wartość aktywów finansowych

Na dzień zakończenia okresu sprawozdawczego Spółka ocenia czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składnika należności lub grupy aktywów finansowych. Jeżeli wartość możliwa do odzyskania składnika aktywów jest niższa od jego wartości bilansowej jednostka dokonuje odpisu aktualizującego do poziomu bieżącej wartości planowanych przepływów pieniężnych. W szczególności kwestia wartości godziwej/odzyskiwalnej należności od podmiotów powiązanych znajdujących się w procesie upadłości została szeroko opisana w notcie 46.

Rozpoznanie aktywa finansowego (należności) w wyniku utraty kontroli nad jednostką zależną

W wyniku utraty kontroli nad jednostką zależną, o której szerzej mowa w notcie 46, Spółka rozpoznała w sprawozdaniu z sytuacji finansowej za 2012 rok należność, która na moment początkowego ujęcia została wyceniona do wartości godziwej tj. w wartości bieżącej spodziewanych wpływów. Wycena ta została przeprowadzona przy zastosowaniu określonych założeń, takich jak szacowany okres dyskontowania, szacowana kwota wpływu, szacowana stopa dyskontowa. Biorąc pod uwagę niepewność w zakresie dochodzenia przez Spółkę wierzytelności z tytułu zwrotu ceny zapłaconej za akcje ENERGOMONTAŻ – POŁUDNIE S.A., oszacowanie poziomu parametrów do wyceny analizowanej należności, w szczególności na potrzeby początkowej jej wyceny było utrudnione i obciążone niepewnością co do realizacji przyjętych szacunków.

Wycena należności od jednostek powiązanych w postępowaniu układowym

Mając na uwadze toczący się proces upadłości układowej jednostki powiązanej, o którym szerzej mowa w notcie 46 oraz aktualne propozycje układowe, które na dzień publikacji niniejszego sprawozdania finansowego nie zostały jeszcze zatwierdzone, Zarząd Spółki dokonał aktualizacji wyceny należności, opisaną w podpunkcie „Rozpoznanie aktywa finansowego (należności) w wyniku utraty kontroli nad jednostką zależną” w oparciu o nowe założenia, tj. wartość godziwa rozpoznanej należności została oszacowana przy uwzględnieniu spodziewanych wpływów środków pieniężnych do RAFAKO S.A. biorąc pod uwagę propozycje układowe PBG S.A. w upadłości układowej zakładające spłatę w wysokości 500 tysięcy złotych oraz 80-procentową redukcję wierzytelności powyżej 500 tysięcy złotych (dla której nie rozpoznano aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego) oraz spodziewany pierwszy termin wpływu środków pieniężnych z pięcioletniego okresu spłaty, oszacowany przez Zarząd RAFAKO S.A. na 31 grudnia 2014 roku.

7.3. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) oraz MSSF zatwierdzonymi przez UE („MSSF UE”). Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Spółkę działalność, w zakresie stosowanych przez Spółkę zasad rachunkowości standardy MSSF, które weszły w życie różnią się od standardów MSSF, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską. Spółka skorzystała z możliwości, występującej w przypadku stosowania Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych przez UE, zastosowania MSSF 10, MSSF 11, MSSF 12, zmienionego MSR 27 oraz MSR 28 dopiero od okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku.

MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSFP”).

Spółka zastosowała MSSF według stanu obowiązującego dla sprawozdań finansowych za rok rozpoczynający się 1 stycznia 2013 roku.

7.4. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdań finansowych

Niniejsze sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych polskich („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach złotych.

8. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości (istotne zasady (polityka) rachunkowości)

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu sprawozdania finansowego Spółki za rok zakończony 31 grudnia 2012 roku, za wyjątkiem zastosowania następujących zmian do standardów oraz nowych interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu lub po dniu 1 stycznia 2013 roku:

- Zmiany do MSR 19 *Świadczenia pracownicze* - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2013 roku lub później,

Zmiany wprowadzone do MSR 19 w zakresie programów określonych świadczeń: dotyczą m.in.: usunięcia metody „korytarza”, wprowadzenia wymogu natychmiastowego ujmowania zmian w aktywach/zobowiązaniach programu oraz bezzwłocznego ujmowania kosztów przeszłego zatrudnienia, ujmowania zysków/strat aktuarialnych w innych całkowitych dochodach oraz rozszerzenia zakresu ujawnień. Zmiany te wprowadzają także zmiany w zakresie podziału na krótko i długoterminowe świadczenia pracownicze.

Najistotniejsza dla Spółki zmiana do MSR 19 dotyczy konieczności retrospektywnego ujęcia zysków/strat aktuarialnych w innych całkowitych dochodach.

Spółka zastosowała zmiany standardu MSR 19 począwszy od 1 stycznia 2013 roku. W niniejszym sprawozdaniu finansowym Spółka zaprezentowała dane porównywalne za okres zakończony 31 grudnia 2012 roku zgodnie z opublikowanym i zatwierdzonym sprawozdaniem finansowym za ten okres. Wpływ zastosowania zmiany standardu MSR 19 na dane porównywalne został zaprezentowany poniżej.

W związku z powyżej opisaną zmianą standardu MSR 19 wpływ zmiany na zaprezentowane w niniejszym sprawozdaniu finansowym dane porównywalne za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2012 roku skutkuje reklasyfikacją strat aktuarialnych w wysokości 2 386 tysięcy złotych z kosztu własnego sprzedaży (skutkujące zmniejszeniem kosztu własnego sprzedaży) do innych całkowitych dochodów. W wyniku powyższej korekty zysk netto Spółki za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2012 roku zwiększyłby się o kwotę 1 933 tysiące złotych; o tą samą kwotę zmniejszyłyby się inne całkowite dochody netto. Powyższa kwestia nie ma wpływu na sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2012 roku.

- Zmiany do MSR 1 *Prezentacja sprawozdań finansowych: Prezentacja pozycji innych całkowitych dochodów* - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 lipca 2013 roku lub później,

Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową, wyniki działalności Spółki, ani też na zakres informacji prezentowanych w sprawozdaniu finansowym Spółki.

- MSR 1 Wyjaśnienie dotyczące wymogu danych porównawczych (zmiana),

Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową, wyniki działalności Spółki, ani też na zakres informacji prezentowanych w sprawozdaniu finansowym Spółki.

- Zmiany do MSR 12 *Podatek dochodowy: Realizacja podatkowa aktywów* – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2012 roku lub później – w UE mający zastosowanie najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2013 roku lub później,

Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową, wyniki działalności Spółki, ani też na zakres informacji prezentowanych w sprawozdaniu finansowym Spółki.

- Zmiany do MSSF 1 *Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy: znacząca hiperinflacja i usunięcie stałych dat dla stosujących MSSF po raz pierwszy* – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 lipca 2011 roku lub później – w UE mający zastosowanie najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2013 roku lub później,

Zmiany do MSSF 1 nie dotyczyły Spółki.

- MSSF 13 *Wycena według wartości godziwej* – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2013 roku lub później,

MSSF 13 wprowadza jeden zbiór zasad dotyczących sposobu ustalania wartości godziwej finansowych i niefinansowych aktywów i zobowiązań, gdy taka wycena jest wymagana lub dozwolona przez MSSF. MSSF 13 nie wpływa na to, kiedy Spółka ma obowiązek dokonać wyceny według wartości godziwej. Regulacje MSSF 13 mają zastosowanie zarówno do wyceny początkowej, jak i wyceny po początkowym ujęciu. MSSF 13 wymaga nowych ujawnień w obszarze technik (metod) wyceny oraz informacji/ danych wejściowych do ustalenia wartości godziwej oraz wpływu pewnych informacji wejściowych na wycenę według wartości godziwej.

Mając na uwadze nieistotną wartość aktywów / zobowiązań wycenianych według wartości godziwej wykazanych w niniejszym sprawozdaniu finansowym, zastosowanie MSSF 13 nie miało istotnego wpływu na sytuację finansową, wyniki działalności, ani też na zakres informacji prezentowanych w niniejszym sprawozdaniu finansowym Spółki.

- KIMSF 20 *Koszty usuwania nadkładu w fazie produkcyjnej w kopalni odkrywkowej* – mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2013 roku lub później,

Interpretacja nie ma zastosowania dla Spółki.

- Zmiany do MSSF 7 *Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji: Kompensowanie aktywów finansowych i zobowiązań finansowych* – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2013 roku lub później

Zmiany wprowadzają dodatkowe ujawnienia ilościowe i jakościowe dotyczące transferów/ przeniesień aktywów finansowych, jeżeli:

- aktywa finansowe są w całości usuwane z bilansu, ale jednostka utrzymuje zaangażowanie w te aktywa (np. poprzez opcje lub gwarancje dotyczące przeniesionych aktywów)
- aktywa finansowe nie są w całości usuwane z bilansu

Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową ani wyniki działalności Spółki.

- Zmiany do MSSF 1 *Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy: Pożyczki rządowe* – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2013 roku lub później,

Zmiany do MSSF 1 nie dotyczyły Spółki.

- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF (opublikowane w maju 2012 roku) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2013 roku lub później

MSR 1 - Zmiana wyjaśnia różnicę pomiędzy dobrowolnie przedstawionymi dodatkowymi danymi porównawczymi i wymaganym minimum danych porównawczych,

MSR 16 – Zmiana wyjaśnia, iż główne części zamienne i sprzęt serwisowy, które spełniają kryteria definicji rzeczowych aktywów trwałych nie są zapasami,

MSR 32 - Zmiana usuwa istniejące wymogi dotyczące ujmowania podatku z MSR 32 i wymaga zastosowania MSR 12 w odniesieniu do podatków dochodowych wynikających z dystrybucji do właścicieli instrumentów finansowych,

MSR 34 - Zmiana wyjaśnia wymogi MSR 34 dotyczące informacji na temat łącznej wartości aktywów i zobowiązań każdego segmentu sprawozdawczego w celu wzmocnienia spójności z wymogami MSSF 8 Segmenty operacyjne. Zgodnie ze zmianą łączna wartość aktywów i zobowiązań danego segmentu sprawozdawczego musi zostać ujawniona tylko jeżeli: wartości te są regularnie raportowane do głównego decydenta operacyjnego jednostki oraz nastąpiła istotna zmiana łącznej wartości aktywów i zobowiązań ujawnionych w poprzednim rocznym sprawozdaniu finansowym dla tego segmentu.

Zastosowanie powyższych zmian, za wyjątkiem zmian w zakresie MSR 19 opisanych powyżej, nie miało wpływu na sytuację finansową, wyniki działalności Spółki, ani też na zakres informacji prezentowanych w sprawozdaniu finansowym Spółki.

9. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Następujące standardy i interpretacje zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, a nie weszły jeszcze w życie:

- Faza pierwsza standardu MSSF 9 *Instrumenty Finansowe: Klasyfikacja i wycena* z późniejszymi zmianami – wejście w życie zostało odroczone przez Radę ds. MSSF bez wskazania planowanego terminu zatwierdzenia,
- MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe* – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2013 roku lub później – w UE mający zastosowanie najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2014 roku lub później. Spółka zdecydowała stosować MSSF dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku,
- MSSF 11 *Wspólne przedsięwzięcia* – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2013 roku lub później – w UE mający zastosowanie najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2014 roku lub później. Spółka zdecydowała stosować MSSF dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku,
- MSSF 12 *Ujawnianie informacji na temat udziałów w innych jednostkach* – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2013 roku lub później – w UE mający zastosowanie najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2014 roku lub później. Spółka zdecydowała stosować MSSF dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku,
- Zmiany do MSSF 10, MSSF 11 i MSSF 12 *Przepisy przejściowe* – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2013 roku lub później – w UE mający zastosowanie najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2014 roku lub później,
- MSR 27 *Jednostkowe sprawozdania finansowe* – mający zastosowanie dla okresów rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2013 lub później – w UE mający zastosowanie najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2014 roku lub później, Spółka zdecydowała stosować zmiany do MSR dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku,
- MSR 28 *Investycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólne przedsięwzięcia* – mający zastosowanie dla okresów rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2013 lub później – w UE mający zastosowanie najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2014 roku lub później. Spółka zdecydowała stosować zmiany do MSR dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku,
- Zmiany do MSR 32 *Instrumenty finansowe: prezentacja: Kompensowanie aktywów finansowych i zobowiązań finansowych* – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2014 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 10, MSSF 12 oraz MSR 27 *Jednostki inwestycyjne* (opublikowane dnia 31 października 2012 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2014 roku,
- KIMSF 21 *Oplaty publiczne* – mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2014 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzona przez UE,
- Zmiany do MSR 36 *Ujawnienia dotyczące wartości odzyskiwalnej aktywów niefinansowych* (opublikowano dnia 29 maja 2013 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2014 roku lub później,
- Zmiany do MSR 39 *Odnowienie instrumentów pochodnych i kontynuacja rachunkowości zabezpieczeń* (opublikowane dnia 27 czerwca 2013 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2014 roku lub później,
- Zmiany do MSR 19 *Programy określonych świadczeń: Składki pracownicze* (opublikowano dnia 21 listopada 2013) – mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 lipca 2014 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- *Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2010-2012* – niektóre ze zmian mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 lipca 2014 roku lub później, a niektóre prospektywnie dla transakcji mających miejsce dnia 1 lipca 2014 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- *Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2011-2013* – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 lipca 2014 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- MSSF 14 *Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe* – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania niezatwierdzony przez UE.

Spółka nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego standardu, interpretacji lub zmiany, która została opublikowana, lecz nie weszła dotychczas w życie.

Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego wejście w życie powyższych standardów, zmian oraz interpretacji jak również ich wpływ na informacje finansowe będący skutkiem zastosowania powyższych standardów, zmian bądź interpretacji po raz pierwszy zostało przeanalizowane przez Zarząd Spółki i w ocenie Zarządu nie wpłynęło istotnie na stosowane przez Spółkę zasady (politykę) rachunkowości.

10. Zmiana szacunków

W roku zakończonym 31 grudnia 2013 roku oraz na dzień 31 grudnia 2012 roku Spółka dokonała weryfikacji i aktualizacji szacunków w istotnych obszarach, które zostały opisane w notcie 7.2.

11. Istotne zasady rachunkowości

11.1. Wycena do wartości godziwej

Spółka wycenia instrumenty finansowe takie jak instrumenty dostępne do sprzedaży oraz instrumenty pochodne w wartości godziwej na każdy dzień bilansowy.

Wartość godziwa jest rozumiana jako cena, która byłaby otrzymana ze sprzedaży składnika aktywów, bądź zapłacona w celu przeniesienia zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach zbycia składnika aktywów między uczestnikami rynku na dzień wyceny w aktualnych warunkach rynkowych. Wycena wartości godziwej opiera się na założeniu, że transakcja sprzedaży składnika aktywów lub przeniesienia zobowiązania odbywa się albo:

- na głównym rynku dla danego składnika aktywów bądź zobowiązania,
- w przypadku braku głównego rynku, na najkorzystniejszym rynku dla danego składnika aktywów lub zobowiązania.

Zarówno główny jak i najbardziej korzystny rynek muszą być dostępne dla Spółki.

Wartość godziwa składnika aktywów lub zobowiązania jest mierzona przy założeniu, że uczestnicy rynku przy ustalaniu ceny składnika aktywów lub zobowiązania działają w swoim najlepszym interesie gospodarczym.

Wycena wartości godziwej składnika aktywów niefinansowych uwzględnia zdolność uczestnika rynku do wytworzenia korzyści ekonomicznych poprzez jak największe i najlepsze wykorzystanie składnika aktywów lub jego zbycie innemu uczestnikowi rynku, który zapewniłby jak największe i jak najlepsze wykorzystanie tego składnika aktywów.

Spółka stosuje techniki wyceny, które są odpowiednie do okoliczności i w przypadku których są dostępne dostateczne dane do wyceny wartości godziwej, przy maksymalnym wykorzystaniu odpowiednich obserwowalnych danych wejściowych i minimalnym wykorzystaniu nieobserwowalnych danych wejściowych.

Wszystkie aktywa oraz zobowiązania, które są wyceniane do wartości godziwej lub ich wartość godziwa jest ujawniana w sprawozdaniu finansowym są klasyfikowane w hierarchii wartości godziwej w sposób opisany poniżej na podstawie najniższego poziomu danych wejściowych który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość:

- Poziom 1 – Notowane (nieskorygowane) ceny rynkowe na aktywnym rynku dla identycznych aktywów lub zobowiązań,
- Poziom 2 – Techniki wyceny dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest bezpośrednio bądź pośrednio obserwowalny,
- Poziom 3 – Techniki wyceny dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest nieobserwowalny.

Na każdą datę bilansową, w przypadku aktywów i zobowiązań występujących na poszczególne daty bilansowe w sprawozdaniu finansowym Spółka ocenia, czy miały miejsce transfery między poziomami hierarchii poprzez ponowną ocenę klasyfikacji do poszczególnych poziomów, kierując istotnością danych wejściowych z najniższego poziomu, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość).

Zastosowanie MSSF 13 nie miało wpływu na sytuację finansową, wyniki działalności, ani też na zakres informacji prezentowanych w sprawozdaniu finansowym Spółki.

Podsumowanie istotnych zasad rachunkowości dotyczących wyceny do wartości godziwej.

Zarząd określa zasady i procedury dotyczące zarówno systematycznego wyceniania do wartości godziwej np. nieruchomości inwestycyjnych oraz nienotowanych aktywów finansowych, jak i wycen jednorazowych np. w przypadku aktywów przeznaczonych do sprzedaży w działalności zaniechanej.

Na potrzeby ujawnienia wyników wyceny do wartości godziwej Spółka ustaliła klasy aktywów i zobowiązań na podstawie rodzaju, cech i ryzyka związanego z poszczególnymi składnikami aktywów i zobowiązań oraz poziom w hierarchii wartości godziwej, jak opisano powyżej.

11.2. Przeliczenie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Walutą pomiaru i walutą sprawozdawczą niniejszego sprawozdania finansowego jest złoty polski.

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych, zrealizowane oraz naliczone różnice kursowe od należności z tytułu dostaw i usług w przychodach ze sprzedaży, zrealizowane oraz naliczone różnice kursowe od zobowiązań z tytułu dostaw i usług w koszcie wytworzenia lub w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej.

Kursy walutowe przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
USD	3,0120	3,0996
EUR	4,1472	4,0882
GBP	4,9828	5,0119
CHF	3,3816	3,3868
SEK	0,4694	0,4757
TRY	1,4122	1,7357

11.3. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe to środki trwałe:

- utrzymywane przez jednostkę w celu wykorzystania ich w procesie produkcyjnym lub przy dostawach towarów i świadczenia usług, w celach administracyjnych lub w celu oddania do używania innym podmiotom na podstawie umowy najmu, a nie stanowiące nieruchomości inwestycyjnych,
- którym towarzyszy oczekiwanie, że będą wykorzystywane przez czas dłuższy niż jeden rok,
- w stosunku do których istnieje prawdopodobieństwo, że jednostka uzyska przyszłe korzyści ekonomiczne związane ze składnikiem majątku,
- cenę nabycia lub koszt wytworzenia składnika aktywów przez jednostkę można wycenić w wiarygodny sposób.

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia/kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz wszelkie odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają rachunek zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Na dzień nabycia składnika rzeczowych aktywów trwałych są identyfikowane i wyodrębniane wszystkie istotne elementy wchodzące w skład danego składnika aktywów, mające różny okres ekonomicznej użyteczności (komponenty). Częścią składową są również koszty generalnych remontów.

Spółka dokonała wyceny części środków trwałych według wartości godziwej i uznała tę wartość za zakładany koszt na dzień 1 stycznia 2004 roku, który jest dniem przejścia na stosowanie MSSF.

Podstawę naliczania odpisów amortyzacyjnych stanowi cena nabycia lub koszt wytworzenia środka trwałego pomniejszone o jego wartość rezydualną. Rozpoczęcie amortyzacji następuje, gdy składnik jest dostępny do użytkowania. Amortyzacja środków trwałych następuje na podstawie planu amortyzacji określającego przewidywany okres użytkowania środka trwałego. Zastosowana metoda amortyzacji odzwierciedla tryb konsumowania przez jednostkę gospodarczą korzyści ekonomicznych ze składnika aktywów.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów, wynoszący:

Typ	Stawka amortyzacyjna	Okres
Grunty, prawa wieczystego użytkowania	–	–
Budynki i budowle	od 1,54 % do 50,00 %	od 2 do 65 lat
Maszyny i urządzenia techniczne	od 3,33 % do 50,00%	od 2 do 30 lat
Urządzenia biurowe	od 10,00 % do 50,00%	od 2 do 10 lat
Środki transportu	od 6,67 % do 50,00 %	od 2 do 15 lat
Komputery	od 14,29 % do 50,00 %	od 2 do 7 lat

Do rzeczowych aktywów trwałych Spółka zalicza prawo wieczystego użytkowania gruntów. Ze względu na brak przesłanek wskazujących na cofnięcie lub brak możliwości odnowienia prawa wieczystego użytkowania działek gruntów położonych głównie na terenie zakładów produkcyjnych jednostek, podjęto decyzję o zakwalifikowaniu ww. prawa jako składnika rzeczowych aktywów trwałych niepodlegających amortyzacji tak jak w przypadku gruntów.

Jeżeli przy sporządzaniu sprawozdania finansowego zaistniały okoliczności, które wskazują na to, że wartość bilansowa rzeczowych aktywów trwałych może nie być możliwa do odzyskania, dokonywany jest przegląd tych aktywów pod kątem ewentualnej utraty wartości. Jeżeli istnieją przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości, a wartość bilansowa przekracza szacowaną wartość odzyskiwalną, wówczas wartość tych aktywów bądź ośrodków wypracowujących środki pieniężne, do których te aktywa należą jest obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej. Wartość odzyskiwalna odpowiada wyższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej.

Przy ustalaniu wartości użytkowej, szacowane przyszłe przepływy pieniężne są dyskontowane do wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ryzyka związanego z danym składnikiem aktywów. W przypadku składnika aktywów, który nie generuje wpływów pieniężnych w sposób znacząco samodzielny, wartość odzyskiwalna jest ustalana dla ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego ten składnik należy. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości są ujmowane w rachunku zysków i strat w kategorii kosztów, która odpowiada funkcji danego składnika aktywów.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta ze sprawozdania z sytuacji finansowej po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów ze sprawozdania z sytuacji finansowej (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w wyniku okresu, w którym dokonano takiego usunięcia.

Inwestycje rozpoczęte dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania.

Na koniec każdego roku obrotowego Spółka przeprowadza weryfikację środków trwałych pod kątem utraty wartości, przyjętego okresu ekonomicznej użyteczności oraz zastosowanej metody amortyzacji i, w razie konieczności, dokonuje stosowych korekt księgowych, mających wpływ na okres bieżący lub lata przyszłe. Jeżeli Spółka dokonuje remontu środka trwałego, który spełnia kryteria jego ujmowania w wartości aktywów, wówczas koszt remontu jest ujmowany jako składnik rzeczowych aktywów trwałych.

11.4. Wartości niematerialne

Na dzień początkowego ujęcia składnik wartości niematerialnych wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Cena nabycia wartości niematerialnych nabytych w transakcji połączenia jednostek gospodarczych jest równa ich wartości godziwej na dzień połączenia. Po ujęciu początkowym, wartości niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Nakłady poniesione na wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Na dzień 1 stycznia 2004 roku Spółka dokonała wyceny części wartości niematerialnych według wartości godziwej i uznała tę wartość za zakładany koszt dla potrzeb MSSF 1.

Spółka ustala, czy okres użytkowania wartości niematerialnych jest określony czy nieokreślony. Wartości niematerialne o określonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji, i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania ujmuje się w rachunku zysków i strat w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika wartości niematerialnych.

Z wyjątkiem prac rozwojowych, wartości niematerialne wytworzone przez jednostkę we własnym zakresie nie są ujmowane w aktywach, a nakłady poniesione na ich wytworzenie są ujmowane w ciężar rachunku zysków i strat za ten rok, w którym zostały poniesione.

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane są corocznie poddawane weryfikacji pod kątem ewentualnej utraty wartości, w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne. W przypadku pozostałych wartości niematerialnych ocenia się co roku, czy wystąpiły przesłanki, które mogą świadczyć o utracie ich wartości. Okresy użytkowania są także poddawane corocznej weryfikacji, a w razie potrzeby, korygowane z efektem od początku roku obrotowego.

Do wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania stosuje się metodę liniową amortyzacji.

Okres amortyzacji wartości niematerialnych wynosi od 2 do 10 lat.

Zyski lub straty wynikające z usunięcia wartości niematerialnych ze sprawozdania z sytuacji finansowej są wyceniane według różnicy pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane w rachunku zysków i strat w momencie jego wyksięgowania.

Koszty prac badawczych i rozwojowych

Koszty prac badawczych są odpisywane do rachunku zysków i strat w momencie poniesienia. Nakłady poniesione na prace rozwojowe wykonane w ramach danego przedsięwzięcia są przenoszone na kolejny okres, jeżeli można uznać, że zostaną one w przyszłości odzyskane. Po początkowym ujęciu nakładów na prace rozwojowe, stosuje się model kosztu historycznego wymagający, aby składniki aktywów były ujmowane według cen nabycia/kosztów wytworzenia pomniejszonych o skumulowaną amortyzację i skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wszelkie nakłady przeniesione na kolejny okres są amortyzowane przez przewidywany okres uzyskiwania przychodów ze sprzedaży z danego przedsięwzięcia.

Koszty prac rozwojowych są poddawane ocenie pod kątem ewentualnej utraty wartości corocznie – jeśli składnik aktywów nie został jeszcze oddany do użytkowania, lub częściej – gdy w ciągu okresu sprawozdawczego pojawi się przesłanka utraty wartości wskazująca na to, że ich wartość bilansowa może nie być możliwa do odzyskania.

Podsumowanie zasad stosowanych w odniesieniu do wartości niematerialnych Spółki przedstawia się następująco:

	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe
Okresy użytkowania	Dla patentów i licencji użytkowanych na podstawie umowy zawartej na czas określony, przyjmuje się ten okres uwzględniając dodatkowy okres, na który użytkowanie może być przedłużone.	2 – 5 lat
Wykorzystana metoda	Amortyzowane przez okres umowy (5-10 lat) - metodą liniową	Amortyzowane metodą liniową.
Wewnętrznie wytworzone lub nabyte	Nabyte	Nabyte
Weryfikacja pod kątem utraty wartości / badanie wartości odzyskiwalnej	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości.	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości.

11.5. Wartość firmy

Wartość firmy z tytułu przejścia jednostki jest początkowo ujmowana według ceny nabycia stanowiącej kwotę nadwyżki

- sumy:
 - (i) przekazanej zapłaty,
 - (ii) kwoty wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej oraz
 - (iii) w przypadku połączenia jednostek realizowanego etapami wartości godziwej na dzień przejścia udziału w kapitale jednostki przejmowanej, należącego poprzednio do jednostki przejmującej.
- nad kwotą netto ustaloną na dzień przejścia wartości możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań.

Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Test na utratę wartości przeprowadza się raz na rok lub częściej, jeśli wystąpią ku temu przesłanki. Wartość firmy nie podlega amortyzacji.

Na dzień przejścia nabyta wartość firmy jest alokowana do każdego z ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które mogą skorzystać z synergii połączenia. Każdy ośrodek, lub zespół ośrodków, do którego została przypisana wartość firmy:

- odpowiada najniższemu poziomowi w Spółce, na którym wartość firmy jest monitorowana na wewnętrzne potrzeby zarządcze oraz
- jest nie większy niż jeden segment operacyjny określony zgodnie z MSSF 8 *Segmenty operacyjne*.

Odpis z tytułu utraty wartości ustalany jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została alokowana dana wartość firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość bilansowa, ujęty zostaje odpis z tytułu utraty wartości. W przypadku, gdy wartość firmy stanowi część ośrodka wypracowującego środki pieniężne i dokonana zostanie sprzedaż części działalności w ramach tego ośrodka, przy ustalaniu zysków lub strat ze sprzedaży takiej działalności wartość firmy związana ze sprzedaną działalnością zostaje włączona do jej wartości bilansowej. W takich okolicznościach sprzedana wartość firmy jest ustalana na podstawie względnej wartości sprzedanej działalności i wartości zachowanej części ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

11.6. Udziały i akcje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach

Udziały i akcje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach wykazane są według kosztu historycznego po uwzględnieniu odpisów z tytułu utraty wartości.

11.7. Leasing

Umowy leasingu finansowego, które przenoszą na Spółkę zasadniczo całe ryzyko i korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu, w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostalego do spłaty zobowiązania. Koszty finansowe są ujmowane w zysku lub stracie, chyba że spełnione są wymogi kapitalizacji.

Środki trwale użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania środka trwałego lub okres leasingu.

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego ujmowane są jako koszty operacyjne w zysku lub stracie metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Warunkowe opłaty leasingowe są ujmowane jako koszt w okresie, w którym stają się należne.

11.8. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Spółka dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość odzyskiwalną ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które w większości są niezależne od tych, które są generowane przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania, która odzwierciedla bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmują się w tych kategoriach kosztów, które odpowiadają funkcji składnika aktywów, w przypadku którego stwierdzono utratę wartości.

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia, czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich w odniesieniu do danego składnika aktywów jest zbędny, lub czy powinien zostać zmniejszony. Jeżeli takie przesłanki występują, Spółka szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od czasu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku, podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po odjęciu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach w ogóle nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujmują się niezwłocznie jako przychód w zysku lub stracie. Po odwróceniu odpisu aktualizującego, w kolejnych okresach odpis amortyzacyjny dotyczący danego składnika jest korygowany w sposób, który pozwala w ciągu pozostałego okresu użytkowania tego składnika aktywów dokonywać systematycznego odpisania jego zweryfikowanej wartości bilansowej pomniejszonej o wartość końcową.

11.9. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego, które można przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowywanego składnika aktywów, są częścią ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tego składnika aktywów. Pozostałe koszty finansowania zewnętrznego są ujmowane jako koszt finansowy okresu.

11.10. Odzyskiwalna wartość aktywów długoterminowych

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Spółka dokonuje oceny aktywów pod kątem istnienia przesłanek wskazujących na utratę ich wartości. W przypadku istnienia takiej przesłanki, dokonuje się formalnego oszacowania wartości odzyskiwalnej. W przypadku, gdy wartość bilansowa danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne przewyższa jego wartość odzyskiwalną, uznaje się utratę jego wartości i dokonuje odpisu aktualizującego jego wartość do poziomu wartości odzyskiwalnej. Wartość odzyskiwalna jest jedną z dwóch wartości w zależności od tego, która z nich jest wyższa: wartością godziwą pomniejszoną o koszty zbycia lub wartością użytkową danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

11.11. Aktywa finansowe

Aktywa finansowe dzielone są na następujące kategorie:

- aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- pożyczki i należności,
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności są to notowane na aktywnym rynku aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, o określonych lub możliwych do określenia płatnościach oraz ustalonym terminie wymagalności, które Spółka zamierza i ma możliwość utrzymać w posiadaniu do tego czasu, inne niż:

- wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- wyznaczone jako dostępne do sprzedaży,
- spełniające definicję pożyczek i należności.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności kwalifikowane są jako aktywa długoterminowe, jeżeli ich zapadalność przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Składnikiem aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy jest składnik spełniający jeden z poniższych warunków:

- a) jest klasyfikowany jako przeznaczony do obrotu. Składniki aktywów finansowych kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu, jeśli są:
 - i. nabyte głównie w celu sprzedaży w krótkim terminie,
 - ii. częścią portfela określonych instrumentów finansowych zarządzanych łącznie i co do których istnieje prawdopodobieństwo uzyskania zysku w krótkim terminie,
 - iii. instrumentami pochodnymi, z wyłączeniem instrumentów pochodnych będących elementem rachunkowości zabezpieczeń oraz umów gwarancji finansowych,
- b) został zgodnie z MSR 39 zakwalifikowany do tej kategorii w momencie początkowego ujęcia.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany wartości tych instrumentów finansowych ujmowane są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów jako przychody lub koszty finansowe. Jeżeli kontrakt zawiera jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, cały kontrakt może zostać zakwalifikowany do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Nie dotyczy to przypadków, gdy wbudowany instrument pochodny nie wpływa istotnie na przepływy pieniężne z kontraktu lub jest rzeczą oczywistą bez przeprowadzania lub po pobieżnej analizie, że gdyby podobny hybrydowy instrument byłby najpierw rozważany, to oddzielenie wbudowanego instrumentu pochodnego byłoby zabronione. Aktywa finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli poniższe kryteria są spełnione: (i) taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność w zakresie ujmowania lub wyceny (niedopasowanie księgowo); lub (ii) aktywa są częścią grupy aktywów finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub (iii) aktywa finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane. Na dzień 31 grudnia 2013 roku do kategorii aktywów wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy Spółka zaliczyła akcje i udziały spółek notowanych na giełdzie.

Pożyczki i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Zalicza się je do aktywów obrotowych, o ile termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego. Pożyczki udzielone i należności o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego zalicza się do aktywów trwałych.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały zaklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży lub nienależące do żadnej z wcześniej wymienionych trzech kategorii aktywów. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są ujmowane według wartości godziwej, powiększonej o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych. W przypadku braku notowań giełdowych na aktywnym rynku i braku możliwości wiarygodnego określenia ich wartości godziwej metodami alternatywnymi, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są w cenie nabycia skorygowanej o odpis z tytułu utraty wartości. Dodatnią i ujemną różnicę pomiędzy wartością godziwą aktywów dostępnych do sprzedaży (jeśli istnieje cena rynkowa ustalona na aktywnym rynku albo których wartość godziwa może być ustalona w inny wiarygodny sposób), a ich ceną nabycia, po pomniejszeniu o podatek odroczone, ujmuje się w innych całkowitych dochodach. Spadek wartości aktywów dostępnych do sprzedaży spowodowany utratą wartości ujmuje się jako koszt finansowy.

Nabycie i sprzedaż aktywów finansowych rozpoznawane są na dzień dokonania transakcji. W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składnika aktywów niekwalifikowanego jako wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia.

Składnik aktywów finansowych zostaje usunięty z bilansu, gdy Spółka traci kontrolę nad prawami umownymi składającymi się na dany instrument finansowy; zazwyczaj ma to miejsce w przypadku sprzedaży instrumentu lub gdy wszystkie przepływy środków pieniężnych przypisane danemu instrumentowi przechodzą na niezależną stronę trzecią.

11.12. Utrata wartości aktywów finansowych

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Spółka ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

11.12.1. Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki na to, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek udzielonych i należności wycenianych według zamortyzowanego kosztu, to kwota odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu nieściągnięcia należności, które nie zostały jeszcze poniesione), zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej (tj. ustalonej przy początkowym ujęciu) efektywnej stopy procentowej. Wartość bilansową składnika aktywów obniża się poprzez odpis aktualizujący. Kwotę straty ujmuje się w wyniku okresu.

Spółka ocenia najpierw, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych składników aktywów finansowych, które indywidualnie są znaczące, a także przesłanki utraty wartości aktywów finansowych, które indywidualnie nie są znaczące. Jeżeli z przeprowadzonej analizy wynika, że nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych, niezależnie od tego, czy jest on znaczący, czy też nie, to Spółka włącza ten składnik do grupy aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i łącznie ocenia pod kątem utraty wartości. Aktywa, które indywidualnie są oceniane pod kątem utraty wartości i dla których ujęto odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości lub uznano, że dotychczasowy odpis nie ulegnie zmianie, nie są brane pod uwagę przy łącznej ocenie grupy aktywów pod kątem utraty wartości.

Jeżeli w następnym okresie odpis z tytułu utraty wartości zmniejszył się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu, to uprzednio ujęty odpis odwraca się. Późniejsze odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ujmuje się w rachunku zysków i strat w zakresie, w jakim na dzień odwrócenia wartość bilansowa składnika aktywów nie przewyższa jego zamortyzowanego kosztu.

11.12.2. Aktywa finansowe wykazywane według kosztu

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wykazywany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, albo instrumentu pochodnego, który jest powiązany i musi zostać rozliczony poprzez dostawę takiego nienotowanego instrumentu kapitałowego, to kwotę odpisu z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych.

11.12.3. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych dostępnego do sprzedaży, to kwota stanowiąca różnicę pomiędzy ceną nabycia tego składnika aktywów (pomniejszona o wszelkie spłaty kapitału i odsetki) i jego bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie odpisy z tytułu utraty wartości tego składnika uprzednio ujęte w rachunku zysków i strat, zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i przeniesiona do rachunku zysków i strat. Nie można ujmować w rachunku zysków i strat odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych kwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży. Jeżeli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu z tytułu utraty wartości w rachunku zysków i strat, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w zysku lub stracie.

11.13. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

W sytuacji, kiedy składnik rzeczowych aktywów trwałych jest dostępny do sprzedaży w jego bieżącym stanie z uwzględnieniem zwyczajowo przyjętych warunków dla sprzedaży tego typu aktywa i jego sprzedaż, zgodnie z posiadanymi planami sprzedaży, jest wysoce prawdopodobna w okresie jednego roku, wówczas Spółka klasyfikuje dany składnik aktywów jako przeznaczony do sprzedaży. Wartość takiego składnika aktywów prezentowana w sprawozdaniu finansowym Spółki stanowi niższą z dwóch wartości: wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia.

11.14. Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczenia

Instrumenty pochodne, z których korzysta Spółka w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami kursów wymiany walut, to przede wszystkim kontrakty walutowe typu forward. Tego rodzaju pochodne instrumenty finansowe są wyceniane do wartości godziwej. Instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa finansowe, gdy ich wartość jest dodatnia, i jako zobowiązania finansowe – gdy ich wartość jest ujemna.

Mając na uwadze charakter zabezpieczeń oraz powiązanie z transakcjami zabezpieczanymi, pomimo braku zasad rachunkowości zabezpieczeń, wynik na realizacji oraz wycenie pochodnych instrumentów finansowych stanowiących ekonomiczne zabezpieczenie transakcji zakupu i sprzedaży oraz nie mający charakteru spekulacyjnego, koryguje odpowiednio przychody ze sprzedaży lub koszt własny sprzedanych produktów.

11.15. Zapasy

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia/kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

Materiały zakupione w celu wykorzystania do produkcji, które w momencie zakupu w jednoznaczny sposób identyfikuje się z realizowaną umową o usługę budowlaną, bądź innymi umowami o dostawę lub świadczenie usług wycenia się w ciągu roku obrotowego metodą szczegółowej identyfikacji poszczególnych cen zakupu dla konkretnej umowy. Na dzień bilansowy materiały wycenia się zgodnie z zasadami wyceny umów o usługę budowlaną (MSR 11), tj. wartość oraz koszty związane z nabyciem tych materiałów ujmują się w koszcie wytworzenia.

Zużycie pozostałych materiałów jest ujmowane w koszcie wytworzenia wg średniej ceny ważonej.

Zapasy są wykazywane w wartości netto (pomniejszonej o odpisy aktualizujące). Odpisy aktualizujące wartość zapasów tworzy się z związku z utratą ich wartości celem doprowadzenia wartości zapasów do poziomu wartości netto możliwej do odzyskania. Kwotę odpisów wartości zapasów do poziomu wartości netto możliwej do uzyskania oraz wszelkie straty w zapasach ujmują się jako koszt okresu, w którym odpis lub strata miały miejsce.

Ceną sprzedaży netto możliwą do uzyskania jest szacowana cena sprzedaży dokonywana w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszona o koszty wykończenia i szacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

11.16. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności z tytułu dostaw i usług są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych, za wyjątkiem sytuacji, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, z uwzględnieniem odpisu na utratę wartości.

Odpisy aktualizujące wartość należności zalicza się odpowiednio do kosztów operacyjnych lub do kosztów finansowych – zależnie od rodzaju należności, której dotyczy odpis.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Wycena należności związana z odwracaniem dyskonta w związku z upływem czasu jest ujmowana jako przychody finansowe.

11.17. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej obejmują w szczególności środki pieniężne w banku i w kasie oraz lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w rachunku przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów. W przypadku występowania kredytów w rachunkach bieżących stanowiących element zarządzania gotówką, z uwzględnieniem zapisów MSR 7, saldo środków pieniężnych prezentuje się w rachunku przepływów pieniężnych po pomniejszeniu o niespłacone kredyty w rachunkach bieżących.

11.18. Kapitał podstawowy

Kapitał podstawowy w sprawozdaniu finansowym wykazuje się w wysokości określonej w statucie i wpisanej w rejestrze sądowym Spółki. Zadeklarowane, lecz nie wniesione wkłady kapitałowe ujmują się jako należne wkłady na poczet kapitału – jako wielkość ujemną. Akcje własne ujmują się jako odrębną kategorię kapitału własnego ze znakiem ujemnym.

11.19. Rezerwy

Spółka tworzy rezerwy wówczas, gdy na Spółce ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Jeżeli Spółka spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w zysku lub stracie po pomniejszeniu o wszelkie zwroty.

Utworzone rezerwy zalicza się odpowiednio do kosztów operacyjnych, pozostałych kosztów operacyjnych, kosztów finansowych, zależnie od okoliczności, z którymi przyszłe zobowiązania się wiążą.

Jeżeli skutek zmiany wartości pieniądza w czasie jest istotny, kwota rezerwy odpowiada bieżącej wartości nakładów, które jak się oczekuje będą niezbędne do wypełnienia tego obowiązku.

Stopę dyskontową ustala się przed opodatkowaniem, czyli odzwierciedla ona bieżącą ocenę rynku odnośnie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko związane konkretnie z danym składnikiem zobowiązań. Stopy dyskontowej nie obciąża ryzyko, o które skorygowano szacunki przyszłych przepływów pieniężnych. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

11.20. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według ceny nabycia odpowiadającej wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są następnie wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej. Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane przy rozliczeniu zobowiązania.

Przychody i koszty są ujmowane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów z chwilą usunięcia zobowiązania ze sprawozdania z sytuacji finansowej, a także w wyniku naliczania odpisu oraz w wyniku rozliczania metodą efektywnej stopy procentowej.

11.21. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług wykazywane są w kwocie wymagającej zapłaty.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy obejmują zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz zobowiązania finansowe pierwotnie zakwalifikowane, ze względu na spełnienie określonych warunków, do kategorii wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zobowiązania finansowe są klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, jeżeli zostały nabyte dla celów sprzedaży w niedalekiej przyszłości. Instrumenty pochodne, włączając wydzielone instrumenty wbudowane, są również klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, chyba że są uznane za efektywne instrumenty zabezpieczające. Zobowiązania finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli poniższe kryteria są spełnione: (i) taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność traktowania, gdy zarówno wycena jak i zasady rozpoznawania strat lub zysków podlegają innym regulacjom; lub (ii) zobowiązania są częścią grupy zobowiązań finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub (iii) zobowiązania finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej, uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany w wartości godziwej tych instrumentów są ujmowane w wyniku okresu jako koszty lub przychody finansowe.

Inne zobowiązania finansowe, niebędące instrumentami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy, są wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Spółka wyłącza ze swojego sprawozdania z sytuacji finansowej zobowiązanie finansowe, gdy zobowiązanie wygasło – to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł. Zastąpienie dotychczasowego instrumentu dłużnego przez instrument o zasadniczo różnych warunkach dokonywane pomiędzy tymi samymi podmiotami Spółka ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego zobowiązania finansowego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Podobnie znaczące modyfikacje warunków umowy dotyczącej istniejącego zobowiązania finansowego Spółka ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Powstające z tytułu zamiany różnice odnośnych wartości bilansowych wykazuje się w zysku lub stracie.

Pozostałe zobowiązania obejmują w szczególności zobowiązania z tytułów publiczno-prawnych oraz wynagrodzeń. Pozostałe zobowiązania ujmowane są w kwocie wymagającej zapłaty.

11.22. Odprawy emerytalne i nagrody jubileuszowe

Zgodnie z zakładowymi systemami wynagradzania, pracownicy Spółki mają prawo do nagród jubileuszowych po przepracowaniu określonej liczby lat oraz do odpraw emerytalnych/ rentowych w momencie przechodzenia na emeryturę/rentę.

Zgodnie z wewnętrznymi regulacjami jednostki dokonują również odpisów na ZFŚS dla wywodzących się z nich emerytów.

Spółka uznaje koszty z tych tytułów na bazie memoriałowej.

Wysokość nagrody uzależniona jest od stażu pracy i przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia. Pracownicy otrzymują również jednorazowe wypłaty z tytułu przejścia na emeryturę. Odprawy rentowe przysługują pracownikom, którzy nabyli trwałą niezdolność do pracy. Wielkość wypłat zależy od stażu pracy oraz przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia.

Spółka ujmuje rezerwę z tytułu odpraw emerytalnych, odpraw rentowych, odpisów na ZFŚS i nagród jubileuszowych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Według MSR 19 nagrody jubileuszowe są innymi długoterminowymi świadczeniami pracowniczymi, natomiast odprawy emerytalne, odprawy rentowe oraz odpisy na ZFŚS są programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia. Wartość bieżąca tych zobowiązań na koniec każdego okresu sprawozdawczego jest obliczona przez niezależnego aktuarusza. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do końca okresu sprawozdawczego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne. Zyski i straty z obliczeń aktuarialnych są rozpoznawane w zysku lub stracie, za wyjątkiem zysków/strat aktuarialnych, które ujmowane są w innych całkowitych dochodach Spółki.

Wycena aktuarialna świadczeń dlugo- i krótkoterminowych dokonywana jest nie rzadziej niż na koniec każdego roku obrotowego.

11.23. Podatki

11.23.1. Podatek dochodowy

Podatek dochodowy wykazany w wyniku okresu obejmuje rzeczywiste obciążenie podatkowe za dany okres sprawozdawczy, ustalone przez Spółkę zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych ewentualne korekty rozliczeń podatkowych za lata ubiegłe oraz zmianę stanu aktywa z tytułu podatku odroczonego oraz rezerwy na podatek odroczonego nierozliczaną z kapitałem własnym.

11.23.1.1. Podatek bieżący

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na dzień bilansowy.

11.23.1.2. Podatek odroczonego

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej podatek odroczonego jest tworzony w stosunku do wszystkich różnic przejściowych występujących na koniec okresu sprawozdawczego między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczonego ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczonego powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji niestanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania niemającej wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji niestanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansową składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego weryfikuje się na każdy dzień bilansowy. Spółka obniża wartość bilansową składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w zakresie, w jakim nie jest prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęte aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlegają weryfikacji na każdy dzień bilansowy i ujmowane są w takim zakresie, w jakim prawdopodobne staje się, że przyszły dochód do opodatkowania pozwoli na ich zrealizowanie.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się w wysokości kwoty przewidzianej w przyszłości do odliczenia od podatku dochodowego, w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi, które spowodują w przyszłości zmniejszenie podstawy obliczenia podatku dochodowego oraz straty podatkowej możliwej do odliczenia, ustalonej przy uwzględnieniu zasady ostrożności. Aktywa z tytułu podatku dochodowego wykazywane są tylko wtedy, gdy ich realizacja jest prawdopodobna.

Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w wysokości kwoty podatku dochodowego, wymagającej w przyszłości zapłaty, w związku z występowaniem dodatnich różnic przejściowych, to jest różnic, które spowodują zwiększenie podstawy obliczenia podatku dochodowego w przyszłości.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego wycenia się z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą stosowane, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując stawki podatkowe (i przepisy podatkowe), które obowiązywały prawnie lub co do których proces legislacyjny zasadniczo się zakończył na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych poza zyskiem lub stratą jest ujmowany poza zyskiem lub stratą; w innych całkowitych dochodach dotyczący pozycji ujętych w innych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym dotyczący pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym.

Spółka kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczonego podatku dochodowego ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

11.23.2. Podatek od towarów i usług

Przychody, koszty, aktywa i zobowiązania są ujmowane po pomniejszeniu o wartość podatku od towarów i usług, z wyjątkiem:

- gdy podatek od towarów i usług zapłacony przy zakupie aktywów lub usług nie jest możliwy do odzyskania od organów podatkowych; wtedy jest on ujmowany odpowiednio jako część ceny nabycia składnika aktywów lub jako część pozycji kosztowej oraz
- należności i zobowiązań, które są wykazywane z uwzględnieniem kwoty podatku od towarów i usług.

Kwota netto podatku od towarów i usług możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz organów podatkowych jest ujęta w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako część należności lub zobowiązań.

11.24. Przychody

Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Spółka uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody są rozpoznawane w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej, po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT) oraz rabaty. Przy ujmowaniu przychodów obowiązują również kryteria przedstawione poniżej.

11.24.1. Sprzedaż towarów i produktów

Przychody są ujmowane, jeżeli znaczące ryzyko i korzyści wynikające z prawa własności do towarów i produktów zostały przekazane nabywcy oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób a koszty poniesione można wiarygodnie oszacować.

Do przychodów zalicza się kwoty należne za sprzedane wyroby gotowe, towary, materiały oraz pozostałe usługi dotyczące działalności podstawowej ustalone w oparciu o cenę netto, po skorygowaniu o udzielone rabaty i upusty oraz o podatek akcyzowy.

11.24.2. Świadczenie usług

Przychody z wykonania niezakończonych usług długoterminowej w okresie od dnia zawarcia umowy do dnia bilansowego – po odliczeniu przychodów, które wpłynęły na wynik finansowy w ubiegłych okresach sprawozdawczych – ustala się proporcjonalnie do stopnia jej realizacji, jeżeli stopień ten można ustalić w sposób wiarygodny. W zależności od rodzaju transakcji stopień zaawansowania realizacji usługi można ustalić w oparciu o następujące metody:

- pomiary wykonanych prac,
- procentowe ujęcie wykonanych prac na dany dzień w stosunku do całości prac, które mają być wykonane lub
- stosunek kosztów poniesionych na dany dzień do całkowitych szacowanych kosztów niezbędnych do zrealizowania zlecenia.

Do kosztów poniesionych na dany dzień zalicza się jedynie te koszty, które dotyczą usług wykonanych do tego dnia. Jedynie koszty dotyczące usług już wykonanych lub usług, które mają być wykonane, zalicza się do całkowitych szacowanych kosztów transakcji.

Jeżeli wyniku kontraktu nie można wiarygodnie oszacować, wówczas przychody uzyskiwane z tytułu tego kontraktu są ujmowane tylko do wysokości poniesionych kosztów, które jednostka spodziewa się odzyskać.

11.24.3. Odsetki

Przychody z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich narastania (z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej, stanowiącej stopę dyskontującą przyszłe wpływy gotówkowe przez szacowany okres użytkowania instrumentów finansowych) w stosunku do wartości bilansowej netto danego składnika aktywów finansowych.

11.24.4. Dywidendy

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy do ich otrzymania.

11.24.5. Przychody z tytułu wynajmu

Przychody z tytułu wynajmu nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są metodą liniową przez okres wynajmu w stosunku do otwartych umów.

11.24.6. Umowy o usługi budowlane

Umowy o usługi budowlane to kontrakty handlowe związane z podstawową działalnością operacyjną Spółki, których przedmiotem jest budowa składnika aktywów lub zespołu aktywów, które są ze sobą ściśle powiązane lub wzajemnie zależne pod względem projektowym, technologicznym lub ze względu na ich funkcję użytkową czy ostateczne przeznaczenie lub sposób użytkowania. Większość umów zawieranych jest w cenach stałych i jest rozliczanych zgodnie z metodą stopnia zaawansowania kontraktu.

Przychody całkowite z umowy zawierają początkową kwotę przychodów ustaloną w umowie oraz zmiany dokonywane w trakcie wykonywania umowy, roszczenia oraz premie.

Zmiany w przychodach z umowy są uwzględniane, jeżeli istnieje prawdopodobieństwo, że odbiorca zaakceptuje zmiany i kwoty przychodów wynikające z tych zmian, oraz wartość tych przychodów może być wiarygodnie wyceniona. Przychody z umowy wycenia się w wartości godziwej otrzymanej lub należnej zapłaty.

Na całkowity koszt umowy składają się koszty, które bezpośrednio lub z wykorzystaniem racjonalnych metod alokacji można przyporządkować do konkretnej umowy oraz inne koszty, którymi, zgodnie z warunkami umowy, można obciążyć zamawiającego.

Skutki zmian szacunków przychodów lub kosztów związanych z umową oraz skutki zmian szacunków wyników umowy ujmuje się jako zmianę wartości szacunkowej zgodnie z MSR 8 (Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów). Zmienione szacunki stosuje się do określenia wysokości przychodów i kosztów ujętych w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w okresie sprawozdawczym, w którym nastąpiły zmiany, oraz w okresach następnych.

Przychód na koniec okresu sprawozdawczego ustala się proporcjonalnie do stopnia zaawansowania realizacji umowy, po odliczeniu przychodów, które wpłynęły na wynik finansowy w poprzednich okresach sprawozdawczych.

11.24.7. Dotacje rządowe

Jeżeli istnieje uzasadniona pewność, że dotacja zostanie uzyskana oraz spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki, wówczas dotacje rządowe są ujmowane według ich wartości godziwej.

Jeżeli dotacja dotyczy danej pozycji kosztowej, wówczas jest ona ujmowana jako przychód w sposób współmierny do kosztów, które dotacja ta ma w zamierzeniu kompensować. Jeżeli dotacja dotyczy składnika aktywów, wówczas jej wartość godziwa jest ujmowana na koncie przychodów przyszłych okresów, a następnie stopniowo, drogą równych odpisów rocznych, odpisywana do rachunku zysków i strat przez szacowany okres użytkowania związanego z nią składnika aktywów.

11.25. Zysk netto na jedną akcję

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji Spółki w danym okresie sprawozdawczym. Spółka nie prezentuje rozwodnionego zysku/straty na akcję, ponieważ nie występują rozwadniające potencjalne akcje zwykłe.

12. Segmenty operacyjne

Spółka działa w jednym segmencie rynku, tj. segmencie „Obiekty energetyczne i ochrony środowiska”. Zarząd Spółki dokonuje oceny działalności Spółki na podstawie jej sprawozdania finansowego.

13. Sezonowość lub cykliczność działalności Spółki

Działalność Spółki nie cechuje się sezonowością ani cyklicznością istotnie wpływającą na wynik finansowy.

14. Informacje dotyczące umów o usługę budowlaną

Przychody z tytułu umów o usługę budowlaną są ujmowane na podstawie stopnia zaawansowania ich realizacji. Procentowy stan zaawansowania realizacji usługi ustalany jest jako stosunek kosztów poniesionych do sumy szacowanych kosztów niezbędnych do zrealizowania umowy.

Poniższa tabela przedstawia skutki wyceny umów o usługę budowlaną, w tym przychody oraz koszty realizowanych umów w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2013 roku oraz dnia 31 grudnia 2012 roku, jak również kwoty należne zamawiającym oraz kwoty należne od zamawiających z tytułu prac wynikających z realizowanych umów na podane powyżej daty.

	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
Poniesione koszty umów (narastająco)	2 106 443	3 737 891
Ujęte zyski pomniejszone o ujęte straty (narastająco)	121 752	413 710
Przychody z umowy obliczone wg stopnia zaawansowania wykonania umowy (narastająco)	2 228 195	4 151 601
Należności uwarunkowane wykonaniem umowy (faktury częściowe narastająco)	2 159 567	4 045 485
Kwota brutto należna Zamawiającym z tytułu prac wynikających z umowy (pasywa), w tym:		
- zaliczki otrzymane (zobowiązania z tytułu zaliczek)	(109 337)	(135 274)
- korekta wartości zaliczek z tytułu kwot należnych od Zamawiających	(103 103)	(186 307)
- kwota brutto należna zamawiającym z tytułu wyceny kontraktów	83 993	94 268
- kwota brutto należna zamawiającym z tytułu wyceny kontraktów	(90 227)	(43 235)
Kwota brutto należna od Zamawiających z tytułu prac wynikających z umowy (aktywo)	160 758	151 416
Rezerwa na kary z tytułu nieterminowej realizacji umów lub niedotrzymania gwarantowanych parametrów technicznych	(50 192)	(64 584)
Rezerwa na straty wynikające z umów	(35 704)	(31 749)

Spółka każdorazowo analizuje umowy pod kątem potencjalnych strat, które ujmowane są bezzwłocznie jako koszt zgodnie z MSR 11.36. W ramach wyceny umów o usługę budowlaną, zgodnie z MSR 11.11-15 Spółka uwzględni odpowiednio szacunki kar z tytułu opóźnień w realizacji umów lub niedotrzymania gwarantowanych parametrów technicznych. Szacunki wielkości kar prowadzone są w oparciu o dokumentację źródłową dotyczącą stwierdzonych opóźnień w realizacji prac lub problemów dotyczących gwarantowanych parametrów technicznych, w oparciu o założenia umowne oraz szacunek kierownictwa dotyczący ryzyka ich wystąpienia. Poziom szacowanego ryzyka uzależniony jest w znacznej części od czynników zewnętrznych będących częściowo poza kontrolą i może ulec zmianie w kolejnych okresach. Realizacja części kontraktów, w odniesieniu do których rozpoznano rezerwę na kary z tytułu nieterminowej realizacji umów lub niedotrzymania gwarantowanych parametrów technicznych, obciążona jest ryzykiem powstania sporu, który w ocenie Spółki rodzi ryzyko o nieokreślonych konsekwencjach.

W drugiej połowie grudnia 2011 roku, Zarząd Spółki powziął informację o zgłoszeniu roszczenia, w postaci wezwania do zapłaty kar umownych ze strony członka konsorcjum realizującego kontrakt na dostawę kotła oraz instalacji odsiarczania spalin dla bloku 858 MW dla PGE Elektrownia Belchatów S.A. Szczegółowy opis obecnego statusu sprawy oraz stosowne ujawnienia zostały przedstawione w nocie 32 oraz w nocie 45.

14.1. Rezerwa na straty wynikające z umów o usługę budowlaną

Spółka tworzy rezerwy na przewidywane straty na kontraktach zgodnie z metodologią opisaną w nocie 11.24.6. Jeśli na podstawie analizy wynika, iż szacunkowe koszty całkowite kontraktu przewyższą wiarygodne przychody z kontraktu (tzn. całkowity wynik na kontrakcie będzie stratą), wtedy cała strata na kontrakcie rozpoznawana jest w danym okresie sprawozdawczym.

	<i>31 grudnia 2013</i>	<i>31 grudnia 2012</i>
Początek okresu	31 749	21 781
Utworzenie rezerwy na zobowiązanie	25 191	30 620
Rozwiązanie/wykorzystanie rezerwy na zobowiązanie	(21 236)	(20 652)
Koniec okresu	<u><u>35 704</u></u>	<u><u>31 749</u></u>
Krótkoterminowe na dzień	35 704	31 749
Długoterminowe na dzień	-	-
	<u><u>35 704</u></u>	<u><u>31 749</u></u>

14.2. Rezerwa na koszty z tytułu nieterminowej realizacji umów

Spółka tworzy rezerwę na karę umowną, jeżeli występuje istotne prawdopodobieństwo naliczenia kary za niedotrzymanie zapisanych w umowie i objętych karą parametrów technicznych lub jeśli w związku z realizacją danej umowy zostały naruszone dobra osób trzecich. Wysokość rezerwy wynika z zapisanej w danej umowie wartości kary za niedotrzymanie parametrów technicznych lub z możliwej do oszacowania wartości zobowiązania wobec osób trzecich.

	<i>31 grudnia 2013</i>	<i>31 grudnia 2012</i>
Początek okresu	64 584	50 072
Utworzenie rezerwy na zobowiązanie	28 895	50 949
Rozwiązanie/wykorzystanie rezerwy na zobowiązanie	(43 287)	(36 437)
Koniec okresu	<u><u>50 192</u></u>	<u><u>64 584</u></u>
Krótkoterminowe na dzień	50 192	64 584
Długoterminowe na dzień	-	-
	<u><u>50 192</u></u>	<u><u>64 584</u></u>

15. Przychody i koszty

15.1. Przychody ze sprzedaży produktów i usług

	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2012</i>
Przychody netto ze sprzedaży produktów	698 823	1 032 448
- w tym od jednostek powiązanych	12 569	6 000
Przychody netto ze sprzedaży usług	45 736	63 048
- w tym od jednostek powiązanych	69	170
Wynik na realizacji instrumentów pochodnych	(34)	(288)
Wynik na wycenie instrumentów pochodnych	(53)	5 853
Kary umowne	(7 477)	(21 134)
Zrealizowane różnice kursowe dotyczące należności z tytułu dostaw i usług	(2 769)	(735)
Różnice kursowe dotyczące wyceny należności z tytułu dostaw i usług	2 344	(4 381)
Przychody netto ze sprzedaży produktów i usług, razem	736 570	1 074 811
- w tym od jednostek powiązanych	12 638	6 170

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2013 roku Spółka uzyskała 736 570 tysięcy złotych przychodów ze sprzedaży produktów i usług, tj. o 338 241 tysięcy złotych mniej niż w analogicznym okresie 12 miesięcy 2012 roku. Spadek wartości przychodów ze sprzedaży w 2013 roku wynikał głównie:

- z niższego niż w 2012 roku kosztowego zaangażowania realizowanych kontraktów, co przede wszystkim było następstwem różnego etapu realizacji na którym znajdowały się na dzień 31 grudnia danego roku kontrakty wchodzące w skład portfela realizowanych umów w 2012 i 2013 roku;
- z istotnie niższej, średnioważonej marży rozliczonej na realizowanych kontraktach w 2013 roku w porównaniu z marżą zarejestrowaną w 2012 roku;
- z przesunięcia w czasie wejścia w życie kontraktu Opole na budowę dwóch bloków energetycznych oraz rozpoczęcia realizacji kontraktu Jaworzno na budowę bloku energetycznego. Opóźnienia w terminach rozpoczęcia istotnych prac na powyższych, kluczowych dla Spółki kontraktach, m.in. uniemożliwiły wykorzystanie przewidywanych własnych i obcych mocy produkcyjnych, skutkując brakiem możliwości rozpoznania sprzedaży, wyliczanej w proporcji od stopnia kosztowego zaangażowania realizacji danego kontraktu.

W konsekwencji, Spółka odnotowała spadek zarówno sprzedaży krajowej, jak i sprzedaży dla zagranicznych Klientów. Przewidywany przyrost wartości portfela zamówień RAFAKO S.A. w 2014 roku m.in. związany z uruchomieniem budowy bloków energetycznych w elektrowni Opole oraz spodziewanego rozpoczęcia realizacji budowy bloku energetycznego w Elektrowni Jaworzno będzie skutkował wzrostem przychodów ze sprzedaży w 2014 roku.

15.2. Przychody ze sprzedaży materiałów

	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2012</i>
Przychody ze sprzedaży materiałów	3 018	3 778
- w tym od jednostek powiązanych	-	22
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, razem	3 018	3 778
- w tym od jednostek powiązanych	-	22

Głównymi odbiorcami wyrobów i usług Spółki są przede wszystkim zagraniczni i krajowi dostawcy obiektów energetycznych oraz krajowa i zagraniczna energetyka zawodowa i przemysłowa.

Przychody ze sprzedaży od jednostek powiązanych szczegółowo przedstawia nota 47 dodatkowych informacji i objaśnień.

Asortyment sprzedaży w podziale na rynki zbytu został zaprezentowany w sprawozdaniu Zarządu z działalności RAFAKO S.A. w 2013 roku w punkcie 3.1.

15.3. Geograficzne obszary działalności

	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2012</i>
Przychody ze sprzedaży od klientów krajowych	522 280	644 130
- w tym od jednostek powiązanych	12 638	233
Przychody ze sprzedaży od klientów zagranicznych	217 308	434 459
- w tym od jednostek powiązanych	-	5 959
Przychody netto ze sprzedaży, razem	739 588	1 078 589
- w tym od jednostek powiązanych	12 638	6 192

15.4. Koszty sprzedanych produktów i usług oraz materiałów

	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2012</i>
Amortyzacja	10 243	10 517
Zużycie materiałów i energii	249 024	426 690
Usługi obce	339 457	427 502
Podatki i opłaty	7 107	5 618
Wynagrodzenia	111 890	120 051
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	26 082	28 235
Podróże służbowe	6 663	6 619
Koszty reklamy	2 395	4 464
Wynik na wycenie instrumentów pochodnych	-	157
Wynik na realizacji instrumentów pochodnych	-	-
Zrealizowane różnice kursowe	156	(1 870)
Naliczone różnice kursowe	785	(2 451)
Pozostałe koszty rodzajowe	2 478	2 468
Koszty według rodzaju, razem	756 280	1 028 000
Zmiana stanu zapasów, rezerw i rozliczeń międzyokresowych (w tym korekta wynikająca z MSR 11)	12 155	(46 167)
Koszty wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki	(845)	(3 376)
Koszty sprzedaży (wielkość ujemna)	(38 202)	(21 062)
Koszty ogólnego zarządu (wielkość ujemna)	(32 404)	(33 809)
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	696 984	923 586
Wartość sprzedanych materiałów	3 580	2 352
Koszty sprzedanych produktów i materiałów	700 564	925 938

Koszt własny sprzedaży produktów i materiałów za 12 miesięcy 2013 roku wyniósł 700 564 tysiące złotych, co przyniosło Spółce zysk brutto ze sprzedaży w wysokości 39 024 tysiące złotych. Zmiana w porównaniu do 2012 roku jest głównie następstwem:

- niższej wartości sprzedaży w 2013 roku;
- niższej marży operacyjnej brutto na realizowanych kontraktach w pierwszych 12 miesiącach 2013 roku, w tym realizacji kontraktów z ujemną marżą, które miały stosunkowo wysoki udział w sumarycznej wartości sprzedaży;
- zakończenia w 2012 roku realizacji kontraktów ze stosunkowo wysoką marżą operacyjną i stosunkowo wysokim udzialem w sumarycznej sprzedaży 2012 roku.

Koszty sprzedaży prezentowane przez Spółkę zawierają głównie koszty ponoszone przez centra kosztowe przypisane w modelu rozliczania kosztów do kosztów sprzedaży (w znacznej części składają się z kosztów wynagrodzeń oraz kosztów reklamy). Ponadto, do kosztów sprzedaży Spółka zalicza koszty przygotowywania ofert oraz odpisy aktualizujące wartość należności handlowych. Na koszty sprzedaży wykazane w całkowitych dochodach Spółki za 2013 roku w kwocie 38 202 tysiące złotych miały wpływ:

- koszty sprzedaży z wyłączeniem odpisów aktualizujących w kwocie 29 104 tysiące złotych (31 grudnia 2012 roku: 35 297 tysięcy złotych),
- odpis aktualizujący wartość należności handlowych (utworzenie) w kwocie 8 569 tysięcy złotych (31 grudnia 2012 roku: 15 106 tysięcy złotych (rozwiązanie)).

Wykorzystanie/zmniejszenie odpisów aktualizujących wartość należności w 2012 roku wynika przede wszystkim z ostatecznego rozliczenia kontraktów w Niemczech z HPE na bazie zawartego porozumienia, na podstawie którego dokonano wykorzystania odpisu aktualizującego na kwotę 11 067 tysięcy złotych, a także dokonano rozwiązania odpisów aktualizujących wartość należności handlowych na łączną kwotę 20 012 tysięcy złotych. Ponadto w 2012 roku Spółka dokonała rozwiązania odpisu aktualizującego wartość należności handlowych z HPE w kwocie 1 038 tysięcy złotych wynikającego z zapłaty zaległych należności.

15.5. Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych, odpisy aktualizujące ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów

	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2012</i>
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży (koszcie sprzedanych towarów i produktów):	8 797	9 095
Amortyzacja środków trwałych	7 302	7 646
Amortyzacja wartości niematerialnych	1 495	1 449
Trwała utrata wartości rzeczowych środków trwałych	–	–
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży:	404	507
Amortyzacja środków trwałych	328	308
Amortyzacja wartości niematerialnych	76	199
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu:	1 042	915
Amortyzacja środków trwałych	913	783
Amortyzacja wartości niematerialnych	129	132
Łączna wartość amortyzacji	10 243	10 517

15.6. Koszty świadczeń pracowniczych

	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2012</i>
Wynagrodzenia, w tym:	111 890	120 051
- koszty bieżących wynagrodzeń	109 936	115 524
- pozostałe świadczenia, w tym świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia	1 954	4 527
Koszty ubezpieczeń społecznych	26 082	28 235
	137 972	148 286

15.7. Pozostałe przychody operacyjne

	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2012</i>
Przychody z tytułu kar umownych	605	4 974
Rozwiązanie rezerwy na rozrachunki publiczno – prawne	–	3 237
Zysk na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	56	81
Dotacje	514	433
Otrzymane odszkodowania	1 313	964
Odpis aktualizujący wartość środków trwałych	55	–
Nieodpłatne przejęcie środków trwałych	98	–
Przychody z tytułu umorzenia zobowiązań przeterminowanych	138	–
Zysk ze sprzedaży praw emisji CO ₂	–	329
Nadwyżki z inwentaryzacji	–	267
Refundacja kosztów dokształcania pracowników młodocianych	471	817
Inne	392	636
	3 642	11 738

15.8. Pozostałe koszty operacyjne

	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2012</i>
Darowizny	355	326
Koszty złomowania rzeczowych aktywów trwałych	354	494
Koszty złomowania materiałów	212	–
Naprawa środków trwałych	177	–
Wynagrodzenia za projekty wynalazcze	–	896
Koszty sądowe	343	289
Koszty komornicze	579	–
Koszt organizacji Dnia Energetyka	380	418
Utworzenie rezerw na przyszłe koszty	500	–
Inne	431	785
	3 331	3 208

15.9. Przychody finansowe

	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2012</i>
Odsetki z tytułu instrumentów finansowych	–	1 727
Odsetki od udzielonych kaucji	6 573	6 826
Pozostałe odsetki	17	13
Przychody z tytułu wyceny instrumentów finansowych	42	650
Rozwiązane rezerwy na koszty finansowe	–	952
Nadwyżka dodatnich różnic kursowych	26	–
Dyskonto rozrachunków długoterminowych	8 583	4 490
Dywidendy z tytułu udziałów i akcji	15	23
Pozostałe przychody finansowe	27	43
	15 283	14 724

15.10. Koszty finansowe

	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2012</i>
Nadwyżka ujemnych różnic kursowych	–	3 643
Odsetki z tytułu instrumentów finansowych	13 352	11 833
Pozostałe odsetki	715	34
Prowizje bankowe od otrzymanych kredytów	1 445	666
Koszty akwizycji	–	6
Koszty z tytułu wyceny instrumentów finansowych	71	144
Utworzenie odpisu aktualizującego wartość aktywów finansowych	10 500	13 426
Utworzenie odpisu aktualizującego wartość aktywów niefinansowych	5 676	–
Pozostałe koszty finansowe	79	158
	<u><u>31 838</u></u>	<u><u>29 910</u></u>

Szczegółowe dane dotyczące przychodów i kosztów finansowych związanych z instrumentami finansowymi przedstawia nota 52.2

15.11. Składniki innych całkowitych dochodów

	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2012</i>
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	(328)	(98)
Inne całkowite dochody wynikające z zysków /(strat) aktuarialnych	(537)	–
Podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów	102	–
	<u><u>(763)</u></u>	<u><u>(98)</u></u>

16. Podatek dochodowy

16.1. Obciążenie podatkowe

Główne składniki obciążenia podatkowego w sprawozdaniu z całkowitych dochodów przedstawiają się następująco

	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2012</i>
Rachunek zysków i strat		
<i>Bieżący podatek dochodowy</i>	(9 437)	(545)
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	(9 437)	(545)
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych		–
<i>Odroczony podatek dochodowy</i>	11 687	(15 686)
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	11 687	(15 686)
Korekty dotyczące odroczonego podatku dochodowego z lat ubiegłych		–
Obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat	<u><u>2 250</u></u>	<u><u>(16 231)</u></u>
<i>Odroczony podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów</i>	102	–
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	102	–
Obciążenie podatkowe wykazane innych całkowitych dochodach	<u><u>102</u></u>	<u><u>–</u></u>

16.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej

Uzgodnienie podatku dochodowego od wyniku finansowego brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej Spółki za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013 roku przedstawia się następująco:

	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2012</i>
Zysk brutto przed opodatkowaniem z działalności kontynuowanej	(142 031)	23 368
	(142 031)	23 368
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce, wynoszącej 19%	(26 986)	4 440
Koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów (trwale różnice), w tym:	29 528	13 979
z tytułu utworzenia rezerwy na kary umowne	5 934	1 265
z tytułu spisania wartości należności zakwalifikowane jako niepodatkowe	953	183
z tytułu darowizn	67	62
z tytułu kosztów reprezentacji	120	150
z tytułu utworzenia rezerw na koszty niestanowiących kosztów uzyskania przychodu	12	77
z tytułu utworzenia odpisu aktualizującego wartość należności z tytułu utraty kontroli nad jednostką zależną		9 434
z tytułu wyceny należności od jednostek powiązanych w postępowaniu układowym	17 900	–
z tytułu kosztów wytworzenia dotyczących oddziału zagranicznego	110	238
z tytułu utworzenia odpisu aktualizującego wartość udzielonych pożyczek	3 423	1 886
pozostałe	1 009	684
Przychody niebędące podstawą do opodatkowania (trwale różnice)	(4 704)	(2 384)
z tytułu kar umownych	(4 050)	(1 806)
z tytułu nieodliczanego podatku od towarów i usług od należności	(185)	(3)
pozostałe	(469)	(575)
Pozostałe	(88)	196
Podatek według efektywnej stawki podatkowej wynoszącej 1,58% (2012: 69,46%)	(2 250)	16 231
Podatek dochodowy (obciążenie) wykazany w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	(2 250)	16 231
Podatek dochodowy przypisany działalności zaniechanej	–	–
	(2 250)	16 231

16.3. Odroczonego podatku dochodowego wyliczony na dzień 31 grudnia 2013 roku

Odroczonego podatku dochodowego wyliczony na dzień 31 grudnia 2013 roku wynika z następujących pozycji:

	<i>Sprawozdanie z sytuacji finansowej</i>		<i>Sprawozdanie z całkowitych dochodów</i>	
	<i>31 grudnia 2013</i>	<i>31 grudnia 2012</i>	<i>31 grudnia 2013</i>	<i>31 grudnia 2012</i>
- od ulg inwestycyjnych	(4)	(5)	1	1
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością środków trwałych oraz wartości niematerialnych	(13 142)	(12 296)	(846)	(1 109)
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością aktywów wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	-	146
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością pożyczek i należności	7 922	6 118	1 804	(3 780)
- z tytułu odmiennego momentu podatkowego uznania przychodu ze sprzedaży produktów i usług	(29 412)	(39 678)	10 266	(30 242)
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością zapasów	1 207	1 284	(77)	130
- od rezerw bilansowych	21 455	26 301	(4 846)	7 103
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	182	187	(5)	187
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-	(10)	10	(1 082)
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością zobowiązań z tytułu gwarancji, factoringu i wyłączone z zakresu MSR 39	23	33	(10)	(277)
- z tytułu odmiennego momentu podatkowego uznania kosztu sprzedaży produktów i usług	47 832	47 391	441	9 519
- z tytułu straty podatkowej	1 468	2 935	(1 467)	2 935
- z tytułu korekty kosztów dotyczącej niezapłaconych faktur	9 464	-	9 464	-
- pozostałe	(2 619)	327	(2 946)	783
Obciążenie z tytułu odroczonego podatku dochodowego			<u>11 789</u>	<u>(15 686)</u>
Aktywa/rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego, w tym:	<u>44 376</u>	<u>32 587</u>		
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	44 376	32 587		
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	-	-		

W roku zakończonym 31 grudnia 2012 roku Spółka zanotowała stratę podatkową w kwocie 15 446 tysięcy złotych, która w kwocie 7 721 tysięcy złotych została rozliczona w 2013 roku.

17. Działalność zaniechana

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2013 roku Spółka nie zaniechała żadnej działalności.

18. Propozycja pokrycia straty za 2013 rok

Zarząd Spółki rekomenduje pokrycie straty netto za 2013 rok w kwocie 139 781 tysięcy złotych kapitałem zapasowym Spółki.

19. Zysk/(strata) przypadający na jedną akcję

Wynik podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie wyniku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy Spółki przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych Spółki występujących w ciągu okresu.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące wyniku oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia wyniku na jedną akcję:

	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2012</i>
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej	(139 781)	7 137
Zysk/(strata) z działalności zaniechanej	–	–
Zysk/(strata) netto	(139 781)	7 137
Zysk/(strata) netto przypadający na zwykłych akcjonariuszy, zastosowany do obliczenia zysku na jedną akcję	<u>(139 781)</u>	<u>7 137</u>
Średnia ważona liczba wyemitowanych akcji zwykłych zastosowana do obliczenia podstawowego zysku/(straty) na jedną akcję	69 600 000	69 600 000
Wpływ rozwodnienia:		
Opcje na akcje	–	–
Umarzalne akcje uprzywilejowane	–	–
Skorygowana średnia ważona liczba akcji zwykłych zastosowana do obliczenia rozwodnionego zysku/(straty) na jedną akcję	<u>69 600 000</u>	<u>69 600 000</u>
Zysk/(strata) na jedną akcję		
– podstawowy z zysku/(straty) za okres	<u>(2,01)</u>	<u>0,10</u>

Spółka nie prezentuje zysku/(straty) rozwodnionego na jedną akcję za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013 roku, ponieważ nie posiada instrumentów finansowych powodujących rozwodnienie akcji.

20. Istotne pozycje wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych

Zmniejszenie stanu należności wykazane w rachunku przepływów pieniężnych za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013 roku w kwocie 124 367 tysięcy złotych wynikało przede wszystkim z następujących pozycji:

– ze zmniejszenia stanu należności handlowych w kwocie	141 612 tysięcy złotych,
– ze zmniejszenia stanu należności budżetowych (w tym z tytułu podatku VAT)	18 728 tysiące złotych,
– ze zwiększenia stanu udzielonych zaliczek w kwocie	(1 741) tysięcy złotych,
– ze zwiększenia stanu należności z tytułu kaucji w kwocie	(48 511) tysięcy złotych,
– ze zwiększenia stanu należności z tytułu ZFŚS w kwocie	(87) tysięcy złotych,
– ze zmniejszenia stanu rozliczeń międzyokresowych z tytułu gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych	16 696 tysięcy złotych,
– ze zwiększenia stanu należności z tytułu sprzedaży wierzytelności	(667) tysięcy złotych,
– ze zwiększenia stanu pozostałych należności w kwocie	(1 663) tysiące złotych.

Dokładny opis zmian wartości kaucji w 2013 roku został zamieszczony w notcie 32.

Zmniejszenie stanu zobowiązań wykazana w rachunku przepływów pieniężnych w kwocie 24 701 tysięcy złotych wynikało przede wszystkim z następujących pozycji:

– zmniejszenie stanu zobowiązań handlowych w kwocie	(37 248) tysięcy złotych,
– zmniejszenia stanu rezerw na świadczenia emerytalne (z wyłączeniem zysków/(strat) aktuarialnych) w kwocie	(1 096) tysięcy złotych,
– zmniejszenia stanu rezerw na naprawy gwarancyjne w kwocie	(1 277) tysięcy złotych,
– zmniejszenie stanu rezerw na premie w kwocie	(5 286) tysięcy złotych,
– zwiększenie stanu rezerwy na koszty niezafakturowanych usług i materiałów w kwocie	15 754 tysiące złotych,
– zmniejszenie stanu rezerw na urlopy w kwocie	(218) tysiące złotych,
– zwiększenie stanu pozostałych zobowiązań w kwocie	4 670 tysięcy złotych.

Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych wykazana w rachunku przepływów pieniężnych w kwocie 45 716 tysięcy złotych wynikało przede wszystkim z następujących pozycji:

– zwiększenie stanu należności z tytułu wyceny umów o usługę budowlaną i związanych z wyceną kontraktów rozliczeń międzyokresowych w kwocie	(9 342) tysiące złotych,
– zmniejszenie stanu zobowiązań z tytułu wyceny umów o usługę budowlaną w kwocie w tym:	(25 937) tysięcy złotych,
zmniejszenie stanu zaliczek w kwocie	(72 929) tysięcy złotych,
– zmniejszenie stanu rezerw z tytułu wyceny umów o usługę budowlaną w kwocie	(10 437) tysięcy złotych.

Zmiana wartości zaliczek w 2013 roku w kwocie 72 929 tysięcy złotych wynikała przede wszystkim:

- rozliczenia zaliczki otrzymanej w związku z realizacją kontraktu dotyczącego „Projektu, produkcji, dostawy, montażu, uruchomienia i przekazania do eksploatacji kompletnego filtra bloku E” dla HITACHI POWER EUROPE GmbH w Elektrowni Eemshaven blok B na kwotę 35 678 tysięcy złotych;
- rozliczenia zaliczki otrzymanej w związku z realizacją kontraktu dotyczącego „Projektu, produkcji, dostawy, montażu, uruchomienia i przekazania do eksploatacji kompletnego filtra bloku A-1” dla HITACHI POWER EUROPE GmbH w Elektrowni Eemshaven blok B na kwotę 21 558 tysięcy złotych;
- rozliczenia zaliczki otrzymanej w związku z realizacją kontraktu dotyczącego „Projektu, produkcji, dostawy, montażu, uruchomienia i przekazania do eksploatacji kompletnego filtra bloku E” dla HITACHI POWER EUROPE GmbH w Elektrowni Westfallen na kwotę 11 244 tysiące złotych,

Spółka wykazała w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych zysk/stratę na działalności inwestycyjnej w kwocie 16 131 tysięcy złotych, która wynikała w głównej mierze z utworzenia odpisu aktualizującego wartość zaliczki na poczet nabycia praw do pożyczki w kwocie 10 500 oraz wartość zaliczki na poczet nabycia udziałów w Bioelektrowni Szarley Sp. z o.o. w kwocie 5 676 tysięcy złotych, co zostało zaprezentowane w notach 33.5 i 34.

Wartość nabycia rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych wykazana w kwocie 7 024 tysiące złotych wynikała z poniesionych nakładów inwestycyjnych na zakup rzeczowych aktywów trwałych w kwocie 6 851 tysięcy złotych oraz na zakup wartości niematerialnych w kwocie 173 tysiące złotych. Nakłady poniesione na zakup środków trwałych dotyczyły przede wszystkim modernizacji budynków i budowli Spółki, zakupu maszyn i urządzeń.

Wpływy z tytułu kredytów i pożyczek wykazane w działalności finansowej sprawozdania z przepływów pieniężnych w kwocie 16 064 tysiące złotych wynikały:

- z wpływów z tytułu zaciągniętych pożyczek w kwocie 7 200 tysięcy złotych,
- z wykorzystania kredytu z PKO BP S.A. w kwocie 8 864 tysiące złotych.

Splata kredytów i pożyczek wykazane w działalności finansowej sprawozdania z przepływów pieniężnych w kwocie 44 879 tysięcy złotych wynikały:

- ze spłaty zaciągniętych pożyczek w kwocie 1 200 tysięcy złotych,
- ze spłaty kredytu z PKO BP S.A. w kwocie 43 679 tysięcy złotych.

Na wartość środków pieniężnych z działalności finansowej Spółki miały także wpływ zapłacone odsetki od otrzymanego kredytu bankowego z PKO BP S.A. w kwocie 13 374 tysiące złotych (31 grudnia 2012 roku: 10 851 tysięcy złotych).

21. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 20 pracowników na pełne etaty tworzą takie fundusze i dokonują okresowych odpisów w wysokości odpisu podstawowego oraz odpisu dla emerytów i rencistów. Celem Funduszu jest subsydiowanie działalności socjalnej Spółki, pożyczek udzielonych ich pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych.

	<i>31 grudnia 2013</i>	<i>31 grudnia 2012</i>
Aktywa Funduszu Spółki	3 008	2 386
Środki pieniężne ZFŚS	2 637	2 007
Pożyczki udzielone pracownikom spółek z funduszu	371	379
Zobowiązania wobec ZFŚS	(2 804)	(2 269)
Saldo rozrachunków z funduszem	204	117
	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2012</i>
Odpisy na Fundusz w okresie obrotowym	2 407	2 421
	2 407	2 421

22. Rzeczowe aktywa trwałe

31 grudnia 2013 roku	<i>Grupy</i>	<i>Budynki i budowle</i>	<i>Maszyny i urządzenia</i>	<i>Środki transportu</i>	<i>Pozostałe</i>	<i>Środki trwałe w budowie</i>	<i>Ogółem</i>
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2013 roku	9 172	78 420	48 707	3 141	–	8 567	148 007
Nabycia	98	–	–	–	–	3 778	3 876
Likwidacja/sprzedaż	–	–	(63)	(48)	–	–	(111)
Transfery ze środków trwałych w budowie	–	7 079	3 292	952	–	(11 323)	–
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	–	–	(4)	–	–	–	(4)
Odpis amortyzacyjny za okres sprawozdawczy	–	(2 468)	(5 562)	(513)	–	–	(8 543)
Odpis aktualizujący wartość środków trwałych za okres sprawozdawczy	–	–	3	52	–	–	55
Pozostałe, w tym reklasyfikacja środków trwałych na/z aktywa przeznaczone do sprzedaży	–	–	(8)	(2)	–	–	(10)
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2013 roku	9 270	83 031	46 365	3 582	–	1 022	143 270
Na dzień 1 stycznia 2013 roku							
Wartość brutto	9 172	96 562	97 999	6 251	2 721	8 567	221 272
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	(18 142)	(49 292)	(3 110)	(2 721)	–	(73 265)
Wartość netto	9 172	78 420	48 707	3 141	–	8 567	148 007
Na dzień 31 grudnia 2013 roku							
Wartość brutto	9 270	102 079	98 989	7 268	2 538	1 022	221 166
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	(19 048)	(52 624)	(3 686)	(2 538)	–	(77 896)
Wartość netto	9 270	83 031	46 365	3 582	–	1 022	143 270

31 grudnia 2012 roku	<i>Grunty</i>	<i>Budynki i budowle</i>	<i>Maszyny i urządzenia</i>	<i>Środki transportu</i>	<i>Pozostałe</i>	<i>Środki trwałe w budowie</i>	<i>Ogółem</i>
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2012 roku	9 169	69 541	44 201	3 572	–	7 084	133 567
Nabycia	7	–	–	–	–	23 545	23 552
Likwidacja/sprzedaż	(4)	(49)	(320)	–	–	–	(373)
Transfery ze środków trwałych w budowie	–	11 661	10 339	62	–	(22 062)	–
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	–	–	(1)	–	–	–	(1)
Odpis amortyzacyjny za okres sprawozdawczy	–	(2 733)	(5 483)	(522)	–	–	(8 738)
Odpis aktualizujący wartość środków trwałych za okres sprawozdawczy	–	–	–	–	–	–	–
Pozostałe, w tym reklasyfikacja środków trwałych na/z aktywa przeznaczone do sprzedaży	–	–	(29)	29	–	–	–
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2012 roku	9 172	78 420	48 707	3 141	–	8 567	148 007
Na dzień 1 stycznia 2012 roku							
Wartość brutto	9 169	84 951	88 010	6 160	2 721	7 084	198 095
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	(15 410)	(43 809)	(2 588)	(2 721)	–	(64 528)
Wartość netto	9 169	69 541	44 201	3 572	–	7 084	133 567
Na dzień 31 grudnia 2012 roku							
Wartość brutto	9 172	96 562	97 999	6 251	2 721	8 567	221 272
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	(18 142)	(49 292)	(3 110)	(2 721)	–	(73 265)
Wartość netto	9 172	78 420	48 707	3 141	–	8 567	148 007

Opis zabezpieczeń ustanowionych na środkach trwałych

Na dzień 31 grudnia 2013 roku na nieruchomościach, których RAFAKO S.A. jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym z wyłączeniem nieruchomości mieszkalnych została ustanowiona hipoteka na łączną kwotę ok. 300 000 000,00 złotych, stanowiąca zabezpieczenie kredytu w rachunku bieżącym z banku PKO BP S.A.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku żaden ze środków trwałych będących własnością Spółki i zakwalifikowanych do rzeczowych aktywów trwałych nie stanowił zabezpieczenia zobowiązań.

23. Środki trwale w leasingu

Na dzień 31 grudnia 2013 roku Spółka posiadała i użytkowała środki transportu na mocy umowy leasingu finansowego w wartości 759 tysięcy złotych brutto na dzień nabycia przedmiotu leasingu.

Okres użytkowania tych środków jest zgodny z okresem trwania umów leasingowych i wynosi od 36 do 48 miesięcy. Spółka dokonuje odpisów amortyzacyjnych tych środków metodą liniową.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku Spółka posiadała i użytkowała środek transportu na mocy umowy leasingu finansowego w wartości 309 tysięcy złotych brutto na dzień nabycia przedmiotu leasingu.

24. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

Na dzień 31 grudnia 2013 roku Spółka wyodrębniła środki trwale o wartości 44 tysiące złotych (31 grudnia 2012: 34 tysiące złotych) jako przeznaczone do sprzedaży.

	<i>31 grudnia 2013</i>	<i>31 grudnia 2012</i>
Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży, w tym:		
grunty	–	–
budynki i budowle	–	–
urządzenia techniczne i maszyny	42	34
środki transportu	2	–
	44	34
	44	34

25. Nieruchomości inwestycyjne

Na dzień 31 grudnia 2013 roku i 31 grudnia 2012 roku Spółka nie posiadała nieruchomości inwestycyjnych.

26. Wartości niematerialne

	<i>Wartość firmy</i>	<i>Patenty i licencje</i>	<i>Inne wartości niematerialne</i>	<i>Wartości niematerialne w trakcie realizacji</i>	<i>Ogółem</i>
31 grudnia 2013 roku					
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2013 roku	376	8 507	–	–	8 883
Nabycia	–	–	–	173	173
Likwidacja/sprzedaż	–	–	–	–	–
Transfery ze wartości niematerialnych w trakcie realizacji	–	173	–	(173)	–
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	–	–	–	–
Odpis amortyzacyjny za rok obrotowy	–	(1 700)	–	–	(1 700)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	–	–	–	–	–
Na dzień 31 grudnia 2013 roku	376	6 980	–	–	7 356
Na dzień 1 stycznia 2013 roku					
Wartość brutto	376	19 903	108	1 698	22 085
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	(11 396)	(108)	(1 698)	(13 202)
Wartość netto	376	8 507	–	–	8 883
Na dzień 31 grudnia 2013 roku					
Wartość brutto	376	20 076	108	173	20 733
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	(13 096)	(108)	(173)	(13 377)
Wartość netto	376	6 980	–	–	7 356
31 grudnia 2012 roku					
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2012 roku	376	9 017	–	–	9 393
Nabycia	–	–	–	1 698	1 698
Likwidacja/sprzedaż	–	(429)	–	–	(429)
Transfery ze wartości niematerialnych w trakcie realizacji	–	1 698	–	(1 698)	–
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	–	–	–	–
Odpis amortyzacyjny za rok obrotowy	–	(1 779)	–	–	(1 779)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	–	–	–	–	–
Na dzień 31 grudnia 2012 roku	376	8 507	–	–	8 883
Na dzień 1 stycznia 2012 roku					
Wartość brutto	376	18 665	108	2 255	21 404
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	(9 648)	(108)	(2 255)	(12 011)
Wartość netto	376	9 017	–	–	9 393
Na dzień 31 grudnia 2012 roku					
Wartość brutto	376	19 903	108	1 698	22 085
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	(11 396)	(108)	(1 698)	(13 202)
Wartość netto	376	8 507	–	–	8 883

W skład wartości niematerialnych wchodzi patenty, licencje i oprogramowanie. Największe pozycje stanowią:

- licencja na kotły nadkrytyczne typu BENSON, której wartość bilansowa na dzień 31 grudnia 2013 roku wynosi 1 675 tysięcy złotych (31 grudnia 2012: 2 011 tysięcy złotych); pozostały od dnia 31 grudnia 2013 roku okres amortyzacji licencji wynosi 5 lat;
- licencja na katalityczne odazotowanie spalin, której wartość bilansowa na dzień 31 grudnia 2013 roku wynosi 1 066 tysięcy złotych (31 grudnia 2012 roku: 1 242 tysiące złotych); pozostały od dnia 31 grudnia 2013 roku okres amortyzacji licencji wynosi 7 lat;
- oprogramowanie komputerowe Primavera 6, którego wartość bilansowa na dzień 31 grudnia 2013 roku wynosi 1 114 tysięcy złotych (31 grudnia 2012: 1 247 tysięcy złotych); pozostały od dnia 31 grudnia 2013 roku okres amortyzacji licencji wynosi 8 lat.

Opis zabezpieczeń ustanowionych na wartościach niematerialnych

Wartości niematerialne nie stanowiły zabezpieczenia zobowiązań Spółki na dzień 31 grudnia 2013 roku ani na dzień 31 grudnia 2012 roku.

Wartości niematerialne przeznaczone do sprzedaży

W Spółce na dzień 31 grudnia 2013 roku ani na dzień 31 grudnia 2012 roku nie występują wartości niematerialne przeznaczone do sprzedaży.

Wartość firmy

W okresach objętych sprawozdaniem finansowym Spółka wykazała wartość firmy powstałą w wyniku rozliczenia przeprowadzonej przez RAFAKO S.A. w 2007 roku transakcji nabycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa od Wyrskich Zakładów Urządzeń Przemysłowych „NOMA INDUSTRY” Sp. z o.o. w upadłości w kwocie 376 tysięcy złotych.

Amortyzacja patentów i licencji

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2013 roku oraz w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2012 roku patenty i licencje oraz oprogramowanie komputerowe amortyzowane były równomiernie przez okres ich ekonomicznego użytkowania wynoszący od 2 do 10 lat.

Prace rozwojowe

Spółka w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2013 roku oraz w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2012 roku nie poniosła kosztów prac rozwojowych.

Połączenia jednostek gospodarczych

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2013 roku oraz w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2012 roku Spółka nie łączyła się z innymi jednostkami gospodarczymi.

27. Udział we wspólnym przedsięwzięciu

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2013 roku oraz w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2012 roku Spółka nie prowadziła wspólnych przedsięwzięć z innymi jednostkami gospodarczymi.

28. Akcje/udziały w jednostkach zależnych oraz pozostałych jednostkach

	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
Akcje/udziały w spółkach zależnych notowanych na giełdzie	–	–
Akcje/udziały w spółkach zależnych nienotowanych na giełdzie	60 216	59 705
Akcje/udziały w pozostałych spółkach notowanych na giełdzie	319	347
Akcje/udziały w pozostałych spółkach nienotowanych na giełdzie	19	19
	60 554	60 071

Akcje/udziały w spółkach zależnych nie stanowiły zabezpieczenia zobowiązań Spółki na dzień 31 grudnia 2013 roku ani na dzień 31 grudnia 2012 roku.

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2013 roku odnotowano zmianę stanu posiadanych akcji w jednostkach zależnych notowanych na giełdzie w kwocie 511 tysięcy złotych, która wynika z poniższych zdarzeń:

- w dniu 24 kwietnia 2013 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Wspólników RAFAKO Engineering Sp. z o.o. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego Spółki o kwotę 500 000,00 złotych poprzez utworzenie 1 000 nowych udziałów o wartości nominalnej 500 złotych każdy udział. Na mocy oświadczenia o objęciu nowych udziałów spółki RAFAKO Engineering Sp. z o.o. z dnia 30 kwietnia 2013 roku nowo utworzone 1 000 udziałów zostało objęte przez RAFAKO S.A.;
- w dniu 9 października 2013 roku zarejestrowano w Krajowym Rejestrze Sądowym spółkę zależną E001RK Sp. z o.o. z siedzibą w Raciborzu, utworzoną na mocy umowy spółki z dnia 8 sierpnia 2013 roku. RAFAKO S.A. jest głównym udziałowcem spółki i posiada 100% udziałów o łącznej wartości 5 000 złotych;
- w dniu 22 listopada 2013 roku zarejestrowano w Krajowym Rejestrze Sądowym spółkę zależną E003B7 Sp. z o.o. z siedzibą w Raciborzu, utworzoną na mocy umowy spółki z dnia 15 listopada 2013 roku. RAFAKO S.A. jest głównym udziałowcem spółki i posiada 100% udziałów o łącznej wartości 5 000 złotych.

29. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności i rozliczenia międzyokresowe kosztów - długoterminowe

	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
Należności z tytułu dostaw i usług, w tym:	2 877	31
Należności z tytułu dostaw i usług od jednostek powiązanych	–	–
Należności z tytułu dostaw i usług od pozostałych jednostek	2 877	31
Pozostałe należności i rozliczenia międzyokresowych kosztów, w tym:	909	–
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych	909	–
Należności ogółem (netto)	3 786	31
Odpis aktualizujący należności	–	–
Należności brutto	3 786	31

W 2013 roku w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Spółka wyodrębniła pozycję „Pozostałe należności i rozliczenia międzyokresowe kosztów długoterminowe” w kwocie 909 tysięcy złotych, w której zostały ujęte długoterminowe rozliczenia z tytułu gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych.

30. Inne aktywa finansowe długoterminowe

	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
Pożyczki udzielone	–	471
Lokaty długoterminowe, w tym:	–	–
- stanowiące zabezpieczenie udzielonych gwarancji bankowych	–	–
Inne aktywa finansowe długoterminowe, w tym:	31 398	118 274
Należność od PBG S.A. w upadłości układowej z tytułu zwrotu akcji spółki ENERGMONTAŻ – POŁUDNIE S.A.	25 786	98 110
Należność od PBG S.A. w upadłości układowej z tytułu udzielonej pożyczki spółce HYDROBUDOWA S.A. w upadłości likwidacyjnej	5 612	20 164
	31 398	118 745

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2013 roku Spółka dokonała aktualizacji wyceny wartości należności z tytułu zwrotu akcji spółki ENERGMONTAŻ – POŁUDNIE S.A. oraz należności z tytułu udzielonej pożyczki spółce HYDROBUDOWA S.A., w związku ze zmianą szacunków i założeń, co zostało szerzej opisane w nocie 46.

Zmiana wartości należności w porównaniu do kwoty wykazanej na dzień 31 grudnia 2012 roku wynika z wyceny tej należności zgodnie z koncepcją zamortyzowanego kosztu, przy uwzględnieniu założeń i szacunków, o których mowa w nocie 7.

31. Zapasy

	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
Materialy (według ceny nabycia)	19 874	22 587
Według ceny nabycia	26 228	29 347
Według wartości netto możliwej do uzyskania	19 874	22 587
Produkcja w toku	–	–
Według kosztu wytworzenia	–	–
Produkty gotowe	–	–
Według ceny nabycia/kosztu wytworzenia	–	–
Według wartości netto możliwej do uzyskania	–	–
Zapasy ogółem, według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia (kosztu wytworzenia) oraz wartości netto możliwej do uzyskania	19 874	22 587
- w tym: stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	–	–

Odpisy aktualizujące wartość zapasów

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2012
Stan na początek okresu	(6 760)	(6 075)
- utworzenie odpisu aktualizującego	(782)	(868)
- rozwiązanie odpisu aktualizującego	1 188	183
Stan na koniec okresu	(6 354)	(6 760)

32. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności i rozliczenia międzyokresowe kosztów krótkoterminowe

	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
Należności z tytułu dostaw i usług, w tym:	138 671	283 129
Należności z tytułu dostaw i usług od jednostek powiązanych	69	29
Należności z tytułu dostaw i usług od pozostałych jednostek	138 602	283 100
Należności z tytułu podatku dochodowego	9 622	21 326
Pozostałe należności i rozliczenia międzyokresowych kosztów, w tym:	359 583	345 228
Zaliczki udzielone podmiotom powiązany	1 518	245
Zaliczki udzielone pozostałym podmiotom	28 261	27 793
Należności budżetowe	5 293	24 021
Należności z tytułu naliczonych kar umownych	2 738	4 263
Rozliczenie kosztów ubezpieczenia rzeczowego	824	1 029
Rozliczenia z Zakładowym Funduszem Świadczeń Socjalnych	204	117
Należności sporne		76 386
Koszty przyszłych okresów	767	619
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych	1 229	17 925
Kaucje	241 254	192 743
Sprzedaż wierzytelności	667	-
Inne należności	76 386	-
Pozostałe	442	87
Pozostałe należności od podmiotów powiązanych	-	25
Należności ogółem (netto)	507 876	649 708
Odpis aktualizujący należności	57 633	44 539
Należności brutto	565 509	694 247

Należności budżetowe obejmują przede wszystkim należności z tytułu podatku VAT zarówno krajowego, jak i zagranicznego.

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj 30-dniowy termin płatności. Jednakże, dla niektórych kontrahentów okres spłaty należności ustalany na podstawie indywidualnych umów zawiera się w przedziale od 1 do 3 miesięcy.

Spółka posiada politykę w zakresie dokonywania sprzedaży tylko zweryfikowanym klientom. Dzięki temu, zdaniem kierownictwa, nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem na nieściągalne należności właściwym dla należności handlowych.

Należności handlowe krótkoterminowe wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2013 roku w kwocie 138 671 tysięcy złotych dotyczą kontraktów handlowych z krajowymi i zagranicznymi kontrahentami. Największe pozycje w tej grupie należności stanowią przede wszystkim należności od spółek:

- EDF Polska S.A. w kwocie 38 024 tysiące złotych,
- Polski Koncern Naftowy ORLEN S.A. w kwocie 32 238 tysięcy złotych,
- ALSTOM Power Sp. z o.o. w kwocie 8 675 tysięcy złotych,
- Zespół Elektrociepłowni Wrocławskich KOGENERACJA S.A. w kwocie 7 536 tysięcy złotych,
- ENEA Wytwarzanie S.A. w kwocie 7 483 tysiące złotych,
- Richard Kablitz & Mitthof GmbH w kwocie 7 451 tysięcy złotych,
- Aalborg Energie Technik a/s w kwocie 7 096 tysięcy złotych.

W 2013 roku Spółka zanotowała znaczny spadek należności z tytułu dostaw i usług krótkoterminowych na kwotę 144 458 tysięcy złotych. Główną przyczyną spadku poziomu należności było zawarcie porozumienia z ALSTOM Power Sp. z o.o., które zostało szerzej opisane w nocie 45 oraz otrzymanie na bazie tego porozumienia płatności od ALSTOM Power Sp. z o.o.

W 2013 roku nastąpił spadek poziomu kosztów przyszłych okresów z tytułu gwarancji finansowych i ubezpieczeń w kwocie 16 696 tysięcy złotych. Zmiana wartości tej pozycji bilansowej związana była przede wszystkim z rozliczeniem gwarancji finansowych oraz ubezpieczeniowych dotyczących realizacji kontraktu z PGE Elektrownia Opole S.A.

W 2013 roku Spółka zanotowała wzrost poziomu należności z tytułu kaucji w kwocie 48 511 tysięcy złotych, co związane jest z wpłatą kaucji pieniężnych stanowiących zabezpieczenie realizowanych przez RAFAKO S.A. kontraktów.

Główny wpływ na zmianę poziom wartości należności z tytułu kaucji na dzień 31 grudnia 2013 roku miała realizacja następujących kontraktów:

- spłata kaucji pieniężnej związana z realizacją umowy z PGE Elektrownia Opole S.A. na wykonanie na zasadzie „pod klucz”, obiektu składającego się z bloku energetycznego nr 5 oraz bloku energetycznego nr 6 w PGE Elektrownia Opole S.A. wraz z urządzeniami i wyposażeniem, jak również związanymi z nimi budynkami oraz budowlami; zmiana wartości wpłaconych kaucji w 2013 roku wynosiła minus 5 277 tysięcy złotych; kaucja dotycząca realizacji niniejszej umowy została w całości zwrócona przez PGE Elektrownia Opole S.A. po dniu bilansowym w dniu 30 stycznia 2014 roku, co zostało szerzej opisane w nocie 54;
- wpłata kaucji pieniężnej związana z realizacją umowy z TAURON Polska Energia S.A. na wykonanie projektu, dostawę, montaż i uruchomienie kotła OFz-201 na biomasę w TAURON Polska Energia S.A. Elektrownia Jaworzno III - Elektrowni II; wartość wpłaconych kaucji w 2013 roku wynosiła 20 290 tysięcy złotych;
- wpłata kaucji pieniężnej związana z realizacją umowy z PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Elektrownia Belchatów na „Modernizację instalacji odsiarczania spalin na blokach nr 5 i 6 w PGE GiEK Oddział Elektrownia Belchatów”; wartość wpłaconych w 2013 roku kaucji wynosiła 14 271 tysięcy złotych;
- wpłata kaucji pieniężnej związana z realizacją umowy z Elektrownią Połaniec S.A. Grupa GDF SUSEZ Energia Polska na wykonanie „Instalacji katalitycznego odazotowania spalin dla bloków K2 do K7”; wartość wpłaconych w 2013 roku kaucji wynosiła 9 446 tysięcy złotych.

W pozycji należności z tytułu kaucji ujęte są także kaucje zawarte pod akredytywy w kwocie 1 733 tysiące złotych. Akredytywy są otwierane na rzecz dostawców jako zabezpieczenie przyszłych płatności. Są one otwierane na pełną wartość kontraktu/zamówienia bądź też jego wybraną część. Termin obowiązywania akredytywy jest uzależniony od terminów realizacji kontraktu/zamówienia.

Istotną pozycję wykazaną w pozostałych należnościach stanowią zaliczki, które na dzień 31 grudnia 2013 roku wynosiły 29 779 tysięcy złotych, w tym:

- zaliczki na rzecz spółki Thomas Broadbent & Sons Ltd. w kwocie 10 744 tysiące złotych,
- zaliczki na rzecz spółki Wallstein Ingenieur Gesellschaft GmbH w kwocie 7 070 tysięcy złotych,
- zaliczki na rzecz spółki Termokimik Corporation SPA w kwocie 2 152 tysiące złotych.

Należności sporne wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2012 roku na kwotę 76 386 tysięcy złotych dotyczyły roszczeń spornych ze spółkami z Grupy Alstom. Ze względu na podpisane porozumienie, które zostało szerzej opisane w nocie 45 niniejszego sprawozdania finansowego na dzień 31 grudnia 2013 roku zostały zaprezentowane jako „Inne należności” i zostały zapłacone oraz rozliczone w pierwszym kwartale 2014 roku.

Należności z tytułu dostaw, robót i usług o wartości bilansowej 53 207 tysięcy złotych stanowiły zabezpieczenie udzielonych gwarancji oraz kredytów i pożyczek na dzień 31 grudnia 2013 roku (31 grudnia 2012 roku: 42 866 tysięcy złotych).

32.1. Odpisy aktualizujące wartość należności handlowych oraz pozostałych należności

	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
Stan na początek okresu, w tym:	(44 539)	(64 170)
- należności od podmiotów powiązanych	-	-
Utworzenie odpisu aktualizującego wartość należności handlowych	(12 302)	(11 245)
Utworzenie odpisu aktualizującego wartość pozostałych należności	(10 148)	(9 013)
Rozwiązanie odpisu aktualizującego wartość należności handlowych, w tym	3 733	26 351
- należności od podmiotów powiązanych	-	-
Rozwiązanie odpisu aktualizującego wartość pozostałych należności	5 623	2 451
Wykorzystanie odpisu aktualizującego wartość należności handlowych	-	11 087
Stan na koniec okresu	(57 633)	(44 539)
- należności od podmiotów powiązanych	-	-

Wykorzystanie/zmniejszenie odpisów aktualizujących wartość należności w 2012 roku wynikało przede wszystkim z ostatecznego rozliczenia kontraktów w Niemczech z HPE na bazie zawartego porozumienia, na podstawie którego dokonano wykorzystania odpisu aktualizującego na kwotę 11 067 tysięcy złotych, a także dokonano rozwiązania odpisów aktualizujących wartość należności handlowych na łączną kwotę 20 012 tysięcy złotych. Ponadto w 2012 roku Spółka dokonała rozwiązania odpisu aktualizującego wartość należności handlowych z HPE w kwocie 1 038 tysięcy złotych wynikającego z zapłaty zaległych należności.

W 2013 roku Spółka dokonała utworzenia odpisu aktualizującego wartość naliczonych kar umownych w kwocie 10 139 tysięcy złotych oraz dokonała, na skutek otrzymanych płatności, rozwiązania odpisu z tego tytułu w kwocie 3 779 tysięcy złotych, ponadto dokonała także rozwiązania odpisu na należności sporne w wysokości 1 836 tysięcy złotych.

W 2012 roku Spółka dokonała utworzenia odpisu aktualizującego wartość naliczonych kar umownych w kwocie 9 004 tysiące złotych oraz dokonała na skutek otrzymanych płatności rozwiązania odpisu z tego tytułu w kwocie 2 434 tysiące złotych.

Poniżej przedstawiono analizę należności krótkoterminowych z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności finansowych, finansowych, które na dzień 31 grudnia 2013 roku oraz na dzień 31 grudnia 2012 roku były przeterminowane, ale nie uznano ich za nieściągalne i nie objęto odpisem.

	Razem	Nieprzeterminowane	Przeterminowane, lecz ściągalne				
			< 30 dni	30 – 90 dni	90 – 180 dni	180 – 360 dni	>360 dni
31 grudnia 2013	462 593	437 412	4 470	1 468	699	18 544	–
			Przeterminowane, lecz ściągalne				
	Razem	Nieprzeterminowane	< 30 dni	30 – 90 dni	90 – 180 dni	180 – 360 dni	>360 dni
31 grudnia 2012	556 577	418 927	6 058	11 467	2 964	91 933*	25 228*

* w głównej mierze należności od grupy Alstom, zapłacone w 2013 oraz w 2014 roku

W 2013 roku Spółka zanotowała znaczny spadek należności z tytułu dostaw i usług krótkoterminowych na kwotę 144 458 tysięcy złotych. Główną przyczyną spadku poziomu należności było zawarcie porozumienia ze spółkami z Grupy Alstom, które zostało szerzej opisane w notce 45.

33. Aktywa finansowe krótkoterminowe

33.1. Instrumenty pochodne

	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
Kontrakty forward	–	53
Opcje walutowe	–	–
	–	53
	–	53

Na dzień 31 grudnia 2013 roku Spółka nie posiada nierozliczonych transakcji walutowych typu forward o dodatniej wartości godziwej.

Spółka nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń, niemniej jednak stosowane transakcje nie mają charakteru spekulacyjnego, a ich celem jest zabezpieczenie transakcji kupna/sprzedaży denominowanych w walucie. W związku z powyższym Spółka ujmuje efekt wyceny/realizacji instrumentów podobnie jak różnice kursowe, w ramach działalności operacyjnej (przychodów oraz kosztów).

33.2. Inwestycje krótkoterminowe

Na dzień 31 grudnia 2013 roku i na dzień 31 grudnia 2012 roku Spółka nie posiadała aktywów finansowych o charakterze inwestycji krótkoterminowych.

Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych Spółka zalicza do kategorii aktywów wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

33.3. Lokaty krótkoterminowe

Na dzień 31 grudnia 2013 roku i na dzień 31 grudnia 2012 roku Spółka nie posiadała lokat krótkoterminowych.

33.4. Udzielone pożyczki

Pożyczki	Zabezpieczenie	Inne	Waluta	Efektywna stopa procentowa	Termin spłaty	Należności z tytułu udzielonych pożyczek	
						31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
Pożyczki długoterminowe							
RAFAKO Engineering Sp. z o.o.*	wksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową	umowa pożyczki pieniężnej z przeznaczeniem na finansowanie bieżącej działalności	PLN	WIBOR 1Y + marża	10.06.2019	–**	471
							471

* jednostka zależna,

** w 2013 roku spółka dokonała kompensaty należności z tytułu udzielonych pożyczek z wierzytelnością związana z podwyższeniem kapitału w jednostce zależnej, co zostało opisane w nocie 28.

33.5. Inne aktywa finansowe krótkoterminowe

	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
Inne aktywa finansowe krótkoterminowe, w tym:	1 863	14 500
Dopłaty do kapitału zakładowego spółki zależnej	–	4 000
Zaliczka na poczet nabycia prawa do pożyczki	10 500	10 500
Odpis aktualizujący wartość zaliczki na poczet nabycia prawa do pożyczki	(10 500)	–
Należność od PBG S.A. w upadłości układowej z tytułu zwrotu akcji spółki ENERGMONTAŻ – POŁUDNIE S.A.	1 549	–
Należność od PBG S.A. w upadłości układowej z tytułu udzielonej pożyczki spółce HYDROBUDOWA S.A. w upadłości likwidacyjnej	314	–
	1 863	14 500

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2013 roku na bazie przyjętych założeń Spółka rozpoznała w innych aktywach finansowych krótkoterminową część należności z tytułu zwrotu akcji spółki ENERGMONTAŻ – POŁUDNIE S.A. oraz należności z tytułu udzielonej pożyczki spółce HYDROBUDOWA S.A.

W dniu 5 kwietnia 2012 roku Zgromadzenie Wspólników spółki zależnej uchwaliło wniesienie dopłat zwrotnych do kapitału jednostki zależnej w celu zwiększenia jej środków własnych. Zwrot dopłat nastąpił w dniu 16 sierpnia 2013 roku.

W dniu 18 kwietnia 2012 roku Spółka zawarła z Olenia Ltd umowę przedwstępną sprzedaży/zakupu 50% udziałów spółki Bioelektrownia Szarlej sp. z o.o. oraz przelewu praw do wierzytelności w postaci pożyczki udzielonej tej spółce. Łączna kwota zaliczki zapłaconej przez Spółkę w związku z zawartą umową wyniosła 16 176 tysięcy złotych (z czego 5 676 tysięcy złotych w odniesieniu do udziałów zaprezentowanych jako pozostałe aktywa niefinansowe, 10 500 tysięcy złotych w odniesieniu do pożyczki zaprezentowanych jako inne aktywa finansowe). Bioelektrownia Szarlej sp. z o.o. to spółka celowa utworzona w celu budowy elektrowni biogazowej finansowanej ze środków własnych, pozyskanych od inwestorów w formie pożyczki, oraz z przyznanej dotacji. W związku z pisemną informacją uzyskaną od pełnomocnika Olenia Ltd status inwestycji kształtuje się następująco:

- mając na uwadze problemy administracyjne, Bioelektrownia Szarlej sp. z o.o. wypowiedziała umowę z wykonawcą budowy,
- w konsekwencji spowodowało to opóźnienie w realizacji prac oraz wypowiedzenie umowy o dofinansowanie projektu,
- w odniesieniu do zaistniałej sytuacji, Bioelektrownia Szarlej sp. z o.o. zatrudniła niezależnego doradcę – lidera na rynku przygotowania i realizacji inwestycji dotyczących energii odnawialnej, który przygotował model realizacji i finansowania inwestycji, uwzględniający zaistniałe okoliczności. Przewidywał on wznowienie inwestycji jesienią 2013 roku oraz jej zakończenie w roku 2015.

Ze względu na status realizacji inwestycji opisany powyżej, Zarząd Spółki ocenił, że ryzyko nierealizowalności powyższych aktywów istotnie wzrosło i podjął decyzję o objęciu wartości inwestycji odpisem aktualizującym w pełnej wysokości.

33.6. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
Środki pieniężne w banku i w kasie	10 846	34 210
Lokaty krótkoterminowe do 3 miesięcy, w tym:	13 336	1 191
- stanowiące zabezpieczenie zobowiązań warunkowych	–	–
	24 182	35 401
w tym: środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania	1 018	872

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe, klasyfikowane jako środki pieniężne, są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do jednego miesiąca, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Spółki na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych z bankiem stóp procentowych.

Spółka posiada środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania, do których zalicza otrzymane w ramach przyznanych dotacji środki pieniężne ulokowane na wyodrębnionych rachunkach bankowych, które Spółka może wykorzystywać do uregulowania zobowiązań wynikających z realizowanych projektów.

34. Pozostałe aktywa niefinansowe krótkoterminowe

Na dzień 31 grudnia 2012 roku w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Spółka wyodrębniła pozycję „Pozostałe aktywa niefinansowe krótkoterminowe”, w której zaprezentowana została zaliczka na poczet nabycia udziałów w kwocie 5 676 tysięcy złotych, co zostało szerzej opisane w notce 33.5.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku Spółka dokonała utworzenia odpisu aktualizującego wartość pozostałych aktywów niefinansowych krótkoterminowych w kwocie 5 676 tysięcy złotych.

35. Kapitał własny

35.1. Kapitał podstawowy

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2013 roku kapitał podstawowy Spółki nie uległ zmianie i wynosił 139 200 000 złotych i dzielił się na 69 600 000 akcji zwykłych o wartości nominalnej 2,00 złote każda następujących serii:

<i>Kapitał akcyjny</i>	<i>Liczba akcji w szt.</i>	<i>Wartość akcji w tys. zł</i>
Akcje serii A	900 000	1 800
Akcje serii B	2 100 000	4 200
Akcje serii C	300 000	600
Akcje serii D	1 200 000	2 400
Akcje serii E	1 500 000	3 000
Akcje serii F	3 000 000	6 000
Akcje serii G	330 000	660
Akcje serii H	8 070 000	16 140
Akcje serii I	52 200 000	104 400
	69 600 000	139 200

35.2. Wartość nominalna akcji

Wszystkie wyemitowane akcje posiadają wartość nominalną wynoszącą 2,00 złote i zostały objęte w zamian za wkłady pieniężne.

35.3. Prawa akcjonariuszy

Akcje wszystkich serii są jednakowo uprzywilejowane co do dywidendy oraz zwrotu z kapitału.

35.4. Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej

Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej został utworzony z nadwyżki wartości emisyjnej nad nominalną w kwocie 77 947 tysięcy złotych. W dniu 15 maja 2000 roku Walne Zgromadzenie RAFAKO S.A. podjęło uchwałę o przeznaczeniu kwoty 41 169 tysięcy złotych na pokrycie nierozliczonych strat z lat ubiegłych. W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2013 roku oraz w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2012 roku nie wystąpiły zdarzenia powodujące zmianę w kapitale ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej, który na dzień 31 grudnia 2013 roku wynosił 36 778 tysięcy złotych (31 grudnia 2012: 36 778 tysięcy złotych).

35.5. Kapitał zapasowy

Kapitał zapasowy powstał z ustawowych odpisów z zysków generowanych w poprzednich latach obrotowych, a także z nadwyżek z podziału zysku ponad wymagany odpis w Spółce. Wartość kapitału zakładowego na dzień 31 grudnia 2013 roku wynosiła 220 982 tysięcy złotych (31 grudnia 2012: 213 845 tysięcy złotych).

35.6. Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych

Saldo kapitału rezerwowego z tytułu różnic kursowych jest korygowane o różnice kursowe wynikające z przeliczenia sprawozdania finansowego zagranicznego oddziału Spółki. Na dzień 31 grudnia 2013 roku wartość kapitału z przeliczenia jednostki zagranicznej wynosiła 204 tysiące złotych (31 grudnia 2012: 532 tysiące złotych).

35.7. Zyski zatrzymane i wypłacone dywidendy

Na dzień 31 grudnia 2013 roku, w wyniku ujęcia straty netto za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2013 roku w wysokości 139 781 tysięcy złotych, ujęcia strat aktuarialnych w kwocie 435 tysięcy złotych oraz przeniesienia zysków z lat ubiegłych na kapitał zapasowy w wysokości 7 137 tysięcy złotych wartość zysków zatrzymanych Spółki wyniosła minus 140 216 tysięcy złotych.

Spółka w 2013 roku nie wypłacała dywidendy, a Zarząd nie zadeklarował jej wypłaty.

35.8. Zarządzanie kapitałem

Zarządzanie kapitałem przez Spółkę mające na celu zapewnienie możliwie wysokiego poziomu bezpieczeństwa działalności operacyjnej przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów pozyskiwania źródeł finansowania. Zabezpieczenie stabilnego rozwoju Spółki wymaga utrzymywania odpowiedniej relacji pomiędzy własnym i obcymi kapitałami oraz efektywnego zarządzania nadwyżkami finansowymi. Spółka analizuje strukturę kapitału poprzez wskaźnik kapitalizacji (udział kapitału własnego w sumie bilansowej).

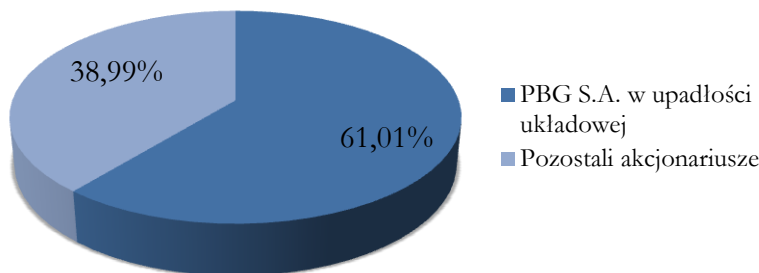
	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
Udział zadłużenia w kapitale własnym		
Kapitał własny	256 948	397 492
Kapitał obcy (kredyt bankowy oraz otrzymane pożyczki)	258 869	291 987
Suma bilansowa	1 008 351	1 247 699
Wskaźnik kapitalizacji	0,25	0,32

36. Akcjonariusze posiadający co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na WZ RAFAKO S.A. na koniec okresu sprawozdawczego

Nazwa podmiotu	Liczba akcji (w sztukach)	Liczba głosów wynikających z posiadanych akcji	Udział w kapitale zakładowym	Procentowy udział w ogólnej liczbie głosów na WZA
PBG S.A. w upadłości układowej ¹ , w tym	42 466 000	42 466 000	61,01%	61,01%
bezpośrednio	7 665 999	7 665 999	11,01%	11,01%
Pośrednio przez Spółkę Multaros Trading Company Limited ² (spółka zależna od PBG S.A.)	34 800 001	34 800 001	50% + 1 akcja	50% + 1 akcja

1 – stan akcji na podstawie zawiadomienia z dnia 8 sierpnia 2012 roku
2 – stan akcji na podstawie zawiadomienia z dnia 15 listopada 2011 roku

Struktura akcjonariatu na dzień 31 grudnia 2013 roku

Zgodnie z zawiadomieniem otrzymanym od BZ WBK Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. w wyniku sprzedaży akcji RAFAKO S.A. w dniu 17 października 2013 roku Fundusz stał się posiadaczem akcji zapewniających mniej niż 5 % w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu RAFAKO S.A.

37. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki

Na dzień 31 grudnia 2013 roku Spółka wykazywała zobowiązania z tytułu kredytów bankowych.

Kredyty i pożyczki krótkoterminowe	Zabezpieczenie	Inne	Waluta	Efektywna stopa procentowa	Termin spłaty	Zobowiązania z tytułu kredytów bankowych i pożyczek	
						31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
Kredyty krótkoterminowe:							
PKO BP S.A.	weksle własny in blanco wraz z deklaracją wekslową, przelew wierzytelności z kontraktów*, klauzula potrącenia wierzytelności z rachunków RAFAKO S.A., hipoteka**, oświadczenie o poddaniu się egzekucji	Umowa kredytu odnawialnego w rachunku bieżącym na kwotę 280 milionów złotych***	PLN	WIBOR 1M + marża	31.03.2014****	256 816	291 987
						256 816	291 987
Otrzymane pożyczki krótkoterminowe:							
PGL - DOM Sp. z o.o.*****	weksle własny in blanco wraz z deklaracją wekslową	Umowa pożyczki pieniężnej z przeznaczeniem na bieżącą działalność	PLN	WIBOR 1M + marża	31.12.2014	2 053	–
						2 053	–

* zabezpieczenie udzielonego kredytu stanowią należności z kontaktów realizowanych przez Spółkę, w tym: przelew wierzytelności z kontraktów realizowanych na rzecz PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. na modernizację i remont elementów w Elektrowni Belchatów, w Elektrociepłowni Kielce oraz wierzytelności kontraktu realizowanego na rzecz Elektrowni Polaniec;

** na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego Spółka ustanowiła hipotekę na nieruchomościach Spółki (za wyjątkiem mieszkań i budynków mieszkalnych) na łączną kwotę ok. 300 milionów złotych, która ma stanowić dodatkowe zabezpieczenie udzielonego przez bank PKO BP S.A. kredytu;

*** na dzień publikacji niniejszego sprawozdania finansowego, zgodnie z aneksem do umowy kredytowej podpisanego dnia 4 marca 2014 roku, limit kredytu w rachunku bieżącym wynosi 180 000 000 złotych;

**** w dniu 20 grudnia 2013 roku Spółka podpisała z bankiem PKO BP S.A. aneks do umowy kredytowej zmniejszający limit udzielonego kredytu do kwoty 280 milionów złotych oraz przedłużający termin jego spłaty do dnia 31 marca 2014 roku;

***** jednostka zależna.

Spółka przewiduje przedłużenie umowy kredytowej na kolejne okresy. Sytuację kredytową Spółki należy analizować w powiązaniu z notą 6 dotyczącą kontynuacji działalności Spółki.

38. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych

38.1. Świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia oraz inne świadczenia

Na podstawie prognozy wyceny dokonanej na koniec okresu obrachunkowego przez profesjonalną firmę aktuarialną Spółka tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych, nagród jubileuszowych oraz ZFSS. Kwotę tej rezerwy oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu obrotowego przedstawiono w poniższej tabeli:

	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
Na dzień 1 stycznia	23 367	21 346
Koszty odsetek	935	1 174
Koszty bieżącego zatrudnienia	482	967
(Zyski)/straty aktuarialne	537	2 386
Wyplacone świadczenia	(2 513)	(2 506)
Koniec okresu	22 808	23 367
Rezerwy długoterminowe	21 266	21 472
Rezerwy krótkoterminowe	1 542	1 895

Główne założenia przyjęte przez aktuarium na dzień i zakładane w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2013 roku oraz w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2012 roku do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
Stopa dyskontowa (%)	4,0	4,0
Przewidywany wskaźnik inflacji (%)*	-	-
Wskaźnik rotacji pracowników	5	5
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (%)	1,83	4

* Brak danych w raporcie aktuarium

Analiza wrażliwości

Zmiana przyjętej stopy dyskontowej o pół punktu procentowego:

	<i>Wzrost</i> (w tys. złotych)	<i>Spadek</i> (w tys. złotych)
<i>31 grudnia 2013</i>		
Wpływ na zobowiązanie z tytułu określonych świadczeń	(1 090)	1 189
<i>31 grudnia 2012</i>		
Wpływ na zobowiązanie z tytułu określonych świadczeń	(1 029)	1 279

39. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

39.1. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania – długoterminowe

	<i>31 grudnia 2013</i>	<i>31 grudnia 2012</i>
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, w tym:		
Zobowiązania wobec jednostek powiązanych	119	61
Zobowiązania wobec pozostałych jednostek	13 557	17 382
	13 676	17 443
Zobowiązania finansowe, w tym:		
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	222	64
	222	64
Pozostałe zobowiązania, w tym:		
Naliczone zobowiązania z tytułu niewypłaconej premii	355	1 101
Zobowiązania z tytułu inwestycji	128	128
Rezerwy na koszty napraw gwarancyjnych	2 689	10 793
	3 172	12 022

39.2. Rezerwy, zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania – krótkoterminowe

	<i>31 grudnia 2013</i>	<i>31 grudnia 2012</i>
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, w tym:		
Zobowiązania wobec jednostek powiązanych	3 756	3 530
Zobowiązania wobec pozostałych jednostek	198 998	232 705
	202 754	236 235
Zobowiązania z tytułu inwestycji w aktywa trwałe	302	3 729
	302	3 729

	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
Pozostałe zobowiązania		
Podatek VAT	–	928
Podatek dochodowy od osób fizycznych	2 078	1 590
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	8 459	6 475
Pozostałe zobowiązania z tytułu podatków, cel i ubezpieczeń	8	16
Zobowiązania wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń	8 587	8 088
Rezerwy na koszty niewykorzystanych urlopów	2 102	2 320
Naliczone zobowiązania z tytułu niewypłaconej premii	769	5 309
Rezerwy na koszty napraw gwarancyjnych	7 957	1 130
Zobowiązania z tytułu udzielonych gwarancji finansowych i poręczeń	745	745
Rezerwa na koszty nefakturowanych usług i materiałów	20 854	5 100
Zobowiązania sporne	367	–
Rezerwa na koszty audytu	100	100
Pozostałe rozrachunki z pracownikami	729	–
Pozostałe	922	1 357
	53 677	33 158
	53 677	33 158
Pozostałe zobowiązania finansowe		
Wycena instrumentów pochodnych	–	–
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	143	111
Zobowiązania z tytułu odsetek od pożyczek	–	–
	143	111
	143	111

39.3. Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych

Na dzień 31 grudnia 2013 roku Spółka nie posiada nierozliczonych transakcji walutowych typu forward o ujemnej wartości godziwej.

39.4. Zobowiązania inwestycyjne

Na dzień 31 grudnia 2013 roku Spółka wykazywała zobowiązania z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych w kwocie 430 tysięcy złotych.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku Spółka nie posiadała podpisanych umów dotyczących planowanych nakładów inwestycyjnych, które nie zostały zafakturowane na dzień zakończenia okresu sprawozdawczego.

39.5. Rezerwa na koszty z tytułu niewykorzystanych urlopów

Rezerwa na koszty niewykorzystanych urlopów wyliczana jest miesięcznie w oparciu o faktyczną ilość dni niewykorzystanych urlopów na koniec każdego miesiąca. W ciągu roku obrotowego na każdy miesiąc przypada jedna dwunasta należnego urlopu za cały rok, powiększona o wszystkie niewykorzystane dni z okresów poprzednich. Ustalona w ten sposób ilość dni mnożona jest przez średnią stawkę dzienną dla danego pracownika, ustaloną w oparciu o wynagrodzenie z miesiąca, na który rezerwa jest wyliczana powiększone o obciążenia z tytułu ZUS.

	<i>31 grudnia 2013</i>	<i>31 grudnia 2012</i>
Początek okresu	2 320	1 996
Utworzenie rezerwy na zobowiązanie	–	2 246
Koszty wypłaconych świadczeń	(218)	(1 922)
Rozwiązanie rezerwy na zobowiązanie	–	–
Koniec okresu	2 102	2 320
Krótkoterminowe na dzień	2 102	2 320
Długoterminowe na dzień	–	–
	2 102	2 320

39.6. Naliczone zobowiązania z tytułu niewypłaconej premii

Spółka wypłaca pracownikom premię roczną, której wysokość jest uzależniona od stopnia realizacji zysku operacyjnego firmy. Zgodnie z postanowieniami Układu Zbiorowego Pracy (UZP), po zatwierdzeniu rocznych sprawozdania finansowego w terminie do 30 dni, Zarząd – po zasięgnięciu opinii Związków Zawodowych – podejmuje decyzję o wypłacie premii uznaniowej dla pracowników Spółki. W ciągu roku obrotowego Spółka tworzy rezerwę z tytułu premii rocznej w wysokości określonej w UZP, o ile Zarząd Spółki nie podejmie decyzji o jej nie tworzeniu. Spółka tworzy również rezerwę z tytułu premii dla kierowników projektów, wypłacaną po zakończeniu realizacji umowy.

	<i>31 grudnia 2013</i>	<i>31 grudnia 2012</i>
Początek okresu	6 410	11 661
Utworzenie rezerwy na zobowiązanie	3 474	5 891
Koszty wypłaconych świadczeń	(4 785)	(7 702)
Rozwiązanie rezerwy na zobowiązanie	(3 975)	(3 440)
Koniec okresu	1 124	6 410
Krótkoterminowe na dzień	769	5 309
Długoterminowe na dzień	355	1 101
	1 124	6 410

39.7. Rezerwa na koszty napraw gwarancyjnych

Rezerwy na naprawy gwarancyjne są tworzone w następstwie oszacowania spodziewanych i możliwych do oszacowania kosztów nadzoru, napraw, prac i robót gwarancyjnych związanych z zobowiązaniami kontraktowymi Spółki, wynikającymi z zakończenia realizacji umowy o usługę budowlaną.

	<i>31 grudnia 2013</i>	<i>31 grudnia 2012</i>
Początek okresu	11 923	9 257
Utworzenie rezerwy na zobowiązanie	7 906	12 723
Poniesione koszty napraw gwarancyjnych	(9 183)	(10 057)
Rozwiązanie rezerwy na zobowiązanie	–	–
Koniec okresu	10 646	11 923
Krótkoterminowe na dzień	7 957	1 130
Długoterminowe na dzień	2 689	10 793
	10 646	11 923

39.8. Zobowiązania z tytułu udzielonych gwarancji bankowych i poręczeń

Spółka utworzyła rezerwę na spodziewane koszty z tytułu udzielonego poręczenia gwarancji bankowych wystawionych przez ING Bank Śląski S.A. na zlecenie Fabryki Elektrofiltrów ELWO S.A. w upadłości. Roszczenie Banku wobec RAFAKO S.A. wynika z Umowy Kredytowej z dnia 25 czerwca 2008 roku, o której Spółka informowała we wcześniejszych raportach. Spółka dokonała rozwiązania część rezerwy we wcześniejszych okresach sprawozdawczych, dokonując jednocześnie odpisu aktualizującego wartość należności spornej.

	<i>31 grudnia 2013</i>	<i>31 grudnia 2012</i>
Początek okresu	745	800
Utworzenie rezerwy na zobowiązanie	–	–
Poniesione koszty	–	–
Rozwiązanie rezerwy na zobowiązanie*	–	(55)
Koniec okresu	745	745
Krótkoterminowe na dzień	745	745
Długoterminowe na dzień	–	–
	745	745

* kwota zaprezentowana w kosztach finansowych per saldo z wartością odpisu aktualizującego

39.9. Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego

Na dzień 31 grudnia 2013 roku oraz na dzień 31 grudnia 2012 roku Spółka nie posiadała zobowiązań z tytułu podatku dochodowego.

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Spółki mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe.

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2013 roku w Spółce miała miejsce kontrola podatkowa w zakresie podatku od towarów i usług za miesiąc luty 2013 roku; kontrola nie wykazała istotnych nieprawidłowości powodujących sankcje karno – skarbowe.

40. Dotacje

Dotacje wykazane w sprawozdaniu finansowym na dzień 31 grudnia 2013 roku wynosiły 547 tysięcy złotych. Otrzymane dotacje dotyczą:

- działalności prewencyjnej Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń S.A., w ramach której spółka dofinansowała projekt, dostawy oraz instalację systemów detekcji i sygnalizacji gazu ziemnego dla dwóch pieców gazowych w RAFAKO S.A.; dotacja ma charakter pieniężny,
- projektu badawczego pt.: ”Opracowanie technologii dla wysokosprawnych „zero-emisyjnych” bloków węglowych zintegrowanych z wychwytem CO₂ ze spalin” realizowanego w ramach strategicznego programu badań naukowych i prac rozwojowych „Zaawansowane technologie pozyskiwania energii” Narodowego Centrum Badań i Rozwoju z siedzibą w Warszawie; dotacja ma charakter pieniężny,
- projekt badawczo-rozwojowy pt.: „Innovative after- treatemnt system for marine diesel engine emission control”, realizowanego przez międzynarodowe konsorcjum, którego koordynatorem jest Brunel University; dotacja ma charakter pieniężny,
- projekt badawczo-rozwojowy pt.: „Materiały dla wysokosprawnych, zeroemisyjnych bloków energetycznych opalanych paliwem kopalnym” realizowanym we współpracy z Katedrą Metaloznawstwa i Metalurgii Proszków z Akademią Górniczo-Hutniczą w Krakowie; dotacja ma charakter pieniężny,
- projekt badawczo-rozwojowy pt.: „Opracowanie wytycznych projektowych dla technologii SCR pod kątem: zmniejszenia konwersji SO₂ do SO₃, rozkładu resztkowego (nieprzereagowanego) amoniaku – zawartość w popiele, gipsie i ściekach. Prawdopodobieństwo tworzenia się ABS (wodosiarczanu amonu) i AS (siarczanu amonu), realizowanego przy współpracy Instytutu Maszyn i Urządzeń Energetycznych z Politechniki Śląskiej w Gliwicach; dotacja ma charakter pieniężny,
- projektu badawczego pt.: ”Ocena zachowania się i prognoza długotrwałej pracy stali nowych generacji na elementy kotłów eksploatowanych powyżej temperatury granicznej”, realizowanego w ramach programu badań naukowych i prac rozwojowych Narodowego Centrum Badań i Rozwoju z siedzibą w Warszawie; dotacja ma charakter pieniężny.

Rozliczenia z tytułu dotacji:

<i>Cel dotacji</i>	<i>Stan na 1 stycznia 2013</i>	<i>Zwiększenia w okresie</i>	<i>Odpisanie dotacji w pozostałe przychody operacyjne w okresie</i>	<i>Zwrot dotacji w okresie</i>	<i>Inne zmniejszenia dotacji w okresie</i>	<i>Stan na 31 grudnia 2013</i>
Modernizacja środków trwałych	25	–	(2)	–	–	23
Realizacja części projektu badawczego	459	592	(521)	(6)	–	524
	484	592	(523)	(6)	–	547

41. Emisja, wykup i spłata dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2013 roku oraz w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2012 roku Spółka nie przeprowadzała emisji, wykupu i spłat dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych.

42. Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu

Na dzień 31 grudnia 2013 roku przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tych umów oraz wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych netto przedstawiają się następująco:

	<i>31 grudnia 2013</i>		<i>31 grudnia 2012</i>	
	<i>Opłaty minimalne</i>	<i>Wartość bieżąca opłat</i>	<i>Opłaty minimalne</i>	<i>Wartość bieżąca opłat</i>
W okresie do 1 roku	143	143	111	111
W okresie od 1 do 5 lat	222	222	64	64
Powyżej 5 lat	–	–	–	–
Minimalne opłaty leasingowe ogółem	365	365	175	175
Minus koszty finansowe	–	–	–	–
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych, w tym:	365	365	175	175
Krótkoterminowe	143	143	111	111
Długoterminowe	222	222	64	64

43. Zmiany pozycji pozabilansowych, informacje o udzieleniu przez jednostkę poręczeń kredytu, pożyczki lub udzieleniu gwarancji

	<i>31 grudnia 2013</i>	<i>31 grudnia 2012</i>
Pozycje pozabilansowe z tytułu gwarancji bankowych otrzymanych w głównej mierze jako zabezpieczenie wykonania umów handlowych, w tym:	272 157	171 663
- od jednostek powiązanych	–	–
Należności z tytułu otrzymanych poręczeń, w tym:	7 600	7 600
- od jednostek powiązanych	–	–
Weksle otrzymane jako zabezpieczenie, w tym:	51 316	49 700
- od jednostek powiązanych	5 510	13 407
Akredytywy	2 127	1 865
	333 200	230 828
	<i>31 grudnia 2013</i>	<i>31 grudnia 2012</i>
Pozycje pozabilansowe z tytułu gwarancji bankowych udzielonych w głównej mierze jako zabezpieczenie wykonania umów handlowych, w tym:	271 234	484 612
- na rzecz jednostek powiązanych	–	–
Zobowiązania z tytułu udzielonych poręczeń, w tym:	–	–
- na rzecz jednostek powiązanych	–	–
Weksle wydane pod zabezpieczenie, w tym:	20 939	15
- na rzecz jednostek powiązanych	2 000	–
Akredytywy	1 733	1 881
	293 906	486 508

W okresie 12 miesięcy 2013 roku RAFAKO S.A. zanotowało spadek poziomu zobowiązań warunkowych w kwocie 192 602 tysiące złotych, w tym spadek zobowiązań z tytułu gwarancji w kwocie 213 378 tysięcy złotych oraz spadek zobowiązań z tytułu akredytyw w kwocie 148 tysięcy złotych i wzrost z tytułu weksli wydanych pod zabezpieczenie o 20 924 tysiące złotych. W roku 2013 na zlecenie Spółki banki oraz firmy ubezpieczeniowe udzieliły kontrahentom gwarancji w kwocie 58 801 tysięcy złotych, głównie gwarancji przetargowych oraz gwarancji z tytułu dobrego wykonania umowy. Największą pozycję w tej grupie zobowiązań stanowi gwarancja przetargowa na kwotę 10 milionów złotych, wystawiona w pierwszym kwartale 2013 roku w związku z udziałem w przetargu na budowę bloków energetycznych. Największą pozycją wśród gwarancji udzielonych, które wygasły w 2013 roku była gwarancja zwrotu zaliczki w kwocie 79 310 tysięcy złotych związana z kontraktem dotyczącym budowy bloków energetycznych.

W okresie 12 miesięcy 2013 roku Spółka odnotowała wzrost poziomu należności warunkowych otrzymanych głównie pod zabezpieczenie należytego wykonania umów w kwocie 102 372 tysiące złotych, w tym wzrost poziomu należności z tytułu weksli w wysokości 1 616 tysięcy złotych. W 2013 roku nastąpił również wzrost poziomu należności z tytułu otrzymanych gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych w kwocie 100 494 tysiące złotych. Największą pozycję wśród gwarancji otrzymanych w 2013 roku stanowi gwarancja płatności w kwocie 85 018 tysięcy złotych. W okresie tym RAFAKO S.A. zanotowało spadek również wzrost należności z tytułu akredytyw otwartych na rzecz Spółki w wysokości 262 tysiące złotych. Największą pozycją wśród gwarancji wygasłych w 2013 roku stanowiła gwarancja dobrego wykonania umowy w kwocie 3 541 tysięcy złotych.

44. Gwarancje

Na dzień 31 grudnia 2013 roku Spółka posiadała zobowiązania warunkowe wynikające z gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych o łącznej wartości 271 234 tysiące złotych, w tym:

<i>Lp.</i>	<i>Bank/ ubezpieczyciel wystawiający gwarancję</i>	<i>Kwota gwarancji</i>	<i>Przedmiot gwarancji</i>	<i>Zabezpieczenie</i>
1.	BOŚ S.A.	16 120	dobrze wykonanie umowy, zwrot zaliczki, należyte usunięcie wad i usterek	pełnomocnictwo do dysponowania rachunkami bankowymi; weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową; przelew wierzytelności z kontraktu
2.	BRE Bank S.A.	7 235	należyte usunięcie wad i usterek, dobrze wykonanie umowy, zwrot zaliczki	weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową; przelew wierzytelności z kontraktu
3.	BZ WBK S.A.	77 325	dobrze wykonanie umowy, należyte usunięcie wad i usterek, zwrot zaliczki, retention	weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową; oświadczenie o poddaniu się egzekucji; przelew wierzytelności z kontraktu
4.	DEUTSCHE Bank Polska S.A.	9 788	należyte usunięcie wad i usterek, dobrze wykonanie umowy, zwrot zaliczki, udział w przetargu	oświadczenie o poddaniu się egzekucji; przelew wierzytelności z kontraktu; kaucja
5.	T.U. Euler HERMES S.A.	23 633	należyte usunięcie wad i usterek, dobrze wykonanie umowy, zwrot zaliczki	weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową
6.	STU ERGO HESTIA S.A.	17 402	należyte usunięcie wad i usterek, dobrze wykonanie umowy	weksle własne in blanco wraz z deklaracjami wekslowymi
7.	PKO BP S.A.	67 087	należyte usunięcie wad i usterek, dobrze wykonanie umowy, zwrot zaliczki, udziału w przetargu	oświadczenie o poddaniu się egzekucji; klauzula potrącenia z rachunków; przelew wierzytelności z kontraktu; kaucja
8.	PZU S.A.	28 241	należyte usunięcie wad i usterek, dobrze wykonanie umowy	weksle własne in blanco wraz z deklaracjami wekslowymi; oświadczenie o poddaniu się egzekucji w trybie art. 777 Kpc
9.	Raiffeisen Bank Polska S.A.	1 185	należyte usunięcie wad i usterek	oświadczenie o poddaniu się egzekucji; pełnomocnictwo do rachunku bankowego
10.	UNIQA TU S.A.	3 274	należyte usunięcie wad i usterek, dobrze wykonanie umowy, udział w przetargu	weksle własne in blanco wraz z deklaracjami wekslowymi
11.	TuiR WARTA S.A.	19 944	dobrze wykonanie umowy i należyte usunięcie wad i usterek	weksle własne in blanco wraz z deklaracjami wekslowymi; oświadczenie o poddaniu się egzekucji w trybie art. 777 Kpc

271 234

45. Sprawy sporne, postępowania sądowe

Poniżej zaprezentowano kluczowe sprawy sporne oraz postępowania sądowe prowadzone przez RAFAKO S.A., w tym dotyczące należności od Grupy Alstom.

W dniu 3 listopada 2009 roku Spółka RAFAKO S.A. wniosła do Sądu Okręgowego w Warszawie, XX Wydziału Gospodarczego pozew o zapłatę przeciwko ING Bankowi Śląskiemu S.A. RAFAKO S.A. w procesie żąda zwrotu bezpodstawnie wyegzekwowanej, przez ING Bank Śląski S.A., z jej rachunków kwoty 9 milionów złotych. Sąd I instancji w dniu 29 listopada 2010 roku wydał wyrok, którym zasądził od ING Banku Śląskiego S.A. na rzecz RAFAKO S.A. kwotę 8 996 566,00 złotych wraz z odsetkami ustawowymi oraz kosztami postępowania. Od wyroku Sądu I instancji pełnomocnik ING Banku Śląskiego S.A. złożył apelację. W dniu 12 października 2011 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie po przeprowadzeniu rozprawy nie uznał zarzutów podniesionych w apelacji przez ING Bank Śląski S.A. za uzasadnione, ale z urzędu stwierdził, iż Sąd I instancji nie rozpoznał istoty sporu, uchylił wyrok i przekazał sprawę Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Obecnie sprawa toczy się przed Sądem Okręgowym w Warszawie, XX Wydziałem Gospodarczym. Kolejny termin rozprawy został wyznaczony na dzień 1 kwietnia 2014 roku.

W lipcu 2010 roku ING Bank Śląski S.A. wniósł przeciwko RAFAKO S.A. i RAFAKO Engineering Sp. z o.o. do Sądu Okręgowego w Warszawie, XX Wydziału Gospodarczego pozew o zapłatę w postępowaniu nakazowym tytułem zwrotu kwoty wyplaconej w dniu 1 lutego 2010 roku beneficjentowi gwarancji wystawionej rzekomo przez ING Bank Śląski S.A. na zlecenie Fabryki Elektrofiltrów ELWO S.A. w upadłości. W ocenie ING Banku Śląskiego S.A., roszczenie wobec RAFAKO S.A. ma rzekomo wynikać z Umowy Kredytowej z dnia 25 czerwca 2008 roku. Dnia 9 czerwca 2011 roku Sąd Okręgowy w Warszawie, XX Wydział Gospodarczy wydał na rozprawie wyrok zaoczny zasądzając na rzecz ING Banku Śląskiego S.A. od RAFAKO S.A. kwotę 1 462 176,00 złotych wraz z odsetkami ustawowymi od 1 lutego 2010 roku oraz kwotę 80 326,00 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu. W dniu 17 czerwca 2011 roku pomimo zawiadomienia przez pełnomocnika RAFAKO S.A. i RAFAKO Engineering Sp. z o.o. pełnomocnika ING Banku Śląskiego S.A. o złożeniu sprzeciwu – Komornik na wniosek ING Banku Śląskiego S.A. dokonał zajęcia rachunków bankowych RAFAKO S.A. Postanowieniem z dnia 22 czerwca 2011 roku Sąd Okręgowy w Warszawie, XX Wydział Gospodarczy na wniosek pełnomocnika Pozwanych Spółek zawiesił rygor natychmiastowej wykonalności zawarty w wyroku zaocznym uznając, że istnieją poważne wątpliwości co do zasadności wydania wyroku zaocznego. W wyniku działań podjętych przez pełnomocnika Pozwanych Spółek z kwot wyegzekwowanych przez Komornika od RAFAKO S.A. na rzecz ING Banku Śląskiego S.A. została przelana kwota 128 392,90 złotych, zaś kwota 1 687 856,93 złotych została przekazana do depozytu sądowego. W dniu 21 marca 2012 roku w sprawie został ogłoszony wyrok, w którym Sąd uchylił wyrok zaoczny w całości, zasądził solidarnie na rzecz ING Banku Śląskiego S.A. od RAFAKO S.A. i RAFAKO Engineering Sp. z o.o. kwotę 1 333 783,10 złotych z ustawowymi odsetkami oraz ustawowe odsetki od kwoty 128 392,90 złotych, w pozostałym zakresie powództwo oddalił. Pełnomocnik RAFAKO S.A. złożył apelację, która na rozprawie 21 lutego 2013 roku została w całości oddalona i Sąd zasądził solidarnie od pozwanych spółek zwrot kosztów zastępstwa procesowego. Wyrok został zrealizowany.

Nawiązując do opisywanych w poprzednich raportach finansowych sporów ze spółkami z Grupy Alstom, dotyczące wzajemnych sporów arbitrażowych oraz sądowych związanych z realizacją kontraktów realizowanych w Karlsruhe, Hamm/Westfalia oraz PGE Elektrownia Belchatów S.A., RAFAKO S.A. informuje, iż w dniu 15 października 2013 roku podpisano ugodę, która kompleksowo reguluje zarówno zasady rozliczeń finansowych oraz zrzeczenie się wzajemnych roszczeń pomiędzy Spółką oraz Grupą Alstom, jak i zakres współpracy pomiędzy Spółką oraz Grupą Alstom na projektach realizowanych przez Spółkę. Ostateczne porozumienia i ugoda ze spółkami Grupy Alstom obejmowała następujące kluczowe postanowienia:

- (i) Spółki z Grupy Alstom dokonały zapłaty na rzecz RAFAKO S.A. kwoty 23 mln EUR w terminie 10 dni od dnia wejścia w życie Ugody; wpływ środków pieniężnych do Spółki miał miejsce w dniu 31 października 2013 roku;
- (ii) Spółki z Grupy Alstom dokonały zapłaty na rzecz RAFAKO S.A. kwoty 20,5 mln EUR w terminie 30 dni późniejszego z następujących dwóch zdarzeń: (i) od dnia wejścia w życie Ugody albo (ii) od dnia wydania przez PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. („PGE”) Polecenia Rozpoczęcia Prac zgodnie z umową dotyczącą budowy bloków nr 5 i 6 w Elektrowni Opole z dnia 15 lutego 2012 roku („Kontrakt Opole”); wpływ środków pieniężnych do Spółki miał miejsce w dniu 28 lutego 2014 roku;
- (iii) Spółka oraz Grupa Alstom zrzekły się dotychczasowych wzajemnych roszczeń związanych z projektami Karlsruhe, Westfalen oraz projektem Belchatów oraz wycofały pozwy oraz wnioski o arbitraż złożone w związku z powyższymi sporami; oraz
- (iv) Spółka zobowiązała się do współpracy z Grupą Alstom w związku z Kontraktem Opole w tym do podzlecenia na rzecz Grupy Alstom części zakresu prac przypadających na Spółkę zgodnie z Kontraktem Opole. Szczegółowe zasady współpracy oraz zakres prac zleconych na rzecz Grupy Alstom uregulowany został w umowie wielostronnej pomiędzy Grupą Alstom, Spółką, PGE oraz pozostałymi członkami konsorcjum, któremu przyznany został Kontrakt Opole („Umowa Wielostronna”) oraz w porozumieniu pomiędzy Grupą Alstom, a konsorcjum realizującym Kontrakt Opole („Porozumienie”).

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania wszystkie warunki zawieszające ugodę zostały spełnione oraz zrealizowane zostały obie transze płatności dla Spółki, tj. łącznie 43,5 miliona EUR.

W dniach 6 - 7 listopada 2013 roku strony złożyły stosowne pisma wycofujące swoje pozwy i pozwy wzajemne, dotyczące sporu przed Sądem Arbitrażowym Międzynarodowej Izby Handlowej w Paryżu dotyczącego realizacji kontraktu w PGE Elektrownia Belchatów S.A., sporu przed Sądem Arbitrażowym Międzynarodowej Izby Handlowej w Zurychu dotyczącego realizacji kontraktu w Karlsruhe oraz sporu przed Izłą Handlową Sądu w Stuttgarcie dotyczącego realizacji kontraktu w Hamm/Westfalia, w wyniku czego wszystkie postępowania sądowe zostały zakończone. Wycofanie wszystkich pozwów i zawarcie ugody oraz zapłata środków pieniężnych wynikająca z zawartego porozumienia zamknęła wszystkie rozliczenia, spory, kwestie kar i roszczeń pomiędzy RAFAKO S.A. a spółkami Grupy Alstom w związku z projektami Hamm/Westfalia, Karlsruhe, i Elektrownia Belchatów, co szczegółowo zostało opisane w analogicznych notach do poprzednich sprawozdań finansowych.

Po przeprowadzonej przez ZUS Odział w Rybniku kontroli, doręczona została RAFAKO S.A. w dniu 17 listopada 2011 roku decyzja w przedmiocie przypisu składek na ubezpieczenie społeczne, Fundusz Pracy oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. ZUS zakwestionował dokonywane przez RAFAKO S.A. wypłaty ze środków Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych okolicznościowych kuponów podarunkowych. Z decyzji wynika zatem obowiązek zapłaty na rzecz ZUS kwoty w wysokości 2 369 923,72 złotych (bez odsetek). RAFAKO S.A., nie zgadzając się z ustaleniami zawartymi w treści decyzji, zdecydowało o wniesieniu od niej odwołania do Sądu Okręgowego w Gliwicach IX Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych. Sąd uznał argumentację Spółki i wydał korzystne dla niej wyroki, od których ZUS złożył apelację. Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego termin rozprawy apelacyjnej nie został jeszcze wyznaczony. Spółka jest przekonana, że sąd II instancji podtrzyma korzystne dla niej rozstrzygnięcia. W związku z uzyskaniem korzystnego dla Spółki wyroku sądowego RAFAKO S.A. dokonało w 2012 roku rozwiązania utworzonej na ten cel rezerwy w kwocie 2 370 tysięcy złotych, a także rezerwy na odsetki z tego tytułu w kwocie 952 tysiące złotych.

Istotnym postępowaniem prowadzonym przez Spółkę jest postępowanie sądowe o odszkodowanie od firmy Donieckoblenergo z siedzibą na Ukrainie o wartości 11 500 tysięcy USD (38 151 tysięcy złotych) z powodu ostatecznego zaniechania realizacji budowy kotła przez klienta. W 2009 roku sąd pierwszej i drugiej instancji wydał korzystny dla Spółki wyrok, jednakże Wyższy Sąd Gospodarczy, po rozpatrzeniu skargi kasacyjnej strony pozwanej, uchylił te wyroki i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia. W dniu 6 sierpnia 2010 roku Spółka otrzymała wyrok Izby Sądowej do spraw gospodarczych Sądu Najwyższego Ukrainy, na mocy którego pozytywnie została rozpatrzona skarga kasacyjna złożona przez Spółkę w dniu 2 marca 2010 roku i postanowiono utrzymać w mocy wyrok Donieckiego Apelacyjnego Sądu Gospodarczego z dnia 23 grudnia 2008 roku, w którym to orzeczeniu została zasądzona na rzecz RAFAKO S.A. tytułem odszkodowania, odsetek za zwłokę, kosztów sądowych i kosztów zastępstwa procesowego łącznie kwota 56,7 miliona hrywien, co w przeliczeniu stanowiło w dniu wniesienia powództwa kwotę około 11 500 tysięcy USD. Ze względu na niepewność skuteczności windykacji zasądzonej wierzitelności, Spółka nie ujęła powyższej kwoty w przychodach. Pełnomocnik RAFAKO S.A. poinformował, że w lipcu 2012 roku Sąd Gospodarczy okręgu Donieckiego wznowił rozpatrywanie sprawy ze względu na żądanie Donieckoblenergo uznania umowy z dnia 16 maja 1994 roku za nieważną. Zdaniem pełnomocnika nie ma żadnych nowych argumentów i dowodów dla uznania takiego żądania. Kolejna rozprawa przewidziana jest na 10 kwietnia 2014 roku.

46. Należności od jednostek powiązanych znajdujących się w procesie upadłości układowej

Spółka na dzień bilansowy wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej należności netto od podmiotów powiązanych objęte postępowaniem upadłości układowej w kwocie 33 milionów złotych.

W dniu 20 grudnia 2011 roku Spółka RAFAKO S.A. zawarła ze spółką PBG S.A. („jednostka dominująca wyższego szczebla”) z siedzibą w Wysogotowie umowę („Umowa”), na mocy której dokonała nabycia akcji spółki ENERGMONTAŻ – POŁUDNIE Spółka Akcyjna („EP”) z siedzibą w Katowicach, ul. Mickiewicza 15. Na podstawie umowy RAFAKO S.A. nabyła 46 021 520 akcji zwykłych na okaziciela EP o wartości nominalnej 1 złoty każda akcja i łącznej wartości nominalnej 46 021 520 złotych, stanowiących 64,84% udziału w kapitale zakładowym oraz 64,84% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu, tj. uprawniających do wykonywania 46 021 520 głosów z akcji. Na podstawie umowy, PBG S.A. zbyła posiadane akcje za kwotę 160 154 889,60 złotych, tj. 3,48 złotych za 1 akcję. Płatność ceny nabycia nastąpiła w dniu 30 grudnia 2011 roku. W wyniku przeprowadzonej analizy, uwzględniając prawdopodobieństwo realizacji dopłat oraz roszczeń RAFAKO S.A., Zarząd Spółki ustalił cenę nabycia na poziomie 160 154 889,60 złotych powiększoną o koszty transakcyjne w kwocie 557 363,40 złotych.

W wyniku wyżej opisanych transakcji spółka ENERGMONTAŻ – POŁUDNIE S.A. stała się jednostką zależną Grupy Kapitałowej RAFAKO.

Nabycie akcji ENERGOMONTAŻ – POŁUDNIE S.A. zostało ujęte w sprawozdaniu finansowym Spółki za rok zakończony 31 grudnia 2011 roku jako nabycie inwestycji w jednostkę zależną. Wartość bilansowa tej inwestycji na dzień 31 grudnia 2011 roku wyniosła 160 712,3 tysiąca złotych. Zgodnie z polityką rachunkowości Spółki akcje w jednostce zależnej wykazane zostały według kosztu historycznego (z uwzględnieniem ewentualnych odpisów z tytułu utraty wartości).

W dniu 4 czerwca 2012 roku PBG S.A. złożyła wniosek o ogłoszenie upadłości. Dnia 13 czerwca 2012 roku sąd zatwierdził ten wniosek, przy czym ogłoszenie upadłości PBG S.A. nastąpiło w opcji z możliwością zawarcia układu.

Zarząd Spółki otrzymał w dniu 16 lipca 2012 roku od Nadzorca Sądowego PBG S.A. w upadłości układowej (PBG), pismo skierowane do PBG S.A. w upadłości układowej („PBG”), w którym PBG S.A. zostało poinformowane, że transakcja zbycia 46 021 520 akcji ENERGOMONTAŻ – POŁUDNIE S.A. przez PBG S.A. na rzecz Spółki z dnia 20 grudnia 2011 roku: ”jako czynność prawna odpłatna dokonana przez Upadłego (PBG) w terminie sześciu miesięcy przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości (tj. 4 czerwca 2012 roku) ze spółką powiązaną, wobec której dodatkowo Upadły (PBG) był spółką dominującą – pozostaje bezskuteczna wobec masy upadłości PBG S.A.”, zgodnie z art. 128 ust 2 Ustawy Prawo Upadłościowe i Naprawcze („Pismo”). Nadzorca Sądowy wezwał Zarząd PBG S.A. do niezwłocznego podjęcia w trybie art. 134 Ustawy Prawo Upadłościowe i Naprawcze czynności zmierzających do zwrotnego przeniesienia 46 021 520 akcji ENERGOMONTAŻ – POŁUDNIE S.A. na rachunek PBG S.A.

W dniu 7 sierpnia 2012 roku Zarząd Spółki zawarł z PBG S.A. w upadłości układowej, z siedzibą w Wysogotowie umowę dotyczącą przeniesienia akcji spółki ENERGOMONTAŻ – POŁUDNIE Spółka Akcyjna z siedzibą w Katowicach. Przedmiotem umowy jest przeniesienie 46 021 520 akcji zwykłych na okaziciela Spółki o wartości nominalnej 1 złotych każda akcja stanowiących 64,84% udziału w kapitale zakładowym EPD oraz 64,84% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu spółki ENERGOMONTAŻ – POŁUDNIE S.A., tj. uprawniających do wykonywania 46 021 520 głosów. Transakcja przeniesienia akcji została zarejestrowana na rachunku domu maklerskiego w dniu 7 sierpnia 2012 roku.

Zgodnie z analizami prawnymi posiadanymi przez Zarząd Spółki, w związku z ogłoszeniem w dniu 13 czerwca 2012 roku upadłości PBG S.A., zbycie akcji ENERGOMONTAŻ – POŁUDNIE S.A. przez PBG S.A. na rzecz RAFAKO S.A. na mocy umowy zawartej w dniu 20 grudnia 2011 roku jest bezskuteczne w stosunku do masy upadłości z mocy prawa z datą postanowienia sądu o ogłoszeniu upadłości PBG S.A. z możliwością zawarcia układu, tj. z datą 13 czerwca 2012 roku (data utraty kontroli). Oznacza to, że Spółka jest zobowiązana zwrócić akcje spółki ENERGOMONTAŻ – POŁUDNIE S.A. do masy upadłości PBG S.A., tj. spowodować zapisanie ich na rachunku papierów wartościowych PBG S.A. Obowiązek ten powstał z mocy prawa w momencie ogłoszenia upadłości PBG S.A. Biorąc powyższe pod uwagę, po dokonaniu analizy posiadanych opinii prawnych dotyczących bezskuteczności transakcji nabycia akcji ENERGOMONTAŻ – POŁUDNIE S.A. od PBG S.A. w upadłości układowej, Zarząd Spółki podjął decyzję o poddaniu się procedurze zwrotu w/w akcji.

Wobec bezskuteczności zbycia przez PBG S.A. akcji ENERGOMONTAŻ – POŁUDNIE S.A. na rzecz RAFAKO S.A., Spółce przysługuje roszczenie o zwrot ceny zapłaconej za akcje ENERGOMONTAŻ – POŁUDNIE S.A. Prawo RAFAKO S.A. do zwrotu zapłaconej ceny za akcje ENERGOMONTAŻ – POŁUDNIE S.A. skutkuje rozpoznaniem w sprawozdaniu z sytuacji finansowej należności, która na moment początkowego ujęcia została wyceniona do wartości godziwej przez odniesienie do wartości bieżącej spodziewanych wpływów. Konsekwentnie, wartość godziwa rozpoznanej należności została oszacowana przy uwzględnieniu spodziewanych wpływów środków pieniężnych do Spółki biorąc pod uwagę wstępne propozycje układowe PBG S.A. zakładające 31-procentową redukcję wierzytelności (dla której nie rozpoznano aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego) oraz spodziewany termin wpływu pierwszej raty środków pieniężnych do Spółki, oszacowany przez Zarząd Spółki na koniec 2014 roku.

W trzecim kwartale 2013 roku Spółka dokonała ponownej wyceny tego aktywa w oparciu o zaktualizowane propozycje układowe przedstawione przez PBG S.A. w upadłości układowej zakładające spłatę 500 tysięcy złotych oraz 80-procentową redukcję należności powyżej 500 tysięcy złotych. Należność będzie spłacana w okresach rocznych przez okres 5 lat począwszy od trzech miesięcy po zatwierdzeniu układu. Zarząd Spółki szacuje, że pierwsza spłata zostanie dokonana do 31 grudnia 2014 roku. Wartość należności ustalonej przy wykorzystaniu wyżej omówionych założeń na dzień 31 grudnia 2013 roku, wykazanej w pozycji „Inne aktywa finansowe długoterminowe” wynosi 25,8 miliona złotych oraz w pozycji „Inne aktywa finansowe krótkoterminowe” wynosi 1,5 miliona złotych. Powyższa wierzytelność w pełnej kwocie tj. 160 154 889,60 złotych znalazła się w zgłoszeniu wierzytelności do masy upadłościowej PBG S.A. i widnieje na liście wierzytelności uznanych przez nadzorcę sądowego (ogłoszenie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym z dnia 4 czerwca 2013 roku).

Dodatkowo, w dniu 10 stycznia 2012 roku RAFAKO S.A. zawarła ze spółką Hydrobudowa Polska S.A. z siedzibą w Wysogotowie umowę pożyczki, na podstawie której RAFAKO S.A. udzieliło spółce Hydrobudowa Polska S.A. na okres 12 miesięcy (tj. do dnia 9 stycznia 2013 roku) pożyczki pieniężnej w kwocie 32 miliony złotych z przeznaczeniem na finansowanie bieżącej działalności. Tytułem zabezpieczenia zwrotu kwoty udzielonej pożyczki spółka Hydrobudowa Polska S.A. przekazała RAFAKO S.A. weksel własny in blanco z klauzulą bez protestu poręczony przez spółkę PBG S.A. oraz Multaros Trading Company Ltd. wraz z deklaracjami wekslowymi. RAFAKO S.A. jest uprawniona do wypełnienia weksla na kwotę niezwróconej w terminie pożyczki powiększonej o odsetki, która to kwota nie może przekroczyć 35 000 000 złotych (słownie: trzydzieści pięć milionów złotych). Pożyczka ta została oprocentowana w wysokości WIBOR 1M plus marża w stosunku rocznym. Do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego RAFAKO S.A. nie otrzymała od Hydrobudowa Polska S.A. jakiegokolwiek kwoty, czy to tytułem zwrotu kapitału, czy to tytułem zapłaty odsetek od pożyczki.

W dniu 4 czerwca 2012 roku spółka PBG S.A. oraz Hydrobudowa Polska S.A. złożyły do Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu, XI Wydziału Gospodarczego do Spraw Upadłościowych i Naprawczych wnioski o ogłoszenie upadłości PBG S.A. oraz Hydrobudowa Polska S.A. z możliwością zawarcia układu. W dniu 13 czerwca 2012 roku Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w Poznaniu, XI Wydział Gospodarczy do Spraw Upadłościowych i Naprawczych wydał postanowienie w sprawie ogłoszenia upadłości PBG S.A. z możliwością zawarcia układu. Natomiast w dniu 11 czerwca 2012 roku Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w Poznaniu, XI Wydział Gospodarczy do Spraw Upadłościowych i Naprawczych wydał postanowienie w sprawie ogłoszenia upadłości Hydrobudowa Polska S.A. obejmującej likwidację majątku Spółki. W związku z ogłoszeniem upadłości przez spółkę Hydrobudowa Polska S.A., stosownie do art. 124 ust. 2 Prawa Upadłościowego i Naprawczego, RAFAKO S.A. jest uprawniona do dochodzenia zwrotu faktycznie udzielonej pożyczki na zasadach określonych w Prawie Upadłościowym i Naprawczym. Zarząd Spółki w dniu 26 października 2012 roku dokonał zgłoszenia wierzytelności z tytułu pożyczki w postępowaniu upadłościowym Hydrobudowa Polska S.A., która znajduje się na liście wierzytelności uznanych przez syndyka.

Mając na uwadze proces upadłości likwidacyjnej spółki Hydrobudowa Polska S.A., celem dochodzenia zwrotu pożyczki, Zarząd Spółki w dniu 21 września 2012 roku dokonał zgłoszenia wierzytelności z tytułu pożyczki w postępowaniu upadłościowym PBG S.A. z możliwością zawarcia układu. W trzecim kwartale 2013 roku, biorąc pod uwagę aktualne propozycje układowe wartość godziwa rozpoznanej należności została oszacowana przy uwzględnieniu spodziewanych wpływów środków pieniężnych do Spółki zakładające spłatę 500 tysięcy złotych, przypadające na jednego wierzyciela, oraz 80-procentową redukcję należności powyżej 500 tysięcy złotych (dla której nie rozpoznano aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego) oraz spodziewany termin pierwszego wpływu środków pieniężnych do Spółki, oszacowany przez Zarząd Spółki na 31 grudnia 2014 roku (propozycje układowe zakładają spłatę należności w okresach rocznych przez okres 5 lat). Na dzień 31 grudnia 2013 roku wartość należności ustalonej przy wykorzystaniu wyżej omówionych założeń, wykazanej w pozycji „Inne aktywa finansowe długoterminowe” wynosi 5,6 miliona złotych oraz w pozycji „Inne aktywa finansowe krótkoterminowe” wynosi 0,3 miliona złotych. Powyższa wierzytelność w pełnej kwocie tj. 32 915 787,40 złotych znalazła się w zgłoszeniu wierzytelności do masy upadłościowej PBG S.A. i widnieje się na liście wierzytelności uznanych przez nadzorcę sądowego (ogłoszenie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym z dnia 4 czerwca 2013 roku).

Łączna kwota należności od jednostki powiązanej (PBG S.A.) w stosunku do której toczy się postępowanie upadłościowe z możliwością zawarcia układu, wynikająca z powyższych tytułów i wykazana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, wynosi 33 miliony złotych. Wpływ zmiany szacunków na wycenę należności od jednostek powiązanych w postępowaniu układowym w 2013 roku wyniósł minus 94 205 tysięcy złotych. Wartość odzyskiwalna tych należności zależy od warunków układu z wierzycielami tej jednostki, który do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie został zawarty, oraz od możliwości realizacji przez jednostkę powiązaną tego układu w przyszłości.

47. Informacje o podmiotach powiązanych

W okresie 12 miesięcy 2013 roku oraz w okresie 12 miesięcy 2012 roku Spółka nie zawierała istotnych transakcji z podmiotami powiązаныmi na innych warunkach niż rynkowe.

Łączne kwoty transakcji z podmiotami powiązаныmi za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013 roku oraz za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2012 roku:

<i>Podmiot powiązany</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia:</i>	<i>Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych</i>	<i>Zakupy od podmiotów powiązanych</i>	<i>Należności od podmiotów powiązanych</i>	<i>Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych</i>
Podmioty dominujący:					
PBG S.A. w upadłości układowej	2013	–	516	33 261*	129
	2012	–	243	118 274*	22
Jednostki z Grupy Kapitałowej PBG S.A.:					
GasOil Engineering a.s..	2013	–	338	–	294
	2012	–	1 466	–	390
ENERGOMONTAŻ-POŁUDNIE S.A. w upadłości likwidacyjnej**	2013	5	–	–	–
	2012	62	2 604	–	999
ENERGOMONTAŻ-POŁUDNIE Sp. z o.o.**	2013	522	13 633	–	–
	2012	–	12 221	–	228
PBG Energia Sp. z o.o.***	2013	12 378	–	–	–
PBG Avatia Sp. z o.o. w upadłości układowej	2013	–	3	–	–
Jednostki zależne:					
PGL-DOM Sp. z o.o.	2013	–	63	–	23
	2012	–	69	–	2
RAFAKO Engineering Sp. z o. o.	2013	35	1 804	1	1 137
	2012	167	2 889	37	18
RAFAKO Engineering Solution doo.	2013	186	1 093	60	568
	2012	5 960	415	17	41
FPM S.A.	2013	–	19	–	22
	2012	–	712	–	99
ENERGOTECHNIKA ENGINEERING Sp. z o.o.	2013	32	8 612	5	1 702
	2012	–	780	–	242
E001RK Sp. z o.o.	2013	–	–	2	–
E003B7 Sp. z o.o.	2013	–	–	1	–

* *należności od PBG S.A. w upadłości układowej, które zostały opisane w notcie 46*

** *jednostka powiązana do dnia 30 czerwca 2013 roku*

*** *jednostka powiązana do dnia 4 grudnia 2013 roku*

47.1. Jednostka dominująca Spółki

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego podmiotem dominującym RAFAKO S.A. jest spółka PBG S.A. w upadłości układowej.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku PBG S.A. z siedzibą w Wysogotowie posiadała 61,01% akcji zwykłych Spółki (bezpośrednio posiada 11,01% akcji, pośrednio 50% + 1 akcja).

47.2. Wspólne przedsięwzięcia, w których Spółka jest współnikiem

Spółka nie prowadzi wspólnych przedsięwzięć.

47.3. Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi

W okresie 12 miesięcy 2013 roku Spółka nie zawierała istotnych transakcji z podmiotami powiązanymi na innych warunkach niż rynkowe. Wszelkie transakcje z podmiotami powiązanymi są przeprowadzane na warunkach stosowanych przez Spółkę w relacjach gospodarczych z podmiotami niepowiązanymi. Wynagrodzenie ustalane jest najczęściej w drodze przetargu, ustalane są standardowe warunki płatności. Podmiot powiązany musi zapewnić wykonanie usługi zgodnie z dokumentacją, udzielić gwarancji na określony czas oraz przedstawić zabezpieczenie w postaci bankowej gwarancji dobrego wykonania. Wobec podmiotów powiązanych obowiązują również standardowe kary umowne, zapisy zabezpieczające zachowanie tajemnicy, własności przemysłowej, ubezpieczenia kontraktu, działania siły wyższej i rozstrzygnięcia ewentualnych sporów.

47.4. Transakcje z udziałem innych członków Zarządu i Rady Nadzorczej

W okresie sprawozdawczym i porównywalnym okresie sprawozdawczym nie udzielono pożyczek członkom Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki.

W okresie sprawozdawczym i porównywalnym okresie sprawozdawczym Spółka nie prowadziła żadnych transakcji z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej.

47.5. Akcje w posiadaniu członków organów zarządzających i nadzorujących

Ilość akcji Spółki będących w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących, a także ilość akcji i udziałów w jednostkach powiązanych ze Spółką, będących w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących, według stanu na 31 grudnia 2013 roku, przedstawia poniższa tabela:

	<i>Nazwa spółki</i>	<i>Łączna liczba akcji (udziałów)</i>	<i>Wartość nominalna akcji (udziałów) w złotych</i>
<i>Osoba zarządzająca</i>			
Paweł Mortas	RAFAKO S.A.	10 693	21 386
Edward Kasprzak	RAFAKO S.A.	2 000	4 000
Jarosław Dusilo	PBG S.A. w upadłości układowej	100	100
	Hydrobudowa Polska S.A. w upadłości likwidacyjnej	150	150
<i>Osoba nadzorująca</i>			
Małgorzata Wiśniewska	PBG S.A. w upadłości układowej	3 279	3 279
Jerzy Wiśniewski	PBG S.A. w upadłości układowej	3 881 224	3 881 224

47.6. Udziały wyższej kadry kierowniczej w programie akcji pracowniczych

Spółka nie prowadzi programu akcji pracowniczych.

47.7. Wynagrodzenia wyższej kadry kierowniczej Spółki

	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2012</i>
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)	9 574	3 390
Nagrody jubileuszowe	81	–
Świadczenia po okresie zatrudnienia		493
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	120	–
Świadczenia pracownicze w formie akcji własnych		–
	<u>9 775</u>	<u>3 883</u>
Łączna kwota kosztów z tytułu wynagrodzenia głównej kadry kierowniczej*		

* w tym: członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki

Wynagrodzenie wypłacone członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej Spółki za rok zakończony 31 grudnia 2013 roku przedstawiało się następująco:

dane w tysiącach złotych

	<i>Wynagrodzenie zasadnicze</i>	<i>Wynagrodzenie wypłacone w postaci nagród</i>	<i>Wynagrodzenie z pozostałych tytułów</i>
Zarząd	2 314	510	112
Paweł Mortas	600	150	27
Krzysztof Burek	480	–	–
Jarosław Dusilo	480	120	16
Kasprzak Edward	377	120	11
Modrowski Maciej	377	120	58
Rada Nadzorcza	1 038	–	577
Piotr Wawrzynowicz	144	–	101
Jerzy Wiśniewski	228	–	476
Małgorzata Wiśniewska	108	–	–
Agenor Gawrzył	240	–	–
Przemysław Cieszyński	51	–	–
Ryszard Wojnowski	51	–	–
Edyta Senger-Kalat	108	–	–
Przemysław Schmidt	54	–	–
Dariusz Sarnowski	54	–	–
Razem	<u><u>3 352</u></u>	<u><u>510</u></u>	<u><u>689</u></u>

Wynagrodzenie wypłacone członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej Spółki za rok zakończony 31 grudnia 2012 roku przedstawiało się następująco:

	<i>Wynagrodzenie zasadnicze</i>	<i>Wynagrodzenie wypłacone w postaci nagród</i>	<i>Wynagrodzenie z pozostałych tytułów</i>
Zarząd	2 426	715	53
Paweł Mortas	112	–	2
Krzysztof Burek	480	192	2
Jarosław Dusilo	480	–	–
Wiesław Różacki	496	360	22
Dariusz Karwacki	461	23	27
Bożena Kawalko	397	20	–
Piotr Wawrzynowicz	–	77	–
Maciej Kaczorowski	–	43	–
Rada Nadzorcza	977	–	202
Witold Okarma	4	–	–
Robert Koński	25	–	–
Piotr Rutkowski	98	–	–
Przemysław Szkudlarczyk	98	–	–
Piotr Wawrzynowicz	220	–	60
Jerzy Wiśniewski	208	–	142
Małgorzata Wiśniewska	141	–	–
Tomasz Woroch	29	–	–
Leszek Wysłocki	98	–	–
Agenor Gawrzyał	23	–	–
Przemysław Cieszyński	11	–	–
Ryszard Wojnowski	11	–	–
Edyta Senger-Kalat	11	–	–
Razem	3 403	715	255

48. Stanowisko Zarządu odnośnie możliwości zrealizowania wcześniej publikowanych prognoz

Spółka nie publikowała prognoz na 2013 rok.

49. Informacja o umowie z biegłym rewidentem lub podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych za wyżej wymienione okresy

W dniu 11 kwietnia 2012 roku, Rada Nadzorcza Spółki działając na podstawie uprawnienia wynikającego ze Statutu Spółki, dokonała wyboru firmy Ernst & Young Audit Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. (dawniej Ernst & Young Audit Sp. z o.o.) z siedzibą w Warszawie, Rondo ONZ 1, wpisaną do rejestru KIBR pod numerem 130, jako podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych za lata 2012, 2013 i 2014. Wybór audytora nastąpił zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami zawodowymi. W przeszłości Spółka korzystała z usług ww. firmy w zakresie przeglądu i badania sprawozdań finansowych jednostkowych i Grupy Kapitałowej RAFAKO za lata 2002-2005 oraz za 2011 rok.

W dniu 15 czerwca 2012 roku Spółka zawarła umowę z firmą Ernst & Young Audit Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k. (dawniej Ernst & Young Audit Sp. z o.o.) z siedzibą w Warszawie na dokonanie przeglądu i badania sprawozdań jednostkowych i skonsolidowanych za lata 2012 – 2014. Łączna wysokość wynagrodzenia za przegląd i badanie sprawozdań finansowych została ustalona na poziomie 537 tysięcy złotych.

Poniższa tabela przedstawia wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych wypłacone lub należne za rok zakończony dnia 31 grudnia 2013 roku i 31 grudnia 2012 roku w podziale na rodzaje usług:

Rodzaj usługi	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2013*</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2012*</i>
Obowiązkowe badanie jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego	179	177
Inne usługi poświadczające	–	–
Usługi doradztwa podatkowego	–	–
Pozostałe usługi	19	353
Razem**	198	530

** odnosi się do Ernst & Young Audit Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. (dawniej Ernst & Young Audit Sp. z o.o.)

50. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Celem zarządzania ryzykiem finansowym RAFAKO S.A. jest ograniczenie zmienności generowanych przepływów pieniężnych oraz osiąganych wyników finansowych na podstawowej działalności biznesowej do akceptowalnego poziomu. Do głównych instrumentów finansowych z których w 2013 roku korzystała Spółka należą: środki pieniężne, lokaty krótkoterminowe, transakcje wymiany walut, udzielone pożyczki, kredyt w rachunku bieżącym i umowy leasingu. Głównym zadaniem wspomnianych instrumentów jest wspomaganie i zabezpieczenie finansowe bieżącej działalności operacyjnej Spółki poprzez stabilizowanie i neutralizowanie ryzyk płynności finansowej, zmienności kursów walutowych i stóp procentowych, a także efektywną dystrybucję dostępnych środków finansowych. Pozostałe instrumenty finansowe – takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług – powstają w związku z prowadzeniem przez Spółkę bieżącej działalności biznesowej i są nieodłącznym jej elementem.

Spółka nie prowadzi obrotu instrumentami finansowymi. Wszystkie opisane w niniejszym rozdziale instrumenty mają charakter wspomagający bezpośrednie procesy biznesowe, wynikające z prowadzonej działalności podstawowej. Spółka nie dopuszcza do wykorzystania instrumentów finansowych w celach spekulacyjnych czy innych, niepowiązanych ściśle z podstawową działalnością operacyjną.

Najistotniejszym rodzajem ryzyka finansowego na jakie narażona jest Spółka jest ryzyko płynności, które zostało szeroko opisane w nocie 50.5.

W 2013 roku Spółka kontynuowała z PKO BP S.A. Umowę Kredytu w rachunku bieżącym na kwotę 280 milionów złotych, w związku z tym narażona jest na ryzyko stopy procentowej, które będzie miało wpływ na wysokość kosztów finansowych ponoszonych przez Spółkę w kolejnych okresach. Jednak z uwagi na obniżenie w 2013 roku wartości nominalnej kredytu ekspozycja na ryzyko stopy procentowej obniżyło się.

Dodatkowym rodzajem ryzyka finansowego na jakie była narażona Spółka w analizowanym okresie było i jest obecnie ryzyko walutowe oraz ryzyko stopy procentowej. Wielkość tych ryzyk została przedstawiona w nocie 50.1 i 50.2.

Zaangażowanie Spółki w funduszach inwestycyjnych stanowi element rozproszenia ryzyka związanego z kumulacją aktywów finansowych w jednym miejscu. Zaangażowanie w ten rodzaj instrumentów (jednostki uczestnictwa) nie stanowi istotnego udziału w portfelu depozytowym Spółki, ponadto Spółka dopuszcza inwestowanie tylko w instrumenty o stabilnym poziomie bezpieczeństwa (pieniężne, papierów dłużnych), z wykluczeniem udziału we wszelkiego rodzaju agresywnych funduszach. Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego Spółka nie posiada jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych.

Zasady rachunkowości Spółki dotyczące instrumentów pochodnych zostały omówione w nocie 11.14.

50.1. Ryzyko stopy procentowej

Na dzień 31 grudnia 2013 roku Spółka posiadała aktywną umowę kredytową, w związku z czym ryzyko kredytowe oraz ewentualne zmiany stóp procentowych stanowią ryzyko dla działalności RAFAKO S.A. Ryzyko związane ze zmianą stóp procentowych może oddziaływać na zmianę oprocentowania kredytu oraz depozytów posiadanych przez Spółkę. Wrażliwość tego rodzaju zmian wskazano w tabeli poniżej.

Ryzyko stopy procentowej – wrażliwość na zmiany

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto na racjonalnie możliwe zmiany stóp procentowych przy założeniu niezmienności innych czynników (lokaty, udzielone pożyczki, kredyt bankowy). Nie przedstawiono wpływu na kapitał własny Spółki.

	<i>Zwiększenie/ zmniejszenie o punkty procentowe</i>	<i>Wpływ na wynik finansowy brutto</i>
Okres zakończony dnia 31 grudnia 2013 roku		
PLN	+ 1%	(1 403)
EUR	+ 1%	359
PLN	- 1%	1 403
EUR	- 1%	(359)
Okres zakończony dnia 31 grudnia 2012 roku		
PLN	+ 1%	(1 174)
EUR	+ 1%	1 070
BAM	+ 1%	31
PLN	- 1%	1 174
EUR	- 1%	(1 070)
BAM	- 1%	(31)

50.2. Ryzyko walutowe

Najistotniejszym rodzajem ryzyka finansowego, na które narażona jest Spółka jest ryzyko walutowe, które wynika ze zmian kursu walutowego, powodujących niepewność, co do przyszłego poziomu przepływów pieniężnych denominowanych w walutach obcych. Ekspozycja na ryzyko walutowe Spółki wynika z faktu, że znaczna część jej przepływów pieniężnych jest wyrażona w walutach obcych. Zmiany kursu PLN do walut obcych, szczególnie mające miejsce w krótkim okresie czasu i występujące z dużą dynamiką, mogą mieć istotny wpływ zarówno na rentowność realizowanych kontraktów denominowanych w walutach obcych, jak i poziom różnic kursowych liczonych od pozycji aktywów i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych, a przeliczanych na PLN.

W minionym okresie ponad 35% zafakturowanych przychodów Spółki wyrażonych było w walutach obcych, przede wszystkim w EUR.

Strategia zarządzania ryzykiem walutowym stosowana przez Spółkę zakłada wykorzystanie w jak największym stopniu naturalnego zabezpieczenia. Spółka dąży do jak największego strukturalnego dopasowania przychodów i kosztów w tej samej walucie w ramach realizowanych kontraktów. Ekspozycja netto na ryzyko walutowe, która nie jest zabezpieczana w sposób naturalny, zabezpieczana jest w momencie zawierania transakcji w granicach od 30% do 70% szacowanej wartości ekspozycji netto, wyłącznie za pomocą zaakceptowanych typów instrumentów pochodnych. Na dzień 31 grudnia 2013 roku, Spółka nie posiada żadnych otwartych pozycji zabezpieczających.

Z uwagi na dokonane przez Zamawiających wybory najkorzystniejszej ofert w istotnych procedurach przetargowych i przewidywaną zmianą pozycji z tzw. eksportera na importera w ekspozycji walutowej netto Spółka nie zawierała nowych transakcji walutowych na sprzedaż walut obcych w granicach wyznaczonych przyjętą polityką zabezpieczania ryzyka walutowego. Po ostatecznych rozstrzygnięciach przetargowych Spółka dokona uaktualnienia wartości swoich pozycji walutowych i podejmie decyzje co do ich ewentualnego zabezpieczenia.

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto (w związku ze zmianą wartości aktywów i zobowiązań pieniężnych) na racjonalnie możliwe wahania przede wszystkim kursu EUR, CHF, DKK, TRY przy założeniu niezmienności innych czynników.

	<i>Wzrost/spadek kursu waluty</i>	<i>Wpływ na wynik finansowy brutto</i>	<i>Wpływ na wynik finansowy netto</i>
31 grudnia 2013 – EUR	+10%	(1 316)	(1 066)
	-10%	1 316	1 066
31 grudnia 2013 – CHF	+10%	(7)	(6)
	-10%	7	6
31 grudnia 2013 – DKK	+10%	(3)	(2)
	-10%	3	2
31 grudnia 2013 – TRY	+10%	1	1
	-10%	(1)	(1)
31 grudnia 2012 – EUR	+10%	19 808	16 044
	-10%	(19 808)	(16 044)
31 grudnia 2012 – CHF	+10%	17	14
	-10%	(17)	(14)
31 grudnia 2012 – DKK	+10%	107	87
	-10%	(107)	(87)
31 grudnia 2012 – BAM	+10%	314	254
	-10%	(314)	(254)

50.3. Ryzyko cen towarów

Spółka jest narażona na ryzyko wzrostu cen, szczególnie materiałów strategicznych dla jej działalności. Na poziom tego ryzyka znacząco wpływa sytuacja na światowych rynkach cen surowców – stali, metali szlachetnych, paliw i energii powodowana zarówno wahaniami kursów walut jak i koncentracją producentów zmierzającą do prowadzenia wspólnej kontroli cen. Strategia zarządzania ryzykiem cen towarów zakłada dążenie do zawierania kontraktów z poddostawcami materiałów i usług w walucie kontraktu głównego, lokowanie dostaw materiałów po stronie klienta, jak również zawieranie umów zakupowych w cenach stałych. Spółka nie zawiera wieloletnich umów z poddostawcami, zakres dostaw i dostawcy ustalani są indywidualnie w zależności od potrzeb.

50.4. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe Spółki jest ściśle związane z prowadzeniem podstawowej działalności. Wynika ono z zawartych kontraktów handlowych i związane jest z potencjalnym wystąpieniem zdarzeń, które mogą przybrać postać niewypłacalności kontrahenta, częściowej spłaty należności lub istotnego opóźnienia w spłacie należności. Udzielanie klientom, tzw. kredytu kupieckiego jest aktualnie nieodłącznym elementem prowadzenia działalności gospodarczej, jednakże Spółka podejmuje szereg działań mających na celu zminimalizowanie ryzyk związanych z podjęciem współpracy z potencjalnie nierzetelnym klientem. Wszyscy klienci, którzy pragną korzystać z kredytów kupieckich, poddawani są procedurom wstępnej weryfikacji.

Klienci, którzy w opinii Spółki, na podstawie przeprowadzonej weryfikacji, nie są wiarygodni finansowo, są zobowiązani do przedstawienia odpowiednich zabezpieczeń finansowych, które minimalizują ryzyko niewypłacalności tych firm wobec Spółki.

50.5. Ryzyko związane z płynnością

Spółka jest narażona na ryzyko płynności w przypadku niedopasowania struktury terminowej przepływów pieniężnych na realizowanych kontraktach. Spółka dąży do zapewnienia tzw. pozytywnych przepływów pieniężnych, co przy założeniu terminowego regulowania należności istotnie ogranicza ryzyko płynności. Nominalna wartość linii kredytowych, do których ma dostęp Spółka redukuje ewentualne negatywne zdarzenia związane z opóźnieniami w terminowym regulowaniu należności. Spółka korzysta od 2012 roku z zewnętrznych źródeł finansowania działalności. Dostępne limity kredytowe w bankach były wykorzystane w istotnym stopniu i były wystarczające do obsługi operacyjnej działalności Spółki.

Kwestia płynności finansowej Spółki (kontynuacji działalności) w odniesieniu do 2013 roku została szeroko opisana w nocie 6 sprawozdania finansowego.

Tabela poniżej przedstawia zobowiązania finansowe Spółki na dzień 31 grudnia 2013 roku oraz na dzień 31 grudnia 2012 roku wg daty zapadalności na podstawie umownych niezdykontowanych płatności.

<i>31 grudnia 2013</i>	<i>Na żądanie</i>	<i>Poniżej 3 miesięcy</i>	<i>Od 3 do 12 miesięcy</i>	<i>Od 1 roku do 5 lat</i>	<i>Powyżej 5 lat</i>	<i>Razem</i>
Oprocentowane kredyty i pożyczki	–	258 869*	–	–	–	258 869
Zobowiązania z tytułu leasingu	–	54	89	222	–	365
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz zobowiązania inwestycyjne	67 427	122 458	12 683	13 353	939	216 860
Dyskonto zobowiązań	–	–	–	1 328	328	1 656
	67 427	381 381	12 772	14 903	1 267	477 750

* zgodnie z aneksem do umowy kredytowej podpisanego dnia 20 grudnia 2013 roku

<i>31 grudnia 2012</i>	<i>Na żądanie</i>	<i>Poniżej 3 miesięcy</i>	<i>Od 3 do 12 miesięcy</i>	<i>Od 1 roku do 5 lat</i>	<i>Powyżej 5 lat</i>	<i>Razem</i>
Oprocentowane kredyty i pożyczki	–	–	291 987	–	–	291 987
Zobowiązania z tytułu leasingu	–	27	84	64	–	175
Instrumenty pochodne	–	53	–	–	–	53
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz zobowiązania inwestycyjne	84 110	114 758	41 096	16 999	572	257 535
Dyskonto zobowiązań	–	–	–	1 878	237	2 115
	84 110	114 838	333 167	18 941	809	551 865

51. Instrumenty pochodne

Na dzień 31 grudnia 2013 roku Spółka nie posiadała nierozliczonych transakcji walutowych typu forward.

Spółka nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń, jednak zawierane transakcje nie mają charakteru spekulacyjnego, a ich celem jest efektywne zabezpieczenie transakcji kupna/sprzedaży denominowanych w walucie. W związku z powyższym Spółka ujmuje efekt wyceny/realizacji instrumentów podobnie jak różnice kursowe, w ramach działalności operacyjnej (przychodów oraz kosztów).

52. Instrumenty finansowe

52.1. Wartość bilansowa klas i kategorii instrumentów finansowych

Wartość bilansową klas i kategorii instrumentów finansowych na dzień 31 grudnia 2013 roku oraz na dzień 31 grudnia 2012 roku prezentują poniższe tabele.

Spółka prezentuje poszczególne kategorie i klasy instrumentów finansowych w wartości bilansowej, których wartość godziwa jest zbliżona do wartości bilansowej.

<i>Kategorie i klasy aktywów finansowych</i>	<i>Wartość bilansowa 31 grudnia 2013</i>	<i>Wartość bilansowa 31 grudnia 2012</i>
Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	–	53
Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	–	–
Instrumenty pochodne	–	53
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	319	347
Udziały i akcje długoterminowe	319	347
Pożyczki i należności	495 187	689 791
Należności z tytułu dostaw i usług	141 548	283 129
Pozostałe należności	320 378	273 417
Pożyczki udzielone	–	471
Lokaty długoterminowe	–	–
Lokaty krótkoterminowe	–	–
Inne aktywa finansowe długoterminowe	31 398	118 274
Inne aktywa finansowe krótkoterminowe	1 863	14 500
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	24 182	35 401
	519 688	725 592

<i>Kategorie i klasy zobowiązań finansowych</i>	<i>Wartość bilansowa 31 grudnia 2013</i>	<i>Wartość bilansowa 31 grudnia 2012</i>
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	–	–
Instrumenty pochodne	–	–
Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	475 729	549 522
Kredyty i pożyczki	258 869	291 987
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług (w tym inwestycyjne)	216 860	257 535
Pozostałe zobowiązania finansowe	–	–
Zobowiązania z tytułu gwarancji, factoringu i wyłączone z zakresu MSR 39	365	175
Zobowiązania z tytułu leasingu i umów dzierżawy z opcją zakupu	365	175
	476 094	549 697

Na dzień 31 grudnia 2013 roku oraz na dzień 31 grudnia 2012 roku Spółka posiadała następujące instrumenty finansowe wyceniane według wartości godziwej:

<i>31 grudnia 2013 roku</i>	<i>Poziom 1</i>	<i>Poziom 2</i>	<i>Poziom 3</i>
Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	–	–	–
Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	–	–	–
Instrumenty pochodne	–	–	–
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	319	–	–
Udziały i akcje długoterminowe	319	–	–
Zobowiązania finansowe wycenianie w wartości godziwej przez wynik finansowy	–	–	–
Instrumenty pochodne	–	–	–
 <i>31 grudnia 2012 roku</i>	 <i>Poziom 1</i>	 <i>Poziom 2</i>	 <i>Poziom 3</i>
Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	–	53	–
Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	–	–	–
Instrumenty pochodne	–	53	–
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	347	–	–
Udziały i akcje długoterminowe	347	–	–
Zobowiązania finansowe wycenianie w wartości godziwej przez wynik finansowy	–	–	–
Instrumenty pochodne	–	–	–

52.2. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat w podziale na kategorie instrumentów finansowych

Okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2013 roku	Kategoria zgodnie z MSR 39	Przychody / (koszty) z tytułu odsetek	Zyski / (straty) z tytułu różnic kursowych	Rozwiązanie / (utworzenie) odpisów aktualizujących	Zyski / (straty) z tytułu wyceny	Zyski / (straty) ze sprzedaży instrumentów finansowych	Pozostałe	Razem
<i>Aktywa finansowe</i>								
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (długoterminowe), w tym:	DDS	–	–	–	(29)	–	15	(14)
- akcje i udziały	DDS	–	–	–	(29)	–	15	(14)
Pozostałe aktywa finansowe (długoterminowe), w tym:		9 199	–	–	(88 899)	–	–	(79 700)
- lokaty długoterminowe	PiN	–	–	–	–	–	–	–
- pożyczki długoterminowe	PiN	7	–	–	29	–	–	36
- należności od jednostek powiązanych znajdujących się w procesie upadłości układowej	PiN	9 192	–	–	(88 928)	–	–	(79 736)
Pozostałe aktywa finansowe (krótkoterminowe), w tym:		3	–	(10 500)	(5 277)	–	–	(15 774)
- lokaty krótkoterminowe	PiN	3	–	–	–	–	–	3
- certyfikaty depozytowe	WwWGpWF	–	–	–	–	–	–	–
- należności od jednostek powiązanych znajdujących się w procesie upadłości układowej	WwWGpWF	–	–	–	(5 277)	–	–	(5 277)
- zaliczka na poczet nabycia praw do pożyczki	WwWGpWF	–	–	(10 500)	–	–	–	(10 500)
- pożyczki krótkoterminowe	PiN	–	–	–	–	–	–	–
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	PiN	6 534	(232)	(13 094)	(179)	–	–	(6 971)
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	WwWGpWF	–	–	–	(53)	(34)	–	(87)
- walutowe kontrakty terminowe typu <i>forward</i>	WwWGpWF	–	–	–	(53)	(34)	–	(87)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	PiN	46	(167)	–	–	–	–	(121)
Razem		15 782	(399)	(23 594)	(94 437)	(34)	15	(102 667)

Okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2013 roku	Kategoria zgodnie z MSR 39	Przychody / (koszty) z tytułu odsetek	Zyski / (straty) z tytułu różnic kursowych	Rozwiązanie / (utworzenie) odpisów aktualizujących	Zyski / (straty) z tytułu wyceny	Zyski / (straty) ze sprzedaży instrumentów finansowych	Pozostałe	Razem
<i>Zobowiązania finansowe</i>								
Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki, w tym:	PZFWgZK	(13 352)	-	-	-	-	(1 445)	(14 797)
- pożyczki oprocentowane wg zmiennej stopy procentowej	PZFWgZK	(129)	-	-	-	-	-	(129)
- kredyty w rachunku bieżącym oprocentowane wg zmiennej stopy procentowej	PZFWgZK	(13 223)	-	-	-	-	(1 445)	(14 668)
- pozostałe kredyty krótkoterminowe wg zmiennej stopy procentowej	PZFWgZK	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe zobowiązania finansowe, w tym:	PZFWgZK	(11)	-	-	-	-	-	(11)
- zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	PZFWgZK	(11)	-	-	-	-	-	(11)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	PZFWgZK	(704)	(941)	-	(459)	-	-	(2 104)
Instrumenty zabezpieczające	PZFWgZK	-	-	-	-	-	-	-
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	WwWGpWF	-	-	-	-	-	-	-
- walutowe kontrakty terminowe typu <i>forward</i>	WwWGpWF	-	-	-	-	-	-	-
Razem		(14 067)	(941)	-	(459)	-	(1 445)	(16 912)

Okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2012 roku	Kategoria zgodnie z MSR 39	Przychody /(koszty) z tytułu odsetek	Zyski / (straty) z tytułu różnic kursowych	Rozwiązanie / (utworzenie) odpisów aktualizujących	Zyski / (straty) z tytułu wyceny	Zyski / (straty) ze sprzedaży instrumentów finansowych	Pozostałe	Razem
<i>Aktywa finansowe</i>								
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (długoterminowe), w tym:	DDS	-	-	-	(144)	-	23	(121)
- akcje i udziały	DDS	-	-	-	(144)	-	23	(121)
Pozostałe aktywa finansowe (długoterminowe), w tym:		29	(10)	-	(1)	-	-	18
- lokaty długoterminowe	PiN	-	-	-	-	-	-	-
- pożyczki długoterminowe	PiN	29	(10)	-	(1)	-	-	18
Pozostałe aktywa finansowe (krótkoterminowe), w tym:		197	-	-	506	125	-	828
- lokaty krótkoterminowe	PiN	197	-	-	-	-	-	197
- certyfikaty depozytowe	WwWGpWF	-	-	-	-	-	-	-
- jednostki uczestnictwa TFI KBC	WwWGpWF	-	-	-	-	-	-	-
- jednostki uczestnictwa TFI Allianz	WwWGpWF	-	-	-	506	125	-	631
- pożyczki krótkoterminowe	PiN	-	-	-	-	-	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	PiN	13 577	(6 104)	21 970	-	-	-	29 443
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	WwWGpWF	-	-	-	5 853	(288)	-	5 565
- walutowe kontrakty terminowe typu <i>forward</i>	WwWGpWF	-	-	-	5 853	(288)	-	5 565
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	PiN	1 377	(2 646)	-	-	-	-	(1 269)
Razem		15 180	(8 760)	21 970	6 214	(163)	23	34 464

Okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2012 roku	Kategoria zgodnie z MSR 39	Przychody / (koszty) z tytułu odsetek	Zyski / (straty) z tytułu różnic kursowych	Rozwiązanie / (utworzenie) odpisów aktualizujących	Zyski / (straty) z tytułu wyceny	Zyski / (straty) ze sprzedaży instrumentów finansowych	Pozostałe	Razem
<i>Zobowiązania finansowe</i>								
Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki, w tym:	PZFWgZK	(11 833)	-	-	-	-	(666)	(12 499)
- kredyty w rachunku bieżącym oprocentowane wg zmiennej stopy procentowej	PZFWgZK	(11 833)	-	-	-	-	(666)	(12 499)
- pozostałe kredyty krótkoterminowe wg zmiennej stopy procentowej	PZFWgZK	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe zobowiązania finansowe, w tym:	PZFWgZK	-	-	-	-	-	-	-
- zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	PZFWgZK	(22)	-	-	-	-	-	(22)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	PZFWgZK	(13)	4 323	-	(2 221)	-	-	2 089
Instrumenty zabezpieczające	PZFWgZK	-	-	-	-	-	-	-
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	WwWGpWF	-	-	-	(157)	-	-	(157)
- walutowe kontrakty terminowe typu <i>forward</i>	WwWGpWF	-	-	-	(157)	-	-	(157)
Razem		(11 868)	4 323	-	(2 378)	-	(666)	(10 589)

52.3. Ryzyko stopy procentowej

W poniższych tabelach przedstawiona została wartość bilansowa instrumentów finansowych Spółki narażonych na ryzyko stopy procentowej, w podziale na poszczególne kategorie wiekowe.

31 grudnia 2013 roku

<i>Oprocentowanie stałe</i>	<i><1 rok</i>	<i>1-2 lat</i>	<i>2-3 lat</i>	<i>3-4 lat</i>	<i>4-5 lat</i>	<i>>5 lat</i>	<i>Ogółem</i>
Lokaty długoterminowe	-	-	-	-	-	-	-
Lokaty krótkoterminowe	-	-	-	-	-	-	-
<i>Oprocentowanie zmienne</i>							
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	24 182	-	-	-	-	-	24 182
Udzielone pożyczki	-	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	143	222	-	-	-	-	365
Kredyty i pożyczki otrzymane	258 869	-	-	-	-	-	258 869
	<u>283 194</u>	<u>222</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>283 416</u>

31 grudnia 2012 roku

<i>Oprocentowanie stałe</i>	<i><1 rok</i>	<i>1-2 lat</i>	<i>2-3 lat</i>	<i>3-4 lat</i>	<i>4-5 lat</i>	<i>>5 lat</i>	<i>Ogółem</i>
Lokaty długoterminowe	-	-	-	-	-	-	-
Lokaty krótkoterminowe	-	-	-	-	-	-	-
<i>Oprocentowanie zmienne</i>							
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	35 401	-	-	-	-	-	35 401
Udzielone pożyczki	-	-	-	-	-	471	471
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	111	64	-	-	-	-	175
Kredyty i pożyczki otrzymane	291 987	-	-	-	-	-	291 987
	327 499	64	-	-	-	471	328 034

Oprocentowanie instrumentów finansowych o zmiennym oprocentowaniu jest aktualizowane w okresach poniżej jednego roku. Odsetki od instrumentów finansowych o stałym oprocentowaniu są stałe przez cały okres do upływu terminu zapadalności/wymagalności tych instrumentów. Pozostałe instrumenty finansowe Spółki, które nie zostały ujęte w powyższych tabelach, nie są oprocentowane i w związku z tym nie podlegają ryzyku stopy procentowej.

53. Zatrudnienie

Przeciętne zatrudnienie w Spółce w okresie styczeń – grudzień 2013 roku kształtowało się na poziomie 2 024 osoby.

54. Zdarzenia następujące po zakończeniu okresu sprawozdawczego

Za wyjątkiem zdarzeń opisanych w niniejszym sprawozdaniu finansowym, nie wystąpiły istotne zdarzenia, które powinny być ujęte lub ujawnione w niniejszym sprawozdaniu finansowym.

W dniu 30 stycznia 2014 roku miał miejsce wpływ środków pieniężnych od spółki PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna Elektrownia Opole S.A. z tytułu zwrotu zapłaconych kaucji w kwocie 125,5 miliona złotych.

W dniu 29 stycznia 2014 roku RAFAKO S.A. otrzymała od PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna Elektrownia Opole S.A. zaliczkę w kwocie 317,2 miliona złotych, którą RAFAKO S.A., na mocy umowy podwykonawczej, przekazała spółkom Grupy Alstom.

W dniu 31 stycznia 2014 roku konsorcjum w składzie: RAFAKO S.A., Polimex-Mostostal S.A. oraz Mostostal Warszawa S.A. otrzymało od PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Polecenie Rozpoczęcia Prac na Projekcie Opole.

W dniu 27 lutego 2014 roku RAFAKO S.A. złożyło spółce TAURON Wytwarzanie S.A. oświadczenie o przedłużeniu terminu związania oferty na „Budowę nowych mocy w technologiach węglowych w TAURON Wytwarzanie S.A. – Budowę bloku energetycznego o mocy 800 – 910 MW na parametry nadkrytyczne w Elektrowni Jaworzno III – Elektrownia II – w zakresie: kocioł parowy, turbospół, budynek główny, część elektryczna i AKPiA bloku” złożonej przez konsorcjum do dnia 30 kwietnia 2014 roku oraz przedstawiło aneks do gwarancji wadialnej wydłużający jej dotychczasowy okres ważności do dnia 30 kwietnia 2014 roku.

W dniu 3 lutego 2014 roku RAFAKO S.A. podpisało z Powszechną Kasą Oszczędności Bankiem Polskim S.A. z siedzibą w Warszawie aneksu do umowy kredytowej. Zgodnie z brzmieniem Aneksu kwota kredytu w rachunku bieżącym przeznaczanego na finansowanie bieżącej działalności Emitenta udzielonego na podstawie umowy kredytowej, wynosi obecnie 240 000 000 złotych. Aneks nie zmienia znacząco treści pozostałych warunków przedstawionych w umowie kredytowej.

W dniu 4 marca 2014 roku RAFAKO S.A. podpisało z Powszechną Kasą Oszczędności Bankiem Polskim S.A. z siedzibą w Warszawie aneks do umowy kredytowej. Zgodnie z brzmieniem Aneksu kwota kredytu w rachunku bieżącym przeznaczanego na finansowanie bieżącej działalności Emitenta udzielonego na podstawie umowy kredytowej, wynosi obecnie 180 000 000 złotych. Aneks nie zmienia treści pozostałych warunków przedstawionych w umowie kredytowej.

W dniu 13 lutego 2014 roku na mocy Aktu Notarialnego została utworzona spółka zależna RAFAKO Construction Sp. z o.o. Kapitał zakładowy wynosi 5 000 złotych i dzieli się na 100 udziałów o wartości nominalnej 50 złotych. Udziały w nowo utworzonej spółce zostały objęte za wkłady pieniężne przez RAFAKO Engineering Sp. z o.o., która objęła 99 udziałów oraz E001RK Sp. z o.o., która objęła 1 udział. Głównym przedmiotem działalności spółki jest przygotowanie terenu pod budowę, rozbiórka i burzenie obiektów budowlanych oraz wykonywanie wykopów i wierceń geologiczno - inżynierskich.

W dniu 12 lutego 2014 roku miało miejsce Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie RAFAKO S.A., które wyraziło zgodę na ustanowienie ograniczonego prawa rzeczowego w postaci zastawu rejestrowego na zbiorze rzeczy ruchomych i prawach stanowiących całość gospodarczą przedsiębiorstwa RAFAKO S.A. na rzecz banku PKO BP S.A. w celu zabezpieczenia kredytu w rachunku bieżącym.

W dniu 25 lutego 2014 roku RAFAKO S.A. raportem bieżącym poinformowała o zwołaniu na dzień 24 marca 2014 roku Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia, którego celem jest podjęcie uchwały dotyczącej zmiany statutu Spółki w związku z upoważnieniem Zarządu do podwyższenia kapitału zakładowego w ramach kapitału docelowego oraz przyznaniem Zarządowi prawa do wyłączenia prawa poboru.

W dniu 28 lutego 2014 roku miał miejsce wpływ środków pieniężnych w kwocie 20,5 miliona EUR od spółek z Grupy Alstom, związany z zawarciem porozumienia, które zostało dokładnie opisane w nocie 45 niniejszego sprawozdania finansowego.

Niniejsze sprawozdanie finansowe Spółki zostało zatwierdzone do publikacji w dniu 21 marca 2014 roku uchwałą numer 27 Zarządu RAFAKO S.A. z dnia 21 marca 2014 roku.

Podpisy:

21 marca 2014 roku	Paweł Mortas	Prezes Zarządu
21 marca 2014 roku	Krzysztof Burek	Wiceprezes Zarządu
21 marca 2014 roku	Jarosław Dusilo	Wiceprezes Zarządu
21 marca 2014 roku	Edward Kasprzak	Członek Zarządu
21 marca 2014 roku	Maciej Modrowski	Członek Zarządu
21 marca 2014 roku	Jolanta Markowicz	Główny Księgowy